

1
2005

5,90 €

Uusi **SAFIIRI**

Henkinen kulttuurilehti

Joogapolkuja
Suomessa

Rakkaus
ja elämän tarkoitus

- SUKUNIMET JA KANSALLINEN TIETOISUUS
- ARKKITYYPIT - MUINAISTARUJEN JÄLJET KESKUUDESSAMME

Tiloja vuokrattavana Kerimäellä

Via-Akatemia, **Kaukalinna** (rakennettu 1853), Viitamäentie 189

Via ry, **Wanha Apteekintalo** (rakennettu 1911), Ristisolan tie 1

• kodingit • kokoukset • kurssit

Majoitusta erityisesti ryhmille.

VIA-AKATEMIA
kurssit
via.akatemia@via.fi

Puhelin (015) 543 112

VIA RY
vuokraukset
kaukalinna@via.fi

www.via.fi

UUSI SAFIIRI 31. VSK

Kustantaja:

Via-Akatemian säätiö

Toimituskunta:

Terttu Seppänen, Sinikka Juntura,
Tuula Kruth, Pentti Mäkelä,
Kaisa Pakkala, Tuula Uusitalo

Toimituksen osoite:

Uusi Safiiri, PL 4, 58201 Kerimäki

Päätoimittaja ja toimitussihteeri:

Terttu Seppänen
050 567 9630, terttu.seppanen@via.fi

Verkkoversio:

Timo Ristiluoma

Taitto:

Tomi Leporinne, Avendis

Toimitustyöhön osallistuvat:

Terttu Seppänen, Sinikka Juntura
ja Tuula Uusitalo

Uusi Safiiri -lehdessä julkaistavat artikkelit
ilmaisevat kirjoittajien omia mielipiteitä.

Toimitus ei vastaa pyytämättä lähetetyistä
kirjoituksista tai kuvista. Toimitus pitää
itselleen oikeuden muokata tekstejä.

Tilaukset, osoitteenmuutokset, laskutus:

Uusi Safiiri, PL 4, 58201 Kerimäki.
Kaukalinna/Via-Akatemia,
Sinikka Juntura, 015 543 112, 040 8255165.
Tilaukset myös internetin kautta:
www.via.fi/safiiri.htm

Tilaus tehdään maksamalla vuositilaushinta
11 euroa lehden tilille: Uusi Safiiri,
Kerimäen Op 513 300 - 223577, viite 550.

Ilmoitukset:

015 432 112, 040 8255165/Sinikka Juntura
uusi.safiiri@via.fi
Ilmoitushinnat sivulla 61

Painopaikka:

CityOffset, Tampere

Ilmestyminen

Lehti ilmestyy 2 kertaa vuonna 2005,
kesäkuussa ja joulukuussa.

Uusi Safiiri tehdään pääosin talkootyönä.
Pyrimme noudattamaan annettuja ilmestymis-
aikatauluja.

Internet:

www.via.fi

ISSN 0781-7975

© Via-Akatemian säätiö

Uusi SAFIIRI

Sisällys 1 2005

- 4 **Pääkirjoitus**
Terttu Seppänen
- 5 **Eri teitä samaan päämäärään**
Terttu Seppänen
- 19 **Rakkaus ja elämän tarkoitus**
Simo Skinnari
- 28 **Sukunimet ja kansallinen tietoisuus**
Sirkka Paikkala
- 36 **Kolumni: Kasveillakin on nimet**
Börje Fri
- 38 **Arkkityypit - muinaistarujen jäljet keskuudessamme**
Tuula Uusitalo
- 49 **Positiivisuuden pää-äänenkannattajasta henkisen alan kulttuurilehdeksi**
Tuula Uusitalo
- 52 **Via-Akatemia - 10 vuotta toimintaa**
Terttu Seppänen
- 54 **Kirjakatsaus**
- 60 **Via-Akatemia tiedottaa**
- 62 **Tietoa tilaamisesta**

Seuraava lehti ilmestyy joulukuussa 2005.

Kirjoitukset ja materiaali 1.9.2005 mennessä.

Kannen kuva ja toteutus: Tomi Leporinne

Lehtien 1 ja 2/2004 kansien kuvat ja toteutus: Sari Joutsimäki ja Kari Joutsimäki

Korkeampi minä ja tietoisuuden kehitys

Ihmisellä on ollut kautta historiansa tarve hiljentymiseen, keskittymiseen ja levollisen mielentilan aikaansaamiseen. - Hyvä ja toimiva menetelmä tähän on jooga, jota on harjoitettu pääosin itäisissä kulttuureissa. On myös tietoa, että kehittyneitä joogajeja on ollut myös lännessä. Jooga toimiiikin oivallisena kehitystienä paitsi terveyteen, myös henkiseen ja eettiseen kasvuun sekä tajunnan laadullistumiseen. Uusi Safiiri-lehti esittelee neljä Suomessa pidempää toiminutta joogasuuntausta.

Joidenkin tulevaisuuden tutkijoiden mukaan ihmisen henkinen avartuminen tapahtuu nimenomaan eettisen tietoisuuden kasvamisessa ja siihen aidosti kuuluvassa korkeamman minuuden esiin saattamisessa. Kirjoituksessaan Rakkaus ja elämäntarkoitus Simo Skinnari tuo rohkeasti esille näkökantoja, jotka johtavat tähän kehityssuuntaan. Samoin voimme Tuula Uusitalon tavoin rakentaa tutuista aineksista valoisampia tarinoita, nostaa tietoisuutemme ja minuutemme laatua eli luoda uusia arkkityyppejä, jotka vastaavat paremmin nykyisiin kehityshaasteisiimme.

Mielenkiintoisen ulottuvuuden tietoisuuden kehitykseen tuo Sirkka Paikkala kirjoituksessaan Sukunimet ja kansallinen tietoisuus - sukunimen merkitystä henkiseen tietoisuuteen vaikuttavana kun ei tule yleensä ajatelleeksi.

Uusi Safiiri -lehti pyrkii liikkumaan toisaalta tunnetun ja tutkitun ja toisaalta tutkimattoman ja mystisen välisellä rajapinnalla. Tämä päämäärä mielessään Uusi Safiiri-lehden uusittu toimitustiimi jatkaa edellisen tiimin rakentamalle hyvälle pohjalle.

Päästäksemme eteenpäin käsityksessämme ihmisen kehittymismahdollisuuksista ja tajunnan ulottuvuuksista, tarvitsemme rohkeutta, uskaliaisuutta ja varauksetonta tutkimisen- ja ihmettelyn halua. Tarvitsemme myös teoreettisesti harjaantuneiden tutkijoiden hyvin perusteltuja, selkeitä ja toimivia ajattelumalleja, joilla voidaan tarkastella ja jäsentää tuota transpersoonalliseksi kutsutun kokemisen aluetta. Ihmisen kokemismaailmassa kun mikä tahansa voi olla totta, mutta onko se objektiivisesti totta, on toinen asia. Ja mitä kaikkea on yleensä tarpeellista ja rakentavaa kokea.

Kulttuurisena mielipidelehtenä 30-vuotias Uusi Safiiri on vapaa ja avoin foorumi urauurtaville ja ennakkoluulottomille näkemyksille. Toimintaperiaatteitamme ovat edelleen asiallisuus, rakentavuus, eettisyys ja valoisuus.

Uusi Safiiri -lehti toivottaa antoisia lukuhetkiä ja hyvää kesää!

Terttu Seppänen

Eri teitä samaaan päämäärään

- Joogapolkuja Suomessa

Jooga on ollut jo pitempään hyväksytty osa länsimaista elämänmenoa ja itsekasvatukseen pohjautuvaa elämäntaidon, mielenhallinnan ja terveyden ylläpidon harjoitusta. Joogan päämäärä – yhteys todelliseen sisäiseen itseen ja tietoinen, valpas läsnäolo elämän vaihtuvissa tilanteissa – on saavutettavissa monia erilaisia polkuja kulkien.

TERTTU SEPPÄNEN

Tavallaan kaikki joogasuuntaukset juontavat juurensa enemmän tai vähemmän idän joogatraditioon ja Patanjalin joogasutraan. Yhteistä eri polkujen kulkijoille on vilpittön pyrkimys luoda terveempää, rauhanomaisempaa ja tajunnallisesti laadullisempaa elämää ei ainoastaan omaan lähipiiriin, vaan myös laajemmalle.

Jooga ja meditaativirtaukset vyöryivät länsimaihin viime vuosisadan puolivälin jälkeen ja saavuttivat Suomenkin 1960-70 lukujen taitteessa. Tuolloin saivat alkunsa monet edelleen toimivat joogaliikkeet. Tämä katsaus sai he-

rätteensä tutkiessani oman raja-joogasuuntautumiseni Kirjeopisto Vian syntyvaiheita ja kehityskulkua. Mitähän muille joogaperheen jäsenille kuuluu? Miten ne ovat syntyneet ja kehittyneet? Mitkä ovat niiden toiminnan alueet? Haastattelukysymysten kera lähestyin jooga-aktiiveja Arvo Tavia Suomen Joogaliitosta, Asko Ali-Marttilaa TM-liikkeestä, Sauli Siekkistä Ananda Margasta ja Tuula Uusitaloa Kirjeopisto Viasta. Näin nämä neljän omaleimaisen joogapolun edustajat kertoivat toiminnastaan ja joogan- ja meditaation harjoittamisestaan. ●

Suomen joogaliiton toiminnasta kertoo **Arvo Tavi**, joka on toiminut joogaliiton puheenjohtajana vuosina 1979-98 ja toimii nykyisin varapuheenjohtajana. Hän opettaa joogaa ja on tehnyt myös merkittävän tutkimustyön Patanjalin Joogasutran parissa.

Jooga kokonaisterveyden ylläpitäjänä

Joogan tulo Suomeen

– Jooga on tullut Suomeen 1920-luvulla. Ture Ara oli tuolloin saanut joogaopetusta persialaiselta lääkäriltä. Arvelen Ture Aran opettaneen yksityisesti taiteilijaystäviään jo 1930–40 -luvuilla. Olin itse hänen oppilaanaan 1965, samaan aikaan hänellä oli monia muita joogaoppilaita.

– Teosofisen liikkeen piirissä ilmestyi Pekka Ervastian toimittama kirjanen Ylempi ja alempi jooga. Vuorineuvoksetar Ruth Serlachius käänsi 1930-luvulla Yogi Ramaharakan kirjan Hengittämisen taito

Joogaliiton toiminnan käynnistyminen

– Suomen Joogayhdistys on perustettu 1967. Liiton perustamista edelsi Viittakiven Opistossa virinnut spontaani kiinnostus. Viittakivessä vieraili 1956-57 Santinekatinen yliopiston leh-

tori Dhiren Datta. Hän oli Mahatma Gandhin ystävänä ja työtoverina joutunut vankilaan ja oppinut vankeudessa joogaa. Syksystä 1966 lähtien oli opiskelijoilla mahdollisuus saada jooganopetusta. Swami Yogashakti piti Viittakivessä kuukauden mittaisen joogakurssin ja sen jälkeen työtä jatkoivat opiston rehtori Elvi Saari ja opettaja Maiju Hukkanen.

– Yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja oli Juhani Hietalahti ja johtokunnan jäseninä Uttam Sood, Sirkka Salmio, Yrjö Kallinen, Erkki Melartin ja Elvi Saari. Toiminnan 1972 laajetessa koko maata käsittäväksi yhdistyksen nimi muutettiin Suomen Joogaliitoksi.

Toiminnan muodot

– Liitto omistaa Saarijärvellä sijaitsevan Suomen Joogaopiston. Opisto on kaikille avoin

sisäoppilaitos joka järjestää noin 50 eri mitaista kurssia joka vuosi. Liitto opettaa joogaa itsehoito- ja itsekasvatusmenetelmänä, jonka perustana ovat keskittyneesti suoritettavat harjoitukset, tietoinen rentoutuminen, luonnollinen hengitys ja sisäisen hiljaisuuden kokeminen. Liitto korostaa sitä, joogaperinteen mukaista käsitystä, että jokainen selvittää itselleen elämäkatsomukselliset ky-symykset oman uskontonsa ja kulttuurinsa pohjalta. Liiton opettama jooga sopii yhtä hyvin sellaisille, joilla on kristillinen elämäkatsomus ja usko, kuin niillekin, joilla sitä ei ole.

– Liitolla on paikallisia joogayhdistyksiä yhteensä 22 paikkakunnalla. Jäseniä liitolla on noin 4000. Jooganharrastajia on kymmenkertainen määrä koko maassa.

– Liiton kouluttamia jooganohjaajia on noin 600 ja jooganopettajatutkinnon suorittaneita opettajia noin 150. Liitto kouluttaa jooganohjaajia, joiden koulutus kestää kaksi vuotta ja jooganopettajia joiden koulutus kestää ohjaajatutkinnon suorittamisen jälkeen viisi vuotta.

– Liitolla on jäsenyhdistyksenä terveydenhoitohenkilöstön perustama Helsingissä toimiva Joogaterapiayhdistys. Terapiayhdistys opettaa joogaa ennaltaehkäisevänä terveydenhoitomuotona. Joogaterapiayhdistys tutkii myös joogan mahdollisuuksia ja vaikutuksia esimerkiksi selkä- ja hengitystievaivoista ja stressiperäisistä sairauksista kärsivien auttajana.

Joogan tehtävä

– Joogan tärkein tehtävä on kehittää harjoitajansa tietoisuuden laatua. Tietoisuuden laa-

dun kehittäminen tapahtuu asanaharjoituksen avulla. Siinä keskitytään kullakin hetkellä tehtävään liikkeeseen sekä vapaana ja luonnollisena kulkevaan hengitykseen. Näiden harjoitusten seurauksena mieli tyyntyy ja aistit asettuvat valppaina lepotilaan.

– Joogaharjoituksessa ei edetä helpoista vaikeisiin harjoitusliikkeisiin, vaan tavalta harjoitella ulko-kohtaisesti hyvin sisäistyneelle ja hienovaraiselle tasolle. Sitä mukaa kuin harjoitus kehittyy yhä hienovaraisemmaksi, kehon tietoisuus syvenee. Oma keho toimii opettajana. Keho ja mieli ovat jakamaton kokonaisuus. Ne ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään.

– Liiton opettama jooga on koko ajan pitänyt kokonaisterveyden edistämistä tärkeänä. Vuosien myötä

mielenkiinto meditaatio-opetusta kohtaan on kasvanut. Kun hathajooga menee hienovaraiselle tasolle, siitä tulee rajajoogaa, bhaktijoogan elämää kunnioittava asenne sisältyy oleellisena osana Suomen Joogaliiton opettamaan joogaan ja liiton suuri vapaaehtoistyön määrä on karmajoogaa. Ihmiset ovat erilaisia, niinpä on tarpeen että on monta tietä tarjolla. Uskonnollisen mielenlaadun omaavalle on oikea tie etsiä jumalyhteyttä ja idän filosofias-ta kiinnostuneet etsivät valaistumista. On ehkä lopulta niin, että kaikki tiet vievät samaan päämäärään.

Patanjalin joogasutran asema jooganharjoituksessa

– Hyvin keskeinen asema. Joogasutra on hyvin keskeinen opiskelun kohde. Joogasutran ope-

Joogan tulo läntiseen maailmaan on tuottanut merkittävän kehityshypyn. Jooga on ollut Euroopassa psykosomaatikkojen ja neurofysiologien intensiivisen tutkimuksen kohteena viimeiset parikymmentä vuotta. Uutta tutkimustietoa julkaistaan jatkuvasti.

tus aloitetaan useimmiten heti ensimmäisellä oppitunnilla. Ahimsan periaate on hathajooga-harjoituksen ensimmäinen portti. Jooganopettajakoulutuksen kaikilla tasoilla sutraa pidetään esillä ja sitä pidetään eräänä keskeisemmistä opetusteksteistä. Kaiken tulee olla esillä suvaitsevassa hengessä ilman pakkosyöttöä. Toimitaan kunkin oppilaan omilla ehdoilla.

Yhteistyö

– Suomen Joogaliitto on ollut vuodesta 1982 Euroopan Joogaunionin (European Yoga Union) täysjäsen. Union on kaikkien läntisen Euroopan kansallisten joogaliittojen yhteistyöelin.

Liitto on seurannut ilolla astangajoogan harastajien määrän lisääntymistä. Astangajooga on onnistunut tavoittamaan erityisesti nuoria ihmisiä. Liitto on tarjonnut astangajoogan opettajille mahdollisuuksia opettaa myös Suomen Joogaopistolla. Liitto suhtautuu suvaitsevasti kaikkiin muihin joogan lajeihin.

Joogan kehittymismahdollisuudet

- Joogan tulo läntiseen maailmaan on tuottanut merkittävän kehityshypyn. Jooga on ollut Euroopassa psykosomaatikkojen ja neurofysiologioiden intensiivisen tutkimuksen kohteena viimeiset parikymmentä vuotta. Uutta tutkimustietoa julkaistaan jatkuvasti. Liiton toiminnassa on mukana paljon lääkäreitä ja kaikkia muita terveydenhuollon ammattilaisia. Terveydenhuollon ja joogaliiton toimintojen kesken ei ole ristiriitaa. Myös suhtautuminen joogaan on muuttunut vuosi vuodelta myönteisemmäksi.

Tärkeimmät opettajani

–Tärkeimmät opettajani ovat olleet Viittakiven entinen rehtori Elvi Saari 1965-80 ja ranskalai-

nen Gérard Blitz vuodesta 1980 kuolemaansa 1989 saakka. Ratkaisevan tärkeää on kohdata oma opettaja ja että suhde on avoin ja hyväksyvä. Minulle on ollut avainasia se, etteivät opettajani ole yrittäneet tehdä minusta omia kloonejaan, vaan auttaneet ja tukeneet minua löytämään oman ”ääneni”.

Merkittäviä teoksia

Arvo Tavi on toimittanut kaksi merkittävää teosta, Patanjalín Joogasutran ja Sri Nathamunin Joogan salaisuuden. Molemmat ilmestyivät viime vuonna Joogaliiton julkaisusarjassa. Tästä työstä hän kertoo:

– Sutran kanssa minulla meni 25 vuotta. Sutratulkinta perustuu tärkeimmän opettajani Gérard Blitzin ja Pariisin 3. yliopiston Indologian professorin Jean Varenneen joogaharjoituksen opetuksen yhteydessä käyttämään aineistoon. Sain Géraldilta tämän Patanjalín Joogasutra aineiston käyttöoikeuden v. 1983 ehdolla, että käytän sitä pitempiketoisen jooganopetuksen yhteydessä. Kokosin pienen ryhmän, joka opiskeli yhdessä. Vuonna 1990 viikkoa ennen Gérardin kuolemaa pyysin häneltä julkaisulupaa joogasutralle hänen nimissään. Hän ei antanut sitä, mutta pyysi minua olemaan uskollinen omalle harjoitukselleni ja jatkamaan työtä sutran parissa. Hän sanoi, että tunnen sisäisesti, kun oikea hetki julkaisuun tulee. Kirja julkaistiin vuonna 2004. Se on yhteenvetoa vuorovaikutuksesta niiden ihmisten kanssa, jotka laillani ovat olleet kiinnostuneita joogan syvimmästä olemuksesta. Olen ollut yhteisten tuntojen tulkki. ●

Lisää tietoa www.joogaliitto.fi

TM -liikkeen vaiheista ja toiminnasta kertoo **Asko Ali-Marttila**, joka on TM -kouluttaja ja TM -liiton hallituksen jäsen.

Transendenttinen mietiskely kollektiivisen tietoisuuden eheyttäjänä

TM:n synty ja tulo Suomeen

– TM -tekniikan juuret ovat ikivanhassa veda-traditiossa, missä meditaation perinne on säilynyt lukemattomien sukupolvien ajan. Vuosituhansia meditaatiotekniikat olivat vain pienten asiaan vihkiytyneiden piirien käytössä eikä niitä opetettu yleisesti, kunnes Maharishi Mahesh Yogi alkoi vuonna 1950-luvun loppupuolella opettaa sitä yleisesti - ensin Intiassa ja sitten myös länsimaissa.

– Ensimmäiset suomalaiset kävivät TM -peruskurssin Yhdysvalloissa 1960-luvun alussa ja ensimmäiset kurssit Suomessa pidettiin ilmeisesti ruotsalaisten toimesta ruotsiksi. Ensimmäiset suomalaiset TM -opettajat valmistuivat 1970-luvun alussa.

Toiminnan käynnistyminen ja kehitysvaiheet

- Toiminta laajeni 1970-luvulla nopeasti maanlaajuiseksi. TM -kurssilaisten määrällä mitattuna toiminta oli vilkkainta Beatlesien vanavedessä 1970-luvulla. 1980-luvulla TM -liikkeen toiminta syveni meditaatio-opetuksen lisäksi muille Veda-tiedon osa-alueille. Ensimmäiset Ayurvedaan liittyvät kurssit pidettiin 1980-luvun lopulla ja sittemmin liikkeen toimintaan on tullut mukaan myös esim. Jyotish-matematiikkaan ja Sthapatyaveda-arkkitehtuuriin liittyvän tiedon hankinta ja levittäminen.

– Alkuvuosina korostettiin sisällöllisesti nykyistä enemmän TM -tekniikan hyötyvaikutusten yksilöllistä puolta. Nykyisin TM -sid-

hitekniikoiden ja ns. joogalentoharjoituksen ehkä tavoitelluimpana hyötynä pidetään tekniikoiden kollektiivista tajuntaa eli ilmapiiriä parantavia vaikutuksia.

– TM -liike on maailmanlaajuinen ja kansainvälinen yhteydenpito on oleellinen osa toimintaamme. Liikkeellä on esim. oma vuorokauden ympäri toimiva satelliittikanava.

Harrastajien määrä

– TM -peruskursseille vuosien saatossa osallistuneiden määrä on yhteensä noin 20 000. Kuinka moni tekniikan oppineista laskee itsensä aktiiviharrastajaksi, sitä emme tarkasti osaa arvioida. TM on harrastuksena varsin omaehtoinen ja siten moni aktiiviharrastaja ei ole tiedossamme. Rekisterissämme aktiiviharrastajiksi merkittyjä on tällä hetkellä nelisensataa. TM -liikkeen toimintaan esim. Ayurveda-terveydenhoitoon liittyvien kurssien ja konsultaatioiden muodossa lienee vuosien saatossa osallistunut parisen tuhatta henkeä.

– Suomeen on koulutettu parisenkymmentä TM -opettajaa ja muutamia meditaatiotekniikan tarkistuksen osaavia ohjaajia. TM -opettajilla on yleensä usean vuoden kokemus meditaation harjoituksesta.

– TM -opettajakoulutukseen vaatimuksena on lisäksi muutamia lyhyempiä täydentäviä kursseja. Varsinaisen opettajakoulutuksen normaali kesto-aika on 1-1,5 vuotta.

Pähkinänsäkuoressa TM -meditaation harjoittaminen

– TM -tekniikan lähtökohtana on luonnollisuus. Meditaatiossa käytetään hyväksi mielen luontaista taipumusta mielihyvän lisäämiseen. Kokemus transsendenttisestä autuustietoisuudesta aikaansaadaan yksinkertaisen, mutta systemaattisen tekniikan avulla. Maharishin sanoin “menetelmä transsendenttisen olemisen kokemiseen perustuu oikean ajatuksen (mantran) valitsemiseen ja sen hienojen tilojen kokemiseen, kunnes hienoin tila koetaan ja transsendoidaan”. TM -tekniikan voi oppia keskittymiskyvystä, luonteesta tai mielenlaadusta riippumatta jokainen asiasta kiinnostunut.

– Pähkinänsäkuoressa kuvaten TM -meditaatio on rentoutumis- ja itsensäkehittämistekniikka, jota harjoitetaan silmät kiinni mukavassa istuma-asennossa tavallisesti kahdesti päivässä 15-20 minuuttia kerrallaan.

– Ensimmäisessä tapauksessa TM -opettaja opettaa uudelle opiskilalle mantran ja perusohjeet meditaation oikeasta tekniikasta. Lähtökohtana on, että oppilas voi tehdä ensimmäiset itsenäiset

TM -meditaatioharjoitukset heti ensimmäisen opetuskerran jälkeen.

Opetus jatkuu henkilökohtaisen alkuopetuksen jälkeen jatkotapaamisilla kolmena seuraavana (peräkkäisenä) päivänä.

Käytännössä harjoitus ei edellytä erityistä valmistautumista, varusteita tai edes täydellistä

hiljaisuutta, joten TM -meditaation voi halutessaan suorittaa esim. työmatkalla junassa.

TM ja jooga

– TM -sidhitekniikoissa hyödynnetään osaa Patanjalin joogasutrasta. Suomessa jooga yhdistetään usein fyysisiin joogaharjoituksiin. TM -harjoitus itsessään on mentaalinen tapahtuma. Toki TM -liikkeen piirissä harjoitetaan ja opetetaan nykyisin myös jooga-asanoita meditaatioharjoitusten lisänä.

TM ja terveys

– TM -meditaation terveysvaikutuksia on vuosien saatossa tutkittu sadoissa tieteellisissä tutkimuksissa. Yleisellä tasolla TM -tekniikan sairauksia ehkäisevä vaikutus näyttää olevan 50 % luokkaa. Viime aikoina (esim. Yhdysvaltain terveysviranomaisten toimesta) on tutkittu erityisesti TM:n vaikutusta sydän- ja verisuonitautien ehkäisyyn ja kohonneen verenpaineen normalisointiin. Äskettäin julkaistujen tutkimusten mukaan TM -tekniikan parantava vaikutus verenpaineeseen on samaa luokkaa kuin perinteisillä verenpainelääkkeillä.

TM ja yleinen mielipide

– Vielä parikymmentä vuotta sitten meditaatiota pidettiin varsin mystisenä harrastuksena. Nykyisin TM-meditaatio on normaali osa ajassa elävän ihmisen stressinhallintaa ja henkisen kehityksen vaalimista. Maailmalla on jo kouluja, joissa meditaatio on oppiaine ja työpaikkoja, joissa meditaation avulla tapahtuva ”luovuuden tankkaus” on osa normaalia työpäivää.

– TM -kouluttajana minua joskus häiritsee

se kritiikittömyys, joilla meditaatiosta tehtyihin tutkimuksiin suhtaudutaan. Välillä esim. TM -tekniikasta tehtyjä tutkimuksia yleistetään koskemaan kaikkia meditaatioita, välillä taas joistakin meditaatiotutkimuksista saatetaan tehdä kovinkin pitkälle vietyjä johtopäätöksiä hyvin pienten koehenkilömäärien perusteella.

Yleisesti ottaen olen ilahtunut ”esoteeristen markkinoiden” kasvusta. Hyvin usein se liittyy siihen, että ihmisten aito halu ymmärtää itseään ja elämän moninaisuutta lisääntyy.

TM:n kehitysnäkömät

– TM -tekniikka sinällään ei varsinaisesti kehity, mutta liike kyllä. Näen TM -liikkeen tulevaisuuden varsin valoisaana. TM -tekniikan myönteiset vaikutukset niin terveydelle kuin yhteiskunnallekin osoittavien tutkimusten määrä on tällä hetkellä sillä tasolla, että tärkeintä olisi nyt testatun tiedon soveltaminen entistä huomattavasti laajemmalla tasolla.

– Tietääkseni ”virallista” yhteistyötä muiden jooga-suuntien kanssa ei ole juurikaan ollut, mutta yksilötasolla yhteistyötä lienee ainakin siinä muodossa, että moni TM -harjoittaja harrastaa aktiivisesti esim. astanga- tai hathajoogaa.

Vielä parikymmentä vuotta sitten meditaatiota pidettiin varsin mystisenä harrastuksena. Nykyisin TM -meditaatio on normaali osa ajassa elävän ihmisen stressinhallintaa ja henkisen kehityksen vaalimista.

Maharishi-ilmiö ja maailman kollektiivisen tietoisuuden eheyttäminen

– Kansainvälisen TM-liikkeen toiminnan ydin on nykyisin maailman kollektiivisen tietoisuuden eheyttäminen. Merkittävin asiaan liittyvä hanke on ns. Rauhanpalatsien pystyttäminen 3000 maailman suurimpaan kaupunkiin. Rauhanpalatsit tulevat toimimaan koulutuskeskuksina 40:llä eri Veda-tiedon osa-alueella annettavalle kurssituk-

selle sekä rauhan tyyssijoina. Niissä toimii TM –sidhiohjelman harjoittamiseen erikoistunut ryhmä, jonka päätehtävä on ns. Maharishi-ilmiön kautta tapahtuva kaupungin ilmapiirin harmonisointi ja rikollisuutta sekä onnettomuuksia aiheuttavan kollektiivisen stressin neutralointi.

Joogalentoharjoituksen kollektiivista tajuntaa parantava vaikutus

– Viittaisin tässä antamaani internet-osoitteeseen (<http://tm.maharishi.fi/mi.htm>), jossa asia on esitelty laajemmin. Lyhyesti kuvattuna on kyse siitä, että joogalentoharjoituksen aikana koettu syvä rauhan tila välittyy myös harjoittajien ympäristöön. Vanhoissa Veda-teksteissä on mainintoja siitä, miten “joogan läheisyydessä” riidat ja epäsuotuisa käyttäytyminen jää pois, raukeaa.

Ilmiön ymmärtäminen edellyttää, että on valmis kyseenalaistamaan länsimaisen, me-

kaanisen “pääkeskeisen” tietoisuuskäsityksen. Monella ihan tavallisella suomalaisella onkin kokemuksia siitä, miten esim. stressaantuneet työkaverit tai vaikkapa syvästi surullinen läheinen vaikuttaa ympäristöönsä tai ympärillään olevaan ilmapiiriin. Ihmisen tietoisuus on osa kollektiivista tietoisuutta. Lähtökohtana on siis nimenomaan se, että tietoisuus nähdään luonteeltaan kenttämaiseksi, vähän vastaavasti kuin fysiikan jo hyvin tuntemat painovoima- ja sähkömagneettinen kenttä.

Joogalento on harjoitus, jossa yksilö kokee intensiivisesti joogan tilan – yksilöllisen ja kosmisen mielen yhtymisen. Tämä intensiivinen rauhan ja ilon kokemus välittyy sitten kollektiivisen tietoisuuden kentällä myös ympäristöön (ympäristön tietoisuuksiin). Myönteisen vaikutuksen seurauksena tapahtuu negatiivisten tendenssien, kuten rikollisuuden, väheneminen. ●

Lisää tietoa www.meditaatio.org

Hathajooga - fyysinen jooga

Tasapainottaa mies- ja naisenergiat olemuksessa, johtaa fyysiseen terveyteen, auttaa saavuttamaan kehon ja mielen välisen tasapainon ja luo pohjan raja-joogalle, henkiselle joogalle.

Astangajooga - voimajooga

Viime vuosina suosiota saavuttanut fyysisen joogan menetelmänä. Astangajooga on kahdeksan askeleen menetelmä kehon ja mielen yhdistämiseksi ja harmonisoimiseksi. Korkeimmassa vaiheessa tavoite on sama kuin joogassa yleensä: oivaltaa Jumala.

Karmajooga - työn jooga

Epäitsekään työn jooga käytännönläheisille ihmisille täydellisyyden ja korkeimman tilan saavuttamiseksi. Karma tarkoittaa työtä ja toimintaa. Karmajoogi tekee työtä ihmiskunnan hyväksi ja puhdistuu tällä tavoin. Työ on jumalanpalvelusta.

Bhaktijooga - rakkauden jooga

Antamuksellisen rakkauden jooga emotionaalisesti suuntautuneille ihmisille täydellisyyden saavuttamiseksi. Bhakti tarkoittaa antaumusta, rakkautta Jumalaa ja mestaria kohtaan.

Jnanajooga - tiedon jooga

Njana tarkoittaa tietoa. Tiedon jooga itseoivaluksen ja täydellisyyden saavuttamiseksi älyllisesti suuntautuneille ihmisille; puhtaana tiedostamisen menetelmä, joka johtaa samaistumisen päättymiseen kehoon ja mieleen.

Kundalinijooga - evoluutiovoima ja chakrat

Kundalini on henkinen evoluutiovoima, jumalallinen voima, joka lepää selkärangan ytimessä alimassa chakrassa käärmee muodossa; kun kundalini herää henkisen kehityksen käynnistyessä, se nousee lopulta sahasraraan, päälakikeskukseen, jolloin joogi saavuttaa valaistumisen.

Rajajooga - kuninkaallinen jooga

Kuninkaallinen jooga, kokonaisvaltainen jooga, joka pitää sisällään sekä fyysisen että henkisen joogan ja johdattaa korkeimman onnen tilaan. Rajajoogin temppeli on hänen kehonsa. Kun keho ja mieli puhdistetaan, hengen valo pääsee loistamaan hermojärjestelmässä täydellisenä ja jumalallisena. Rajajoogafilosofian mukaan sielu (atman) on yhtä Jumalan kanssa.

Lähde
Kassila Taavi, Kuningasjoogaa. WSOY 2000

Sauli Siekkinen on opiskellut joogafilosofiaa 15 vuoden ajan ja on yksi Ananda Margan opettajista Suomessa. Hän on myös erikoistuva lääkäri. Hän on perehtynyt mm. astrologiaan, homeopatiaan, länsimaiseen mystiikkaan ja maalaustaiteeseen. Sauli Siekkinen luennoi paitsi joogafilosofiasta myös alkemiasta, vaihtoehtoista hoitomuodoista ja kristillisestä mystiikasta, ja ohjaa joogakursseja Suomessa ja ulkomailla.

Ananda Marga – astangajoogaa

Ananda Marga henkisenä kotina

– Itse hyväksyn Ananda Margan opin sataprosenttisesti ja harjoitan Ananda Margan meditaatiota, mutta olen mukana aktiivisesti mm. Teosofisessa Seurassa ja luennoin siellä. Kuulun Seuran johtokuntaan, olen Minerva-loosin puheenjohtaja ja istun Teosofi-lehden toimituskunnassa. Harjoitan ja opetan myös Ananda Margasta poikkeavia tekniikoita kuten selväunennäköä, tiibetiläistä unijoogaa ja buddhalaista kävelymeditaatiota. Nuo olen löytänyt itse ja ne vain auttavat saman päämäärän saavuttamisessa kuin meditaatiokin.

Lyhyesti voin sanoa, että henkiset harjoitukseni koostuvat kolmesta menetelmästä: 1) aktiivinen meditaatio eli se kun istutaan suunnitellusti alas meditoimaan, 2) kävelymeditaatio eli läsnäolon taito, olla joka hetki läsnä ”tässä ja nyt” tapahtuvassa hetkessä. Se on mielen kouluttamista samoin kuin se ensimmäinen eli lootusasennossa meditoiminen. 3) unijoo-

ga eli tietoisuuden säilyttäminen nukahtamisen hetkellä ja unissa.

Kaikkien näiden menetelmien tarkoitus on olla tietoinen puhtaasta olemassaolosta ”minä olen” 24 tuntia vuorokaudessa. Ei siis: ”Ajatelen, siis olen” (Descartes), vaan ”minä olen”. Nukahtaessa, tajuttomuudessa ja kuoleman hetkellä tuo ajattelu loppuu ja silloin myös mieleen samaistunut olemassaolo lakkaa.

Jooganharjoittaminen ja -opettaminen

– Sanotaanko, että olen kulkenut joogapolun, jossa opin koko ajan lisää. Olen korostanut kurseillani, että todellinen henkinen polku ja meditaatio ovat sellaisia, että niissä avautuu ja oppii koko ajan lisää. Itse voin vakuuttaa, että viimeisen 16 vuoden aikana, mitä olen Ananda Margassa ollut, ainakin joka puolen vuoden välein olen voinut pysähtyä katselemaan taaksepäin ja vain hämmästellä kaikkea sitä uutta, mitä olen tuossa ajassa oppinut. Tuo oppi tai

oivallus tulee nimenomaan sisältä päin meditaation kautta ja on pikemminkin ymmärryksen laajenemista kuin mitään kirjatietoa.

Voin siis sanoa, että minulle joogassa on tärkeää se, että koko ajan kehittyy. Jos meditaatio muuttuu vain kellonaikojen mukaan tehtäväksi rituaaliksi, jotain on pielessä. Sen pitää olla jatkuva tutkimusmatka, jatkuvaa löytämistä. Olen halunnut aina teroittaa tämän oppilaille kursseillani.

Joogan syvin olemus/päämäärä

– Minulle se on saavuttaa objekteista riippumaton, ainoastaan itsestään riippuva jatkuvasti tietoinen olemassaolo, joka ei katoa nukahtamisen tai edes kuoleman hetkellä. Kuolettaa itsensä ruumiista ja sen aivoista riippuvasta aja-

tuksiin perustuvasta olemassaolosta ja herätä uudelleen toisella, todellisella olemassaolon tasolla. Siirtää tietoisuus aivoista henkiseen keskukseen sydämeen. Nuo kaikki ovat sama asia ilmaistuna eri tavoilla.

Koululääketiede, jooga ja vaihtoehtohoidot

– Olen vuosien ajan hoitanut potilaitani akupunktiolla ja homeopatialla kunnallisen terveydenhuollon piirissä sekä suositellut heille joogaa. En ole kohdannut paljoakaan vastustusta kollegoiden taholta vaan he päinvastoin ovat lähettäneet potilaitaan minulle akupunktiohoitoon. Täällä Helsingissä pidän yksityisvastaanottoa, joka on koko ajan täynnä (<http://www.sofianova.fi/>). Kiinnostusta siis on.

Ananda Margan perusti intialainen Shrii Shrii Anandamurti (1921-1990) vuonna 1955. Anandamurtin merkittävimpiä opetuksia on hädänalaisten ihmisten pyyteetön auttaminen.

Nimi Ananda Marga tarkoittaa Tietä sisäiseen onneen, joka saavutetaan joogan eli yhdistymisen avulla. Ananda Margan jooga perustuu Patanjalín kahdeksanosaiseen tai -asteiseen astanga joogaan, jossa jokainen askelma portaiden lailla seuraa toistaan. Päästäkseen korkeimmalle askelmalle, joka on samadhi, yksilön yhdistyminen kosmiseen, täytyy kulkea edeltävien portaiden kautta, jotka ovat moraaliperiaatteet, itse-kuri, asanat, hengitysharjoitukset, aistien hallinta, mielen keskittäminen ja meditaatio.

Ananda Margan tärkein toimintamuoto on astanga joogan opetus. Järjestön toimintaan kuuluu olennaisesti myös kehitysaputyö, maksuttomat koulut, klinikat ja lastenkodit, kasvissyönnin edistäminen sekä eläintensuojelu. Ananda Marga toimii nyt maailmanlaajuisesti yli 175 maassa. Kehitysaputyöstä vastaa Ananda Margan alaosasto AMURT (Ananda Marga Universal Relief Team).

Ananda Margan opetusosasto tunnetaan nimellä ERAWS (Education, Relief And Welfare Section). Se ylläpitää kouluja lastentarhoista yliopistoon ja teknilliseen korkeakouluun ympäri maailmaa. Ananda Margan kouluissa tarjottava

opetus perustuu **uushumanismiin**, joka sisältää ajatuksen yhdestä jakamattomasta elävästä maailmasta, jossa kaikkia jäseniä kohdellaan samanarvoisina.

Ananda Marga Suomessa

Suomessa Ananda Marga on vanhin astanga jooga opettava järjestö, rekisteröity 1972.

Ananda Margan alkeiskurssit sisältävät opetusta asanoissa eli liikesarjoissa ja antavat helpon tavan ylläpitää yleiskuntoa ja terveyttä. Jatkokursseilla paneudutaan enemmän joogan filosofiseen puoleen, kasvisravintoon ja meditaatioon. Ananda Margan toimintakeskus sijaitsee Helsingissä. Joogakursseja järjestetään myös muissa tiloissa ja kaupungeissa.

Ananda Marga ylläpitää myös kahta päiväkotia pääkaupunkiseudulla sekä kerää säännöllisesti katukeräyksillä varoja katastrofiaputyöhön. Suurin osa Ananda Margan työntekijöistä on vapaaehtoisia. Suomessa AMURT on rekisteröity omana yhdistyksenään nimellä Suomen AMURT/AMURTEL ry. AMURTEL on etupäässä naisten ja lasten aseman parantamiseen ja heille suunnattuun avustustyöhön keskittyvä järjestö.

Lisää tietoa www.anandamarga.kaapeli.fi

– Varmasti terveyttä voidaan kohentaa joogalla, mutta se vaatii paljon muutoksia ihmisen elämäntavoissa eivätkä kaikki ole valmiita siihen. Parantumisprosessi ei lähde pelkästään joogaharjoituksista ja ulkoisista hoidoista. Kaiken todellisen tervehtymisen taustalla on aina oivallus siitä, miksi sairaus on syntynyt, missä on elänyt väärin, oli se sitten ruokatottumuksia tai suhteita muihin ihmisiin. On mahdollista opettaa ihmisille oikea elämäntapa eli oikea ta-

pa syödä, nukkua, tehdä työtä, kohdata ympäristö. Toisin sanoen, palauttaa ihminen harmoniaan itsensä ja ympäristönsä kanssa. ●

– “Uskontunnustukseni” löydät sivuilta: koti.mbnet.fi/minerveli/artikkelit/:
“Tahdon mysteeri 04.02.2005”, “Selväuni henkisenä harjoituksena 14.10.2004”, “Mantra 16.09.2004”, “Uudestisyntyminen kolmella eri tasolla 19.05.2004” ja “Hengitys 21.02.2004”

Patanjalin joogasutra

Intialaisperäinen raja-jooga ulottuu lähes viiden tuhannen vuoden taakse hindulaisuuden syntymisen a kuaikoihin. Patanjalin joogasutra on yksi Intian kuudesta filosofisesta koulukunnasta ja pohjautuu sankhya-filosofiaan. Intialaisen filosofin Rajun mukaan jooga on metapsykologinen tekniikka, joka perustuu periaatteeseen, että ulkoisella todellisuudella on juurensa sisällä ja että perimmäisen totuuden käsittäminen on sen vuoksi ihmisen sisäisimmän olemuksen, atman, käsittämistä.

Patanjalia (n. 200 eKr.) pidetään joogan merkittävimpänä edustajana ja joogasuutrien kokoajana. Sutra käsittää 195 lausetta, jotka on jaettu neljään ryhmään (pada). Sutran lauseet muodostavat tiiviin, aforistisen kokoelman, jossa jokainen lause liittyy edelliseen ja seuraavaan. Joogan opettajat yleensä korostavatkin joogan harjoittamisen tärkeyttä joogasutran tutkimisen erottamattomana osana - pelkästään teoreettinen pohdiskelu on hyödytöntä.

Kahdeksanportainen tie

Joogaa pidetään kokonaisvaltaisena itsekasvatusmenetelmänä, joka edistää ihmisen fyysistä, psyykkistä, moraalista ja sosiaalista sekä henkistä terveyttä. Suomessa käytetyin ilmainen sanalla astanga (kahdeksan) on kahdeksan portaan tie.

Nämä portaavat ovat:

YAMA - rajoitukset, vältettävät asiat
Vältettäviä asioita on viisi: väkivaltaisuus, valehteleminen, varastaminen, hillittömyys ja ahnehtiminen.

Tilalle kehitetään viittä hyvettä: väkivallattomuus (ahimsa), totuudellisuus (satya), takertumattomuus, varastamisesta pidättäminen (asteya), siveys, aistillisuuden hallitseminen (brahmacharya) ja ahnehtimattomuus, himoitsemattomuus (aparigraha).

NIYAMA - noudattaminen, itsekuri

Noudatettavia assioita on viisi: mielen ja kehon puhtaus (sauhcha), tyytyväisyys, mielenrauha (santosa), itsekuri (tapas), itsetutkiskelu ja pyhien kirjojen tutkiminen (swadhyana) ja toiminnan ja tahdon luovuttaminen Jumalalle (Ishwara pranidhana)

ASANAT - fyysiset kehon asennot ja harjoitukset
PRANAYAMA - hengityksen hallinta, hengitysharjoitukset

PRATYAHARA - aistien hallinta

DHARANA - keskittyminen

DHYANA - meditaatio

SAMADHI - sisäisen näkemisen tila, valaistuminen, sulautuminen jumalalliseen

Lähteet:

Kassila Taavi, Kuningasjooga, WSOY. 2000

Raju P. T., Intian filosofia.WSOY, 1974.

Saari Elvi, Kahdeksan portaan tie, Suomen Joogaliiton julkaisu nro 7, 2000.

Tävi Arvo, Joogan kehityshistoriasta. Teoksessa Jooga Suomessa, Suomen Joogaliitto julkaisu, nro 26. 2002

Tuula Uusitalo, Kirjeopisto Vian Oppilaskunnan puheenjohtaja (1977-95) ja Uusi Safiiri-lehden päätoimittaja (1977-97), keskustelupiirien ohjaaja jne. on osallistunut lähes kaikkiin vialaisen yhteisön aktiviteetteihin. Hän on ollut raja-joogan harjoittaja vuodesta 1971 lähtien.

Kirjeopisto Via – 50 vuotta ajatusjoogaa

Joogapolun valinta

– Niin kuin ihmiset useinkin, en tiennyt kovin tarkkaan mitä minun olisi pitänyt hakea päästäkseni eteenpäin ongelmieni ratkaisemiseksi. Tuolloin yli kolmekymmentä vuotta sitten olin depressiivinen, koin suurta yksinäisyyden tunnetta ja voimattomuutta. Olin kuitenkin kiinnostunut joogasta ja ajattelin, että siitä voisi olla apua.

– Kirjeopisto Vian raja-joogan valitsin lähinnä siksi, että se oli kirjeopistomuotoinen, sillä minulla ei ollut mahdollisuutta lähteä iltaisin tai viikonloppuisin pois kotoa. Tällä erää voin vain sanoa, että elämä teki valinnan puolestani ja olen siihen tyytyväinen. Myöhemmin pidin itsestään selvänä antaa myös oma työpanokseni asian eteenpäin viemiseksi.

Kirjeopisto Vian raja-jooga on

– Kirjeopisto Vian raja-jooga on oppilaan ja hänen eri kehitysvaiheittensa mukainen apu-

väline, metodi, jolla jo alkuvaiheessa pääsee vaikuttamaan omaan olemukseensa. Sen avulla pystyy alkamaan sekä ylläpitämään syvällisiä muutosprosesseja niin omassa itsessään kuin ihmissuhteissakin.

Kirjeopisto Vian perustajien, Tyyne Matilaisen ja Mirja Salosen innovaatio oli ajatusvoiman käyttö henkisten kasvu- ja kehitysprosessien hyväksi. Siihen liittyy idea loogisesta positiivisesta ajattelusta, jota ilman ajatusvoiman tehokas käyttö olisi vaikeaa ja jopa vaarallistakin.

– Looginen positiivinen ajattelu metodina sisältää mm. mantrojen toistelua oman luonteen jalostamiseksi ja myöhemmin ihmissuhteiden parantamiseksi. Mantra tarkoittaa tässä yhteydessä selväkielistä loogisesti rakennettua, muodoltaan ja sisällöltään positiivista lausetta, jota voi toistaa jonkin tietyn kehitysvirikkeen (tai muun tarpeellisen tavoitteen) aikaansaamiseksi. Hengitysmenetelmä lisää mantran tehokkuutta ja auttaa keskittymään.

Kirjeopisto Vian opetuskirjeiden yksi pääsällöistä on valmiiksi luoduissa mantroissa, joiden avulla luonteen eri puolia ja kehitysvaiheita tarpeineen pystytään ottamaan huomioon. Aluksi on hyvä pitäytyä valmiissa mantroissa, taidon, ymmärryksen ja viisauden kasvaessa myös vapaus kasvaa.

– Kirjeopisto Vian metodin noudattaminen voimistaa ajatuksia hyvin paljon. On tärkeä käyttää mantroja huolellisesti, taitavasti ja positiivisin motiivein – kehityksen edetessä tämä vaatimus koskee yhä enemmän myös tavallista ajattelua.

Miten ajatusvoima vaikuttaa parhaiten

– Kirjeopisto Vian metodissa korostuu mantrojen toistelun hidas mutta pitkäaikainen vaikutus. Ajatustyössä tärkeää on tietoinen läsnäolo tässä ja nyt ja myös, että ajatustyö tapahtuu keskittyneesti hiljaa mielessä täysin normaalisissa vireystilassa.

– Mantrojen toistelussa pitää pyrkiä kohutuuteen, sillä jos yrittää muuttua kovin paljon kerrallaan, tulokset ovat huonompia kuin edettäessä rauhalliseen kehitystahtiin. Elämä ja työnteke vasta tekevät tulokset kestäviksi.

– Telepatialla on jokin osuus aina, kun ajatus siirtyy ihmisestä toiseen. Kyse on painotuksesta: ei ole niinkään tärkeää, että ihmiset lukevat toistensa ajatuksia vaan se, että ihmisten välisen ajatusyhteyden laatu muuttuu. Teemme jokainen työtä siihen suuntaan, että ajatusyhteys sisältää yhä enemmän anteeksiantoa, ja -pyyntöjä, kunnioitusta, Kristus-rakkautta, ymmärrystä ym. hyviä ihmissuhteita tukevia kvaliteetteja.

Viimeistään silloin, kun huomaa kuinka myönteisesti ihmiset reagoivat heille ajatusteilte lähetettyihin anteeksipyyntöihin, tajuaa että ajatusvoima on todellinen voima, joka vaikuttaa silloinkin, kun ei sitä edes tiedosta.

Itse asiassa ajatus vaikuttaa luonnollisimmin vasta sitten kun tulee hetki, jolloin ei ajattele mitään ja sen jälkeen se nousee mieleen luontevasti

omana ajatuksena kaikkine perusteluineen.

– Kirjeopisto Vian metodin yksi osa on kokonaan omistettu ajatusyhteyksien kunnostamiselle.

Kirjeopisto Vian raja-jooga ja perinteinen joogaa

– Länsimaisessa kulttuurissamme jooga mielletään tiettyjen ulkoisien tunnusmerkkien mukaisesti: jos tekee asanoita, se ymmärretään joogaksi, jos mietiskelee lootusasennossa, sekin liittyy samaan kategoriaan. Sen sijaan ajatusten toistelu ei näytä samalla tavoin joogalta. Kuitenkin, jos ajatellaan kuten intialaisessa filosofiassa, että joogan tarkoitus on yhteys – ja lopulta yhtyminen – Jumalaan tai jumaluuteen, joka on samalla Itse eli ihmisen syvin olemus ja että siihen johtaa monta hyvinkin erilaista polkua, Kirjeopisto Vian raja-jooga ehdottomasti kuuluu joukkoon.

– Myös Patanjali painottaa luonteen kehitystä joogasutrisaan, mutta perinteinen käsitys joogaan tarvittavista luonteenominaisuuksista on suppeampi kuin Kirjeopisto Vian opetuskirjeissä, jotka on tarkoitettu myös käytännön elämää – voisi sanoa karmajoogaa – varten. Perinteisen rajajoogan mietiskely on yleensä rankkaa, mietiskely kestää kauan ja menee syvälle.

– Kirjeopisto Vian metodissa ajatusten toistelu ja niiden mietiskely on suhteutettu länsimaiseen elämänmenoon ja keskittyminen voi parhaassa tapauksessa kestää lyhyen tuokion ilman että läsnäolijat edes huomaavat sitä. Toisaalta mietiskely voi kestää pitempään silloin kun on sopiva tilanne. Ajatus- ja tunnemaailman positivisoituminen tekee mietiskelyn helpoksi. Kun mieli on puhdistettu häiriötekijöistä, keskittyminen ja hiljentymisen tapahtuvat luonnollisesti. Tämä on johtava idea myös perinteisen rajajoogan harjoittamisessa.

– ”Mielen muodostelmien voittaminen”, kuten Patanjalin ensimmäisessä joogasutrasa sanotaan, tapahtuu yhtä hyvin ajatusten

avulla ja ajatuksia kontrolloimalla kuin jollain perinteisemmälläkin metodilla. Ajatusjooga olisi ehkä kuvaavin nimitys Kirjeopisto Vian raja-joogalle.

Entä kahdeksanportaisuus

– Kahdeksanportaisuus löytyy, tosin omana sovelluksenaan: yama – sammutus, niyama – sytytys, asana – hyvä mietiskelyasento, pranayama – hengitystekniikka, pratyahara – ajatusten ja tunteiden hallinta, dharana – keskittyminen mantroiin, dhyana – syvälinen meditaatio, samadhi – tajunnan sulautuminen Ikuisen Itsen tason tajuntaan. Käytännössä ihmisten erilaisuus ja erilaiset kehitystasteet ovat merkittävämpiä kuin jokin tietty porrastus. Jotkut ovat jo valmiiksi saavuttaneet kehitystasoja ja hyveitä, joita muut vasta opettelevat. Ihminen on kuitenkin kokonaisuus ja jokainen tärkeä askel on otettava joskus.

Itsen kohtaamisen taito

– Ei elämä ole tasaista, kun joutuu kohtaamaan itsensä. Olen kokenut sekä suurta iloa että myös ikävää tunnetta siitä etten aina ole sitä mitä pitäisi. Epävalmiuden ja ei-osaamisen hyväksyminen on usein ollut koetinkivi. Mutta sekin on opittavissa. Pitää vain huomata jo tapahtunut edistys ja jatkaa eteenpäin siitä missä on, niin ilo löytyy taas.

Ajatusjooga ja terveys

– Sillä on sekä välillisiä että välittömiä vaikutuksia. Oikealla tavalla harjoitettuna Kirjeopisto Vian raja-jooga edistää terveyttä poistamalla tarpeettomia negatiivisia ajatuksia ja tunteita sekä luomalla yhteyksiä korkeimpiin henkisiin tasoihin. Positiivinen ajattelu ja positiiviset ihmissuhteet ovat hyvä pohja terveydelle samoin metodiin kuuluva syvä hengitys ja rentoutuminen. Täydennykseksi on hyvä tehdä myös fyysisiä harjoitteita.

Terveys on kuitenkin pitkä projekti, koska sen toteutumiseksi on voitettava myös sairauksien perimmäinen syy eli negatiivinen karma.

Yhteisöön kuuluminen ja joogan tavoitteet

– Yhteisön piirissä jos missä oppii altruismia ja muita joogan hyveitä sekä yleensä yhteistyötä erilaisten ihmisten kanssa. Jos uskoo ajatusten vaikutukseen, tulee varmasti mieleen, että ajatusten avulla voi vaikuttaa myös omaa tuttavapiiriä laajemmalle. Yhden ihmisen voimat eivät riitä pitkällekkään, yhteisöllä on aina enemmän mahdollisuuksia ja voimaa. ●

Kirjeopisto Vian perustamisesta tulee 50 vuotta 7.6.2005. Opiston perusti Savonlinnassa Tyyne Matilainen (1911-1989) työtoverinsa Mirja Salosen (1925-2002) kanssa. Toiminnan alkuvaiheen aikana 1955-57 he loivat Kirjeopisto Vian raja-joogajärjestelmän, kirjoittivat 10 opetuskirjettä sitä mukaa kun oppilaat etenivät harjoituksessaan. Opetuskirjeet ovat edelleen opetuksen pohjana.

Sana "via" on latinaa ja on suomeksi "tie".

Alkuvaiheen toiminnassa oli mukana noin 50-60 oppilasta. Aika ei ollut tuolloin vielä kypsä tämänkaltaiselle toiminnalle ja 1960-luku olikin hiljaiseloa kirjeopiston toiminnassa. Opistoa ei kuitenkaan lakkautettu. Vuonna 1970 toiminta käynnistyi aktiivisesti ja aktiivisuus jatkuu edelleen. Vuosien mittaan raja-joogan harjoittajia on ollut noin 4000. Vuoden 2002 alusta Kirjeopisto Via siirtyi Terttu Seppäsen vastuulle.

Kirjeopisto Vian Oppilasyhdistys perustettiin 1975 ja paikallisosastoja syntyi pian eri puolille Suomea ja myöhemmin yksi Keski-Eurooppaan. Vuodesta 1977 yhdistymiseensä 1998 saakka toimivat rinnakkain rekisteröimätön Kirjeopisto Vian Oppilaskunta, joka vastasi raja-joogatoiminnasta ja rekisteröity Via ry, joka vastasi yhteisön taloudesta. Vuonna 1995 Kirjeopisto Via ja Via ry perustivat säätiöpohjaisen Via-Akatemian henkisyiden sekä raja-joogan koulutus- ja tutkimuskeskukseksi. Toimitilo ksi säätiölle Via ry lahjoitti kunnostamansa Kerimäen entisen kappalaisen pappilan Kaukalinnan. Säätiö kustantaa ja julkaisee Uusi Safiiri-lehteä.

Lisää tietoa löytyy kotisivuilta www.via.fi

Rakkaus

ja elämän tarkoitus

Jokaisella ihmisellä on ainutlaatuiset elämäntehtävänsä. Jokaisen elämä on ainutlaatuinen taideteos. Mutta yksi elämän läksy on yhteinen: Kyse on rakastamaan oppimisesta, joka on kaiken oppimisen äiti ja isä.

SIMO SKINNARI

Kirjassani ”Pedagoginen rakkaus – kasvattaja elämän tarkoituksen ja ihmisen arvoituksen äärellä” (Skinnari 2004) olen päätenyt mm. seuraaviin johtopäätöksiin. Jo-

kaisella ihmisellä on ainutlaatuiset elämäntehtävänsä. Jokaisen elämä on ainutlaatuinen taideteos. Mutta yksi elämän läksy on yhteinen: Kyse on rakastamaan oppimisesta, joka

on kaiken oppimisen äiti ja isä. Miksi olemme tällä hetkellä maaplaneetalla? Oppiaksemme rakastamaan, pyyteettömästi ja koko olemuksellamme. Ihmisen kutsumus maan päällä on itsetajuisen rakkauden oppiminen.

Rakkaus ja raadollisuus

Seuraavassa perustelen hieman väitteitäni ja lähtökohtiani ja rakennan uudentyyppistä ihmistieteellistä tutkimustapaa. Tämä ”uudentyyppinen” tutkimustapa ei ole vain akateemikojen asia. Jokainen ihminen ihmisyydessään kantaa niitä ominaisuuksia, joita elävöittämällä voimme elää entistä todempaa, kauniimpaa ja moraalisesti parempaa elämää.

Joku voi pitää esitystäni liian ihanteellisena ja todeta, että tuo ei vastaa todellisuutta. Tähän voisni Hegelin tavoin vastata: ”Sen pahempi todellisuudelle” tai niin kuin Kirjeopisto Vian VI:ssa opetuskirjeessä (s. 5) todetaan: *”Jokainen toisiin ihmisiin kohdistamamme ajatus kasvattaa myös meitä itseämme sisältönsä viitoittamaan suuntaan ts. me muutumme vähitellen itse sellaiseksi, jollaiseksi muita ajattelemme.”* Tämä pätee myös yleisemmin: Ihmisen tutkiminen on ihmisyyden luomista. Tavoitteeni on entistä jalompi ja todempi ihmisyyden, ei pelkkä raadollisen todellisuuden kuvailu. Juuri raadollisuuteen meidän on tuotava ihmisen pyhyys ja jalous. (Ks. myös Pogacnik 2003, 190-200, Skinnari 2001 ja 2002))

Ihmiskunnan nykyinen kehitysvaihe ja kasvavien pahoinvointi

Käsitys rakkaudesta on ulkoistunut ja pinnallistunut. Miksi? Miksi meidän on tänä päivänä niin vaikea hiljentyä ja pysähtyä kysymään henkisiä laadullisuuksia? Miksi emme luota sisäisyyteemme?

Ihmiskunnan tehtävänä keski-ajan jälkeen ns. uudella ajalla on ollut selkeästi ulkoisen todellisuuden valloittaminen. ”Tieto on ollut

valtaa”, kuten Francis Bacon totesi. On vallattu meriä, mantereita ja fyysisesti myös muita taivaankappaleita. Sielun silmät on käännetty henkisistä sfääreistä aineelliseen todellisuuteen. Yhdestä näkökulmasta tämä on ollut myös edistystä. Emme ole enää niin välittömästi luonnon armoilla. Toisaalta luonto on meidän armoillamme, emmekä ole osanneet käyttää valta-asemaamme aina kovinkaan viisaasti. Myös kasvatuksellisissa valtakysymyksissä viisaus ja rakkaus ovat olleet aliedustettuina.

Sekä luonto- että ihmissuhteissa on päädytty myös tukahduttamiseen: luonnon ja ihmisluonnon ”kasvamaan saattamiseksi” olemme uudenlaisten kysymysten edessä. Näissä kysymyksissä tiedostava ja toiminnallinen rakkaus voi nousta erääksi keskeiseksi lääkkeeksi.

Eurooppakeskeisesti ajateltuna kirkko hallitsi autoritatiivisesti keskiaikaista elämää. Sillä oli sielunelämän monopoli. Tähän verrattuna luonnontieteellisissä menetelmissä oli demokratian tuntua. Ihminen heräsi katsomaan maailmaa vapaammin, ikään kuin uusin, omin silmin.

Kirkon piirissä pyrittiin kuitenkin pelon saanelemana tukahduttamaan uusi tapa lähestyä todellisuutta. Kun uskonnon ja tieteen edustajat sitten saivat molemmat kannatusta taakseen, tehtiin sovitteluratkaisu. Luonnontieteille jäi ulkoisen maailman tutkiminen. Tästä muodostui tieteellisen asenteen perusta. Henkiset asiat jäivät edelleen kirkonmiehille, ns. uskon asioiksi. Tästä muodostui uskonnollisen asenteen perusta. Tieteelle jäi tietäminen aistein havaittavasta, uskonnolle uskominen yliaistiseen. Uskomisessa pelko ja rakkaus kävivät jatkuvaa kamppailua.

Aiemmin kirkon palveluksessa ollut taide jäi kiistassa väliinputoajaksi. Kun keskiaikaiset kirkkomaalarit tekivät töitään palvelukseensa ja kunnioittaakseen Jumalaa – he eivät esimerkiksi aina pitäneet välttämättömänä signeerata töitään – alkoivat taiteilijat tavoitella nyt omaa kunniaansa. Myös käsitys kauneudesta alkoi

MATTI KIVEKÄS

Kirjoittaja on kasvatustieteiden tohtori, joka toimii kasvatustieteen lehtorina Turun yliopistossa sekä dosenttina Helsingin ja Oulun yliopistoissa. Aikoinaan hän on käynyt myös sosiaaliterapeutin toimiin pätevöittävän koulutuksen. Hän on luennoinut runsaasti ihmisen kasvusta, ihmisyyden olemuksesta, elämänkaaren kriiseistä ja viime aikoina erityisesti pedagogisesta rakkaudesta mm. kansa- ja kansalaisopistoissa. Hän on pyrkinyt yhdistämään toisiinsa eri viisaustraditioita ja nojaamaan myös omaan kokemusmaailmaansa. Hän ammentaa virikkeitä yhtä hyvin antroposofiasta, teosofiasta, nykytieteestä, eri henkisistä virtauksista kuin myös Kirjeopisto Vian Raja-joogan kurssista. Olennaisena hän pitää ihmisen heräämistä kuuntelemaan oman sydämensä ja korkeamman minuutensa ääntä. Tällä hetkellä hänellä on menossa mm. tutkimusprojekti sydämenajattelusta.

Kirjoittajan sähköpostiosoite: simo.skinnari@utu.fi

muuttua suhteelliseksi ja katosi vähitellen yhä enemmän kuvasta. Samoin kuin tieteessä keskityttiin yhä enemmän maailman epäkohtien kriittiseen analysointiin, menttiin taiteissa inhorealismiin saakka.

Ihmisen oli opittava tuntemaan myös todellisuuden raadollisuus, pahuus ja julmuus. Ihminen näyttäytyi yhä useammin julmaakin julmempana ja itsekkäänä olentona, joka egoisti-

sesti hamusi itselleen elintilaa toisten kustannuksella. Varsinkin mennyt 1900-luku oli äärettömän julmaa sotien ja tuhoamisten aikaa.

Toisaalta osalle maapallon väestöstä kehitys on merkinnyt myös taloudellisen turvallisuuden paranemista. Luonnonvarojen käyttö ja kaupankäynti on ollut yhteiskunnallisessa ajattelussa etualalla. Myös koulutus on pitkälle valjastettu näiden intresseille.

TOMI LEPORINNE

Kuitenkaan taloudellinen turvallisuuskään ei näyttänyt johtavan onneen. Yleisen maallistumisen myötä elämä alkoi menettää arvoitussuuttaan. Tieteellinen maailmankuva oli ”ihminen ei ole mitään muuta kuin...” -ajattelua, jossa ihmisen mysteeri palautettiin milloin koneeksi, eläimeksi, tuotantorakenteiden tuotteeksi tai muuksi yksiulotteiseksi olemassaoloksi. Uskonnoilla tai taiteilla ei ollut laajemmassa mittakaavassa voimaa syventää tätä peruseetosta. Tulimme siihen johtopäätökseen, että elämän tarkoitukseksi riitti, kun selvisimme jotenkuten olemassaolon taistelusta ja rakensimme itsellemme ja lapsillemme taloudellisesti turvallisempaa todellisuutta. Jouduimme vähitellen jonkinlaiseen joukkosuggestioon, jossa kielsimme niin syntymän kuin kuolemankin arvoitussuuttaan sekä pidimme elämää lähes

selitettynä, mekaanisena ja sattumanvaraisena välähdyksenä tarkoituksettomassa maailman-kaikkeudessa.

Ns. hyvinvointiyhteiskuntien ihmiset alkoivat kuitenkin oirehtia. Esimerkiksi kasvatuksen alueella alkoi ilmetä kahdenlaista pääoi-reyhtymää.

A. Osa kasvavista alkoi havaita elämän pinnallisuuden ja mielettömyyden. Tulevaisuus näytti epävarmalta, ihmissuhteet hyväksikäytösuhteilta. Haluttiin paeta ”pahaa maailmaa” viihteeseen, huumeisiin ja päihteisiin. Oli ylipäänsä vaikea löytää motivaatiota mihinkään toimintaan. Puhuttiin syrjäytymisestä ja vieraantumisesta. Nimimerkki ”Jukka -84” kirjoittaa Helsingin Sanomien (17.3. 2001) nuorisopalstalla otsikolla ”Elämässä ei näytä olevan mitään tarkoitusta” mm. seuraavaa:

”Istun koneeni ääressä ja ajattelen tulevaisuutta. Ja se mitä ajatuksiini tulee saa minut lopettamaan. Kaikki mitä näen on viisi kohtaa: syntymä-opiskelu-työ-eläke-kuolema. *Kaikkein pahinta tästä tekee se, ettei tässä näy mitään tarkoitusta*---Jos olisin töissä ja kuolisin, joku voisi *korvata* minut ja olisi vielä parempikin kuin minä.--- Usein ajattelen, että jos olisin kuollut niin ei tarvitsisi ajatella TÄTÄ maailmaa, sen tuomia ongelmia ja sen pahuutta. Jään kuuntelemaan surullista musiikkia ja odottamaan parempaa huomista.” (Kursivoinnit SS.)

B. Osa kasvavista heittäytyi kiihtyvään meenoon, jossa ”täytyy seurata aikaansa”, hankkia koko ajan uusia tutkintoja, tieto-taitoja, tavallaan tuotteistaa itsensä. Keskeistä ovat suoritukset ja se, miten onnistut myymään itsesi. Ihminen on tehnyt itsestään suorituskoneen. Jonkin aikaa tämä saattaa tyydyttää – jos tuotteistaminen onnistuu, mutta jossain kohtaa ihmisestä alkaa tuntua: Rakastetaan-ko minua minuna, osaanko itse enää havaita ihmisten ja maailman eri laadullisuuksien ainutlaatuisuuksia?

Huomaamme olevamme eksyksissä. Tarvitsemme sisäisten aarteiden etsimistä.

Löytyykö ymmärrystä? – Itsetajuisen ihmisen työkalut

Omaehtoisen kokemuksen merkitys

Ajassamme on tapahtumassa todellinen arvomurros, joka heijastuu myös kasvatukseen. Kyninen väite, että ihmiset tahtovat vain rahaa ja valtaa, ei päde kun katsomme syvemmälle ihmisyyteen. Tosiasiallisesti ihmiset tavoittelevat rakkautta ja pinnallisen egon tason elämää syvempää olemassaoloa. Tavoitellaan myös ihmisen syvempää käsittämistä. Perinteiset menetelmät ihmisyyden käsittämässä ovat olleet tieteet, taiteet ja uskonnot. Nämä kaikki ovat syntyneet ihmisen itsetajuisesta pyrkimyksestä ymmärtää ja ratkaista ihmiselämän mysteeriä. Eläimillä vastaavaa pyrkimystä ei ole havaittu, niillä ei liene esimerkiksi eläintiedettä. Ne ovat tajuusia, eivät itsetajuisia. Koirani tajuaa kyllä hyvin kun kutsun sitä, mutta se ei pysähdy pohtimaan koiran olemassaolon ongelmaa. Se elää tässä ja nyt omaa koiranelämäänsä.

Myös ihmisen olisi syytä elää tässä ja nyt omaa ihmiselämäänsä (ks. esim. Tolle 2002). Uskonnot, tieteet ja taiteet on palautettava takaisin perusmerkityksiinsä, itsetajuisen ihmisen työkaluiksi. Ihminen voi vapaudessa luoda omaehtoista suhdetta niihin ja oivaltaa sitä kautta jälleen elämän syvyyttä ja laajuutta. Tarvitaan omaehtoista harjoittamista, taiteellista, tieteellistä, uskonnollista ja meditatiivista syventymistä. Jokaisella on mahdollisuutensa löytää oma reitti takaisin maailman syvyys- ja laajuusulottuvuuksiin. Tämä on keskeisesti kasvatuksellinen kysymys. Minkälaisen eettisen ilmapiiirin me kasvattajat muodostamme lapsille ja nuorille?

Olemmeko me yhtä aikaa nöyriä ja rohkeita, vaiko kyynisiä ja skeptisiä? Onko meillä rakkautta, joka lopulta on asian ydin?

Sekä tieteiden että uskontojen reformaattorit ovat kautta aikojen kutsuneet ihmistä oman kokemisensa äärelle. Niin teki Luther, joka Wormsin valtiopäivillä totesi, että ”tässä seison, enkä muuta voi” – eli auktoriteetin voima ei saanut häntä perumaan tulkintaansa. Niin teki Galileo Galilei, joka jupisi, että ”että se pyörii sittenkin”, sanoi kirkon oppi mitä tahansa maapallon liikkeistä tai liikkumattomuudesta. Huomionarvoista näille eri suuntien edustajille on itsetajuinen pyrkimys sekä fyysiseen että henkiseen totuuteen. Jotta voimme ymmärtää sisäisiä aarteitamme, on opit tehtävä kaikessa rakkaudessa omaehtoisiksi. Tarvitaan ihmisten sisäistä suhdetta asioihin, myös luottamista sisäiseen viisauteen. On harjoiteltava kuuntelemaan yhtä hyvin muita kuin itseäänkin.

Uskonnot

Yksi parhaista itsetajunnan voiman esimerkeistä ja alkukuvista on Jeesus Kristus, joka julisti luottamusta omaan sisäisyyteen, eikä pelännyt paheksunnankaan herättämistä, mikäli se oli välttämätöntä ihmisen jumalaisen idean kirkastamiseksi. Voidaan ajatella, että ”Minä olen tie, totuus ja elämä” on kehoitus jokaiselle minuudelle. Itsetajuisina me voimme oivaltaa, että meihin kätkeytyy myös egon tasoa syvempi/ korkeampi/varsinaisen minän taso. Tällä ta-

Uskonnot, tieteet ja taiteet on palautettava takaisin perusmerkityksiinsä, itsetajuisen ihmisen työkaluiksi. Ihminen voi vapaudessa luoda omaehtoista suhdetta niihin ja oivaltaa sitä kautta jälleen elämän syvyyttä ja laajuutta.

solla koen myös yhteyden jokaiseen toiseen ihmiseen, mikä puolestaan tarkoittaa rakkauden heräämistä täydessä vapaudessa.

Sisäisen suhteen puuttuessa uskonnot ovat jääneet oppirakennelmiksi, samoin tieteet ja taiteet. On kiistelty parhaista opeista ja isketty toisia päähän milloin Marxin pääomalla, milloin Raamatulla. Kyseessä on kuitenkin ollut tällöin egon tason vallantavoittelu, joka on myös johtanut pelkoihin ja verisiin yhteenottoihin.

Syvemmillä, esoteerisella tasolla, kaikki uskonuunnat tahtovat johtaa ihmisen rakkauden tielle. Tälle tielle ei kuulu jumalanpelko. Viime aikoina olen kuullut tämän kommentin usealta taholta. Esimerkiksi eräs 83-vuotias syvästi uskonnollinen henkilö totesi käsitteen ”jumalanpelkoa” ”särähtävän korvaan”. Toinen, 20-vuotias opiskelija puolestaan ihmetteli pedagogiikan historian tutkielmassaan ”Miksi Jumalaa pitäisi pelätä”? Ilmeisesti olemme henkisisissä kysymyksissä siirtymässä pelkomotiivista rakkausmotiiviin. Uskontojen ydin on hyvyyden ja rakkauden käsitteissä, siinä, että yksityinen ihminen löytää pyhän ytimen itsestään ja jokaisesta lähimmäisestä. Toki löydämme aarteita etsiessämme myös monenlaista pahaa. Se on tarpeen. Tarpeen on erityisesti huomata varjot itsessä. Miten me muutoin tunnistaisimme pyhän? HYVYYS, RAKKAUS JA PYHYYS OVAT TODELLISIA, KOVIA TOSIASIOITA, joita myös koko ajan voimme luoda ajatuksillamme, tunteillamme ja toiminnallamme.

Uskonnon taustalla on sana *re-ligion*, joka sananmukaisesti tarkoittaa uudelleen yhdistymistä. Voisi ajatella, että religionissa pinnallisempi egomme yhdistyy jälleen ydinminuuteen, Kristus-minuuden voimiin, ”Minä olen” -voimiin. Tällöin egoistinen ”minulla on” -puhe menettää merkityksensä. Yleensähan me saamme identiteettimme siitä, mitä meillä on:

keho, älykkyytemme, tittelimme, oppiarvomme, omaisuutemme jne. ”Minä olen” -tasolla lakkaa kiistely myös siitä, kenellä on paras uskonto, sekin on vielä jotakin, joka *minulla* on. ”Minä olen” -tietoisuus merkitsee jokaisen arvokkuuden kokemista ja oivaltamista erilaisista verhoista (opit, kehot, tittelit jne.) huolimatta. Kyse on rakkaudesta, pyrkimyksestä moraaliseen hyvytyteen.

Ihmistieteet

Tieteiden ydin on pyrkimys totuuteen. Syvimillään tämä ei ole ristiriidassa edellisen kanssa. Luottamus sisäiseen hyvytyteen ei voi perustua valheelle. Ns. postmoderni aika on pitkälle kadottanut luottamuksensa totuuteen. Tässä on jotakin tervettäkin epäluottamusta: Harvoin totuus on yhden näkökulman mittainen. Toisaalta huolimatta erilaisista väitteistä ja mielipiteistä: TOTUUS ON. Ja mielipiteinemme me myös luomme totuutta. Totuuden etsiminen ja luominen eivät ole vanhanaikaisia.

Myös tieteissä voi ajatella, että keskeistä on sen harjoittamisen myötä kehittyvä sisäinen elämä. Miten tiede muovaa harrastajaansa? En tarkoita tässä vain tieteen ammattilaisia. Tieteellinen asenne läpäisee nykyään koulutuksen ja koko kulttuuriin. Viime vuosikymmeninä tieteellinen tarkastelu on tehnyt meistä kriittisiä ja loogisia, mutta myös materia-

Uskontojen ydin on hyvyyden ja rakkauden käsitteissä, siinä, että yksityinen ihminen löytää pyhän ytimen itsestään ja jokaisesta lähimmäisestä.

listiset oletukset ovat lähes itsestäänselvyksinä kuuluneet tieteelliseen asenteseen. Tämä on ymmärrettävää sitä taustaa vasten, että on haluttu ottaa pesäero uskon asioihin. Jos näin ihmistieteet kuitenkin menettävät olennaiset ihmisyyden osat, ei tuota pesäeroa voi pitää perusteltuna. Voisikin ajatella, että haaste on siinä, miten tieteellisessä tarkastelussa kouliintunut ajattelu suunnataan nyt myös henkisiin todellisuuksiin. Tämä merkitsisi paradigmaat-

tista askelta nykytieteen laajennuksen suuntaan. Kyse olisi alkuoletusten muuttumisesta ja sitä kautta myös löydettävien todellisuuksien muuttumisesta (tiede perustuu aina *joillekin* oletuksille eli tiede on *"olete"*).

Tieteellinen tarkastelu, verrattuna esimerkiksi taiteelliseen asennoitumiseen, on etäisyyttä ottavaa, kyseenalaistavaa. Siinä on omat yksipuolisuuden vaaransa, mutta se voi kyseenalaistaa myös hyvin omia vakiintuneita oletuksiaan. Tätä kautta *myös tieteen tie voi johtaa "uudelleen yhdistymiseen"*. Jotakin tällaista on nähdäkseni taustalla myös filosofi Henryk Skolimowskilla (1984, 55-91) hänen pohdiskellessaan: *"Tässä ei kelpaa väite, "ettei tiede tue olettamusta, että elämä on pyhää", sillä eräässä mielessä tiede ei tee mitään. "Tekijät" ovat ihmisiä, valistuneita ja valistumattomia, ahneita tai myötätuntoisia... Tieteeseen perustuva kehys näyttää tekevän mahdolliseksi elämän pyhyden tunnustamisen. Tämä käsitekehys on kuitenkin itsessään eräs mytologian muoto. Kun me väitämme, että elämä on pyhää, liikumme selvästi toisessa käsitekehyksessä..."*

Eri aikoina käsitys siitä, mitä me voimme pitää tieteellisenä, vaihtelee huomattavasti. Tänäpä epänormaali voi huomenna olla "normaalitiedettä". (Ks. Kuhn 1994.) Tieteen tie voi viedä melkein minne vain, mutta myös ihmisyyden ytimeen. Avain on siinä, että tieteistä tehdään omakohtaista, ihminen itse asettuu keskeiseksi tutkimusvälineeksi. Näin voimme pyrkiä kohti totuutta.

Taiteet

Taiteiden yhden ytimen voimme pelkistää pyrkimykseksi kauneuteen. Kauneus on perinteisesti ymmärretty sisäisenä kauneutena, joka lähestyy moraalista hyvyyttä. Tosin kauneus on tutkimustenkin mukaan madaltunut pintaestetiikaksi, mutta se ei himmennä itse ideaa: KAUNEUS ON. Ja mielipiteinemme me myös luomme kauneutta. Kauneuden etsiminen ja luominen ei ole vanhanaikaista.

Verrattuna tieteelliseen, etäisyyttä ottavaan

asennoitumiseen, taiteellinen asennoituminen on usein läsnäolevampaa, tässä ja nyt tapahtuvaa. Nähdäkseni myös laadullista tutkimusta tekevän ihmistutkijan haasteena on myös tällainen voimakas läsnäolo tutkimassaan ilmiössä. Välillä olla läsnä, välillä ottaa etäisyyttä, olisi ehkä ihmisen mukainen ideaali, jolloin välillä korostuisi enemmän tunne- välillä ajattelusuhte todellisuuteen. Taide kaiken kaikkiaan on myös tie maailman ja oman itsensä todellisuuteen. Tieteen tavoin sekin voi viedä melkein minne vain, mutta siihen sisältyy vahva ihmistymisen mahdollisuus. *Ihmisen liittyminen korkeamman minuuden voimiin voi tapahtua myös taiteen alueella harjoittelemalla ja ponnistelemalla.* Toisaalta yksiulotteinen suorittamisen kulttuuri on tunkeutunut myös taiteiden alueelle. Kimmo Lehtonen (2004, 9) kirjoittaa aikamme musiikkikasvatuksesta, että nykyjärjestelmässä "persoonallisuuden kokonaisvaltainen kasvu on vaarassa unohtua ja jäädä kokonaan yksiulotteisen suorittamisen jalkoihin."

On pitkälle unohtunut, että taiteissakin olisi ehkä olennaista sen vaikutus ihmisen psyykkis-henkiseen kokonaisolemuksen. Tällä en suinkaan väheksy nautittavien konserttien jne. merkitystä, jotka avaavat henkisyiden sfäärit myös kuulijoille. Kyse on eri ulottuvuuksien tiedostamisesta. On tiedostettava selkeämmin kaikkien taiteiden valtavat kasvatukselliset mahdollisuudet. Avain on niiden oma-kohtainen harjoittaminen.

Lähdimmepä uskontojen, tieteiden tai taiteiden syvimmästä olemuksesta niin päädyimme samaan: Ihminen on vieraantunut omasta alkuitsestään, jonka kautta hän on yhteydessä jokaiseen toiseen ihmiseen ja koko universumiin. Vieraantuminen ilmenee egojen kamppailuna, egoismina. Elämää on tullut täydellisen suorituksen kilpailukenttä, jossa rakkaudella ei ole sijaa.

Synteesin mahdollisuus?

Sisäisten aarteiden etsinnässä olisi olennaista, että ihminen alkaisi kuunnella sitä pientä, hiljais-

ta ääntä olemuksensa keskuksessa, jonka voimme parhaiten mieltää sydämemme ääneksi. Kyse on ”pään rationaalisuutta” laajemmasta asiasta. Kyse ei kuitenkaan ole irrationalisuudesta, pikemminkin ”pää ja sydän” tekevät liiton ja siksi onkin luontevaa puhua sydämenajattelusta. Tietyllä tavalla kyse on uskontojen, tieteiden ja taiteiden hahmotustapojen uudesta liitosta, nyt kuitenkin keskiaikaista liittoa vapaammalla ja omakohtaisemmalla tavalla. Laadullisten metodien tulo tieteisiin on ollut yksi askel tässä uudessa liitossa. Todellisuuden henkisten ulottuvuuksien mukaan tuominen on toinen askel. Ihminen voi rauhassa tutkia koko totuutta yhdessä ja samassa päässä ja sydämessä.

Yhä tänäänkin voimme lähteä siitä, että eri viisausperinteiden painottamaan ”pieneen, hiljaiseen ääneen” meissä kätkeytyy rakkauden luova voima, myös totuuden ja kauneuden oivaltamisen ja luomisen voima. Ihmisyden ydin ei ole aineellis-yhteiskunnallisuuden todellisuuden tuotetta. Sisäisyytemme kautta ihmisessä on voimaa kehittää aineellis-yhteiskunnallista todellisuutta. Rakkauden kautta voimme pyhittää arjen ja löytää jumaluuden jokaisessa ihmisessä. Olisiko tämä tieteiden, taiteiden ja uskontojen yhteinen kova ydin? Kuten uuden ajan alussa kirkko katsoi pelokkaasti uutta luonnontieteellistä lähestymistapaa, on ymmärrettävää, että eri tahoilla tällainen synteettinen pyrkimys herättää samalla tavoin epäilyksiä ja pelkoja. Nämä epäilykset ja pelot toimivat syvimmitään kuitenkin henkisen kasvamisen apuvälineinä. Ne pakottavat rauhalliseen ja viisaaseen harkintaan. Hurahtaminen ei ole tie uuteen maailmaan, joka asettaa tavoitteikseen viisauden ja rakkauden. Tässä tarvitsemme yhtä aikaa tieteellisestä ajattelusta perittyä selkeyttä ja johdonmukaisuutta, taiteellisen toiminnan elävyyttä ja uskonnollisen mielenlaadun harrasta antautumista.

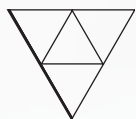
Elämä on monikerroksinen koulu. Voimme tuossa moninaisuudessa kuitenkin löytää oman punaisen lankamme tai koko lankavyyhdin, joka kuvaa elämämme tarkoituksia. Tähän

tarvitaan rakkautta ja rakkauden tutkimista. Elämän koulu ei tarkoita jatkuvaa suorittamisen kilpajuoksua ja sen jatkuvaa arvioimista kuinka hyvin itse tai muut tuota koulua suorittavat. Elämän koulun eheyttävä oppiaine on *rakastava läsnäolo* ja jokaisella on aivan oma henkilökohtainen opetussuunnitelmansa, jota ei missään mielessä kannata vertailla muiden vastaaviin. Jokainen elämä on oikea ja täysi, olemme täydellisiä oppilaita. ●

Viitteet

- Kuhn, T. 1994. Tieteellisten vallankumousten rakenne. Helsinki: Art House Oy.
- Lehtonen, K. 2004. Maan korvessa kulkevi... Johdatus postmoderniin musiikkipedagogiikkaan. Turku: Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisusarja B: 73.
- Matilainen T.E. ja Salonen M., Kirjeopisto Vian raja-joogan kurssi
- Pogacnik, M. 2003. Maan muutokset - ihmiskunnan kohtalo. Kirkkonummi: Kustannus Oy Taivaankaari.
- Skinnari, S. 2001. Ihmiseksi kasvamisen tavoite 2000-luvun haasteena - voimeko kehittyä viisaammiksi, vapaammiksi ja vastuullisemmiksi? Teoksessa Huhmarniemi, R., Skinnari, S. & Tähtinen, J. (toim.) Platonista transmodernismiin. Suomen kasvatustieteellinen seura. Kasvatusalan tutkimuksia 2, 501-528.
- Skinnari, S. 2002. Opetajuuden etiikka tulevaisuuden maailmassa. Teoksessa Lehtinen, E. & Hiltunen, T. (toim.) Oppiminen ja opettajuus. Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisusarja B:71, 203-234.
- Skinnari, S. 2004. Pedagoginen rakkaus - kasvattaja elämän tarkoituksen ja ihmisen arvoituksen äärellä. Jyväskylä: PS-Kustannus (Opetus 2000-sarja)
- Skolimowski, H. 1984. Ekofilosofia. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Tolle, E. 2002. Läsnäolon voima. Tie henkiseen heräämiseen. Alkuperäinen teos vuodelta 1997. Helsinki: Basam Books Oy.

Artikkelin pohjana olevaa kirjaa saa tilata alennushintaan (24e + postikulut) suoraan kustantajalta mainitsemalla ”VIP-tarjoushinta-Simo Skinnari” ja sähköpostiosoite on asiakaspalvelu@ps-kustannus.fi

KIRJEOPISTO VIAN RAJA-JOOGA

Opetusta luonteen jalostamiseksi menetelmänä looginen positiivinen ajattelu

Itämaisen filosofian ja psykologian tietämystä ihmisen
sisäisestä kehitymisestä täydennettynä nykyajan
länsimaisella psykologialla ja henkisellä tiedolla.

Tavoitteena mm.

- ajatusten hallinta
- luonteen jalostuminen
- keskittymiskyky
- sisäinen rauha
- harmoniset ihmissuhteet
- tajunnan avartuminen
- tietoinen yhteys Jumalaan

Yksilöllinen oppilaan lähtökohdat huomioonottava ohjaus.
Kirjeopistomuotoinen etenemistapa mahdollistaa mukana-
olon ajasta ja paikasta riippumatta. Myös lähiopetusta.

Tiedustelut ja esitilaukset:

Kirjeopisto Via, Olavinkatu 34 B 22, 57130 Savonlinna
Puh. 015 273 558 tai 050 567 9630,
sähköposti: terttu.seppanen@via.fi, internet: www.via.fi

Sukunimet

ja kansallinen tietoisuus

Itsestään tietoiseksi tulemisen, tasa-arvoiseksi kansakunnalliseksi yksilöksi julistautumisen voi nähdä spiraalin askelmana, askeleena kohti korkeampia yhteiskunnallisen ja henkisen tietoisuuden tasoja.

Kansan kannalta merkittävä askel on kansalliseen tietoisuuteen herääminen, se, mitä suomalaisille tapahtui 1800-luvulla.

SIRKKA PAIKKALA

1 800-luku ja varsinkin sen jälkipuolisko oli Suomen kansalle ja kansakunnan synnylle monessa mielessä merkittävää aikaa – eräänlaista etsikköaikaa. Suomen monisatavuotinen hallinnollinen yhteys Ruotsiin oli katkennut vuonna 1809 Suomen siirryttyä Venäjän yhteyteen autonomiseksi suuriruhti-

naskunnaksi. Uusi poliittinen tilanne loi mahdollisuudet myös uusille kansallisille ajatuksille. Alkoi tietoinen kansallisten rakenteiden luominen, kansallinen projekti: alettiin pohtia kansallisen historian ajoitusta, etsiä suomen kielen ja Suomen kansan juuria ja kehittää suomen kieltä sivistyksen tarpeisiin kelpaavaksi kirja-

kieleksi. Luotiin suomenkielinen koululaitos, suomesta tuli hallinnon ja oikeudenkäytön kieli, suomenkielinen sanomalehdistö, kaunokirjallisuus ja teatteri syntyivät ja suomen kieltä alettiin puhua sivistyneistökodeissa.

Samaan ajankohtaan osuivat teollisuuden läpimurto, rautateiden rakentaminen, höyrylaivaliikenteen aloittaminen, maatalouden nopea kehitys ja yleensäkin liikkuvuuden lisääntyminen. Yksilön kannalta merkittäviä muutoksia olivat elinkeinonharjoituksen rajoitusten ja työvoiman vapaata liikkumista estävien säädösten poistuminen. Tilatonta, liikkuvaa väestöä ei enää voinut määritellä epäitsenäiseksi ja holhouksenalaiseksi palvelusväeksi. Kulkua jo J. V. Snellmanin viitoittamaan vastuullisen yksilökansalaisuuden suuntaan oli alkanut.

Kansakunnan rakentaminen vaati alkuun suomalaisuuden tunnustamista ja rakentamista yhteiseksi, sitovaksi ainesosaksi, vuosisadan loppua kohti tiivistynyt kansallisvaltion rakentaminen puolestaan järjestelmällistä kansalaisten oikeuksien ja velvollisuuksien hallintaa ja kontrollointia. Yhtenä tekijänä tässä toimivat sukunimet.

Sukunimet ja suomalaisuus

Kielimiehet alkoivat 1800-luvun puolimaisessa kiinnittää huomiota myös sukunimien keruuseen historian ja kielentutkimuksen avuksi. Pian he havaitsivat, että suurella osalla suomalaisista oli äidinkielestään huolimatta ”muukalaiset” nimet, jotka oli saatu opintielle lähtiessä tai käsitöläisiksi ja sotilaisiksi ryhdyttyäessä. Osa oli saanut tällaisen nimen kaupungissa palveluksessa ollessaan.

J. V. Snellmanin hegeliläisyyden korostama kansallishengen ja kansallistietoisuuden kehittäminen ja vahvan Suomen kansan luominen edellyttivät rahvaan sivistämistä ja sivistyneis-

tön toivottiin puolestaan omaksuvan suomen kielen ja suomenkielisiä nimiä.

Snellmanin perustama, Kuopiossa ilmestynyt Maamiehen ystävä pohti asiaa jo 1845 ilmeisesti Pietari Hannikaisen kirjoittamassa vuoropuhelussa *Ei nimi miestä pahenna, jos ei mies nimeä*. Siinä puhekuppanit pohtivat, miksi Suomen herrasväestä ei löydy suomalaisia nimiä, miksi talonpojan poika herraksi tai käsitöläismestariksi päästyään ”ei enää kehtaa olla isänsä sukunimellä, olkoon se kuinka kunniallinen hyvänsä, juuri sentähden että se on suomalainen”, vaan muuttaa nimensä joko ruotsalaiseksi tai sekakieliseksi ”vingervongeriksi”, jota hän ei edes osaa ääntää, ja miten opettajat ovat lapsille määränneet ruotsalaisia nimiä vastoin vanhempien ja koululaisten omaa tahtoa. Samalla he toteavat ”nyt jo uuden ajan ja uuden Suomalaisen mielen olevan Suomessa”, ja toinen toteaa pojistaan: ”Jos Jumala suo, niin panen jonkun niistä kouluun; mutta sen sanon, ettei pojan sukunimeä muuteta, vaan sen pitää olla Toivonen niinkun minunki nimeni, tulkoon sitte pojasta herra eli talonpoika.”

Hannikainen otti huumorin avuksi kritisoidessaan nimillä herrastelemista samoihin aikoihin viipurilaisessa Kanawassa näytelmisensä *Silmänkääntäjä* ja *Anttonius Putronius eli Antto Puuronen*. Päähenkilöiden nimet ovat enemmän kuin osoittelevia: heihin kuuluivat kanttori *Palovinerus* ja ryöstövouti *Korppeliin*, ja kanttorin koulutovereihin olivat opintielä tarttuneet niinkin hienot nimet kuin Jaakko *Laiskonius*, Jussi *Kotilander*, Aatam *Koiren*, Juonas *Tappeliin*, Matti *Korvapuusti* ja Paa-vo *Rumlenius*, ”kaikki partasuuta miehiä, joilla oli oppia asiasta toisilleni antaa”.

1850-luvun jälkipuoliskolla lehdistössä käyty sukunimikeskustelu alkoi saada yhä enemmän yhteiskunnallista sävyä, ja suomenkielisyyden vaatimus ulotettiin myös sotilasnimiin.. Sen

lisäksi, että suuri osa sukunimistä oli kansallisuuden kannalta vieraskielisiä, nousi eteen toinenkin ongelma: länsisuomalaisen rahvaan sukunimettömyys.

1840 – 1850-luvuilla lehdistössä käydyssä sukunimikeskustelussa painopiste oli siis suomalaisuudessa ja sen merkityksessä. Vierasnimien ottamista paheksuttiin tai pidettiin tyhmyytenä ja sivistymättömyytenä. Todettiin, että tapa osoittaa oppineisuutta vieraskielisen nimen avulla ja erottua siten sivistymättömästä rahvaasta oli alkuaan eurooppalainen tapa. Sitä oli edistänyt se, että väkeä muutti Ruotsiin isonvihan aikana väliaikaisesti ja he palasivat sieltä ruotsalaisin nimin. Vierasnimien eli muun kuin suomenkielisten nimien kantamista alettiin moittia omien juurien ja oman kansan häpeämiseksi, osoitukseksi kansallistunnon puutteesta.

1860-luvulla keskustelu jatkui edellisen vuosikymmenen tahtiin ja politisoitui. Suomen kielen aseman virallinen tunnustaminen tuli yhä polttavammaksi, ja sen ohessa korostettiin sukunimien merkitystä kansallisina symboleina, paheksuttiin nimien ruotsalaistamista ja kiinnitettiin huomiota sukunimettömyyteen. Jotkut pyrkivät ”todistamaan” sitäkin, että kaikilla suomalaisilla olisi muinoin ollut sukunimet mutta Ruotsin valta olisi ne Länsi-Suomesta poistanut; Itä-Suomessahan oli talonpoikaistolla käytössään elinvoimaiset, asiakirjoihin jo 1500-luvulta lähtien merkityt, periytyvästi kulkeneet supisuomalaiset sukunimet.

Suomalaisuus vahvistuu

1870-luvulla yhteiskunnalliset uudistukset lisääntyivät ja yhteiskunnallinen keskustelu puoluepolitisoitui edelleen. Luova tauko kielitaistelussa kohdisti lehtien kiinnostuksen muun muassa kansakoulu- ja kansansivistysasioihin. Hegeliläisyyden valta-asema kansallisuuspolitiikassa murtui, ja virikkeitä alettiin saada anglosaksisesta yhteiskuntafilosofiasta,

muun muassa utilitaristisista ja liberaaleista ajatusrakennelmista. Suomalaisuuden asiaakin voitiin ajaa nyt uudella tavalla, kun kansallisuutta ja kieltä voitiin käsitellä erillisesti ja suomen kielen poliittisten oikeuksien kehittämistä perustella sosiaalisen oikeudenmukaisuuden argumentein.

Tätä vuosikymmentä on pidetty suomalaisuuden suurena läpimurtokautena. Suomen kielen käyttö lisääntyi, mikä näkyy monien seurakuntien kirkonkirjojen kielen vaihtumisena ruotsista suomeen. Fennomanian kannatus kasvoi. Kunnallishallinto oli siirtynyt kunta-laisten hoidettavaksi, mikä lisäsi kiinnostusta yhteiskunnallisten asioiden hoitoon.

1870-luvulla keskusteltiin edelleen siitä, oliko suomalainen sivistyneistö syntyperältään suomalaista vai ruotsalaista. Sitä varten tutkittiin sukujen ja niiden nimienkin alkuperää ja pyrittiin osoittamaan sivistyneistösukujen suomalaistaustat. J. R. Aspelin esitteli vuonna 1874 Morgonbladetissa 300 Suomen aatelitonta sukua Achrenista Österbladiin: niistä 211 oli suomalaista, joista 27 oli ruotsinkieliseltä rannikkoseudulta, Ruotsista 31. Lähes kaikkien suomalaisten sukujen lähtökohtana oli talonpoikaistalo. Tämä nosti suomalaisten itsetuntoa ja loi maaperää sukunimien suomalaistamiselle.

Uutta olivat nyt sukunimien käytännöllisen tarpeen perustelut, mikä vahvistui 1880-luvulla edelleen: vaihtuvat talonnimet lisäniminä tai pelkkien isännimien eli patronymien kirjaaminen etunimen jälkeen ei riittänyt aina oikean henkilön löytämiseen tai tunnistamiseen. ”Ylöskannon pitäjille, todistusten antajille ja muille semmoisille henkilöille, jotka eivät persoonallisesti tunne tällaisia Matti Juhanpoikia tai Miina Majantyttejä, on peräti työläs, jollei kokonaan mahdoton saada selkoa, mitä henkilöä milloinkin tarkoitetaan ja nimenomistajat ovat itse samanlaisessa pulassa.” Olipa joku Juho Matinpoka joutunut syyttä vankilaankin nimikaimansa sijasta.

Lehdistössä käydyn sukunimikeskustelun kannalta vuosikymmen oli 1800-luvun hiljaisiin, mutta siitä huolimatta nimenmuutokset alkoivat tuolloin lisääntyä ja sukunimien antaminen tai niiden ottaminen rahvaan keskuudessa Länsi-Suomen kaupungeissa ja maaseudulla käynnistyi voimallisesti. Alettiin omaksua joukkomitassa etenkin sellaisia *nen*-loppuisia, luontosanan sisältäviä sukunimiä, kuten *Aaltonen, Koskinen, Lahtinen, Nieminen, Virtanen, Vuorinen* jne.

Sisällöltään ne ilmensivät ajan henkeä, nousevaa suomalaisuutta ja kansallisromantiikkaa, jota mm. Runebergin ja Topeliuksen kirjoitukset olivat pappien, opettajien ja muun valistuneen väen avustuksella kansan keskuuteen leviittäneet. Ympäröivä luonto asuinpaikkoineen ja muilta hyväksi havaittu malli tuottivat hämmästyttävässä määrin hämmästyttävän samankaltaista nimestöä samanaikaisesti lukuisiin eri pitäjiin ja eri perheille. Olen käyttänyt 1800-luvun jälkipuoliskon suosituimmasta uudisnimityypistä nimeä *Virtanen*-tyyppi. Siihen voi puhtaimmillaan katsoa lukeutuvan yhteensä 113 erilaista *nen*-loppuista sukunimeä.

Johannes Linnankoski, silloinen Vihtori Peltonen, on kuvaillut vuosiin 1884 – 1885 ajoitetussa novellissaan Suutarin politikia kotikuntansa Askolan sukunimioloja tavalla, joka edustaa hyvin asiasta käytyä valtakunnallisempaa keskustelua ja samalla sitä, miten ajanmukainen sukunimi usein käytännössä omaksuttiin ja mitä se merkitsi yksilölle:

Sen viikkoisissa aviiseissa oli kehoitus: Jokainen kunnon kansalainen hankkikoon itselleen suomalaiset nimet. Takasivulla oli koko joukko sukunimen muutoksia. Jussi luki nuo nimien muutokset ja kehoituksia sitte hän sanoi Topiaalle: ”Kuule veikko emmeköhän mekin ota suomalaisia sukunimiä tässä aviisissa sanoo että jokaisella kunnon kansalaisella pitää olla suomalainen sukunimi. Mehän olemme kunnon miehiä otetaan siis oikein kunnon nimetkin, nääs edessä meitä sanotaan mestareiksi

vaan takapuolella Jussiksi ja Topiaaksi kun on sukunimet niin kutsutaan sukunimeltä. Minäs sinä aijot ottaa nimeksi. Minä en tarvitse pitkältä nimeä hakea virran rannalla olen syntynyt virran rannalle mökkini laittanut virran rannalla tähän päivään elänyt tässä virran rannalla aijon kuoltakin olen siis tästä lähtien Topias Virtanen ja sama nimi olkoon lapsillani ja jälkeentulevaisillani.”

Itsenäinen kansakunnallinen yksilö

Kansalaisjärjestäytymisen vuosikymmenellä 1880-luvulla nimiin liittyviä kansallisia ja kielellisiä vaatimuksia esitettiin jälleen runsaasti, kun kielitaistelu alkoi uudestaan aktualisoitua. Yksi syy keskustelun viriämiseen oli se, että tuolla vuosikymmenellä asiakirjat, erityisesti kirkonkirjat, alkoivat jo olla suomenkielisiä. Vuosina 1881 ja 1883 annettiin nimittäin asetukset, jotka edistivät vuoden 1863 kielireskriptin toteutumista eli suomen kielen nousemista viralliseksi ruotsin kielen rinnalle. Toinen syy oli se, että 1880-luvulla lisääntyivät myös sukunimien yleistä käyttöönottoa koskevat vaatimukset.

Lehdissä kritisoitiin yhä voimakkaammin Länsi-Suomen talollisten nimien vaihtuvuutta talosta toiseen muutettaessa ja tapaa kirjata irtain väestö isän tai äidin ristimänimen mukaan. Tästä aiheutui harmia etenkin verotuksessa, todistusten annossa, pankkitalletusten kohdentamisessa, kutsunnoissa ja käräjillä, ja postikin saattoi kulkeutua väärään osoitteeseen. Sukunimet siis tarvittiin käytännön elämän sujumiseksi, kun yhteiskunta organisoitui yhä pitemmälle valtiollisia rakenteita luotaessa. Sukunimien omaksumista alettiin korostaa myös tasa-arvon merkinä: sukunimettömyyden poistaminen merkitsisi myös säätyrajoituksen poistamista, ja etenkin matronyymien eli äidin ristimänimen sisältävistä lisänimistä luopuminen päästäisi aviottoman syntyperän leimasta.

Esimerkiksi Kokkolan Lehdessä harmiteltiin 23.2.1886 matronyymien (Antti *Leenanpoika*, Heikki *Maijanpoika* Tallukka) merkitsemistä tavalliselle kansalle silloin, kun nimenkantajan isää ei tiedetty ja vaikka henkilöllä sattuisi olemaan sukunimikin: ”Kumminki se pitää kirjottaa jonkun poika. Tuollaisilla nimityksillä häväistään syyttömiä ihmisiä koko ikänsä vanhempiensa hairahduksesta - - herrain virkamiesten ei täälläkään tarvitse äitinsä nimeä oman nimensä rinnalle kirjoittaa.”

Edvin Avellan nosti Satakunta-lehdessä 23.3.1887 sukunimien tärkeyden esiin myös itsenäisen, valvutuneen, kansakunnastaan tietoisien yksilön tunnusmerkkinä. Hän kirjoitti:

Mitä enemmän sivistys kasvaa ja yhteiskunnalliset olot kehittyvät, sitä enemmän joka mies uudestaan astuu esiin itsenäisenä kansakunnallisena yksilönä, jolla tämän kansallisen yksilöisyyden ulkonaisena merkkinä tarvitsee olla oma omituinen sukunimikin. Ja tätä vaatii myöskin kasvava liike ja sitä seuraava keskuus kansakunnan jäsenten välillä. Se aika ei sentähden voi olla kaukana, milloin asiain pakko panee niitakin kansaluokkia, jotka tätä nykyä ovat sukunimiä vailla, varsinaisia liikanimiä itsellensä hankkimaan.

Liikanimistä sukunimiin

Avellan kirjoitti sukunimiä tarkoittaessaan vielä ”varsinaisista liikanimistä”, sillä meille nykyään tuttu sana *sukunimi* ei ollut Länsi-Suomen maalaisväestölle tuohon aikaan vielä mitenkään yleisesti tuttu. Kansa nimitti siellä vaihtuvia lisänimiä *liikanimiksi*, osa vielä senkin jälkeen, kun ensimmäinen sukunimilaki oli vuonna 1920 säädetty ja itse termikin saanut sitä tietä ”lainvoiman” ja yleisen merkityksen.

Sana *liikanimi* esiintyi maan länsi- ja eteläosissa vielä pitkään 1900-luvullekin, nyt jo kuitenkin sukunimeä tarkoittamassa, tiheimillään hämäläis-satakuntalaisella alueella, Uudellamaalla, Keski-Suomessa ja Etelä-Poh-

janmaalla. Vielä 1961 on Raumalla kerrottu sukunimestä kyselevälle: ”Ei sillo [kertojan lapsuudessa] mittä liiknimei ollu” ja Teiskossa 1969: ”Ei stä liikanimmee muilla olluk ku suutarilla ja raatarilla.” Huittisista lähetettiin vielä 1981 seuraava tieto: ”*Liikanimi*-termi on peräisin ajalta, jolloin nimi seurasi taloa, mutta sitä käytettiin kyllä vielä varsinaisista suvun mukana kulkevista nimistäkin. Ainakin vanhat ihmiset vielä 1930-luvulla puhuivat liikanimestä. *Sukunimi*-sana alkoi tulla käytäntöön siinä vaiheessa, kun muodostui säännöksi, että nimi seurasi sukua eikä enää taloa.”

Sukunimien omaksuminen oli silti vihdoin päässyt vauhtiin siellä, mistä ne puuttuivat, ja buumi jatkui voimakkaana koko 1800-luvun lopun. Jotkut ilmoittivat uuden nimen ottamisesta tai entisen suomalaistamisesta sanomalehdessä, mutta suuri osa omaksui nimen vähin äänin, kun papit, opettajat, kutsuntojen kirjurit tai työhönottajat merkitsivät nimen kirjoihinsa.

Kun esim. Sipilän kartanon renki Johan Kustaa *Skönroos* Leppäkoskelta matkusti 1891 Hämeenlinnaan arvannostoon, kirjuri esitti hänelle nimen suomentamista. Jussi oli myöntynyt nimeen *Mäki*, jonka vanhempi veli oli ottanut. Papereihin merkittiin kuitenkin jostain syystä *Mäkinen*, joka sitten periytyi jälkeläisillekin. (Janakkala ennen ja nyt, 2000). Renki Juho Vihtori Juhanpoika otti puolestaan *Luhthanen*-nimen 1890 ”muuttohetkellä” siirtyessään Kiihkasta Kauvatsan seurakuntaan, jonne hän perusti sittemmin oman torpan.

Hiljainen vallankumous ja nimenmuutoskampanjat

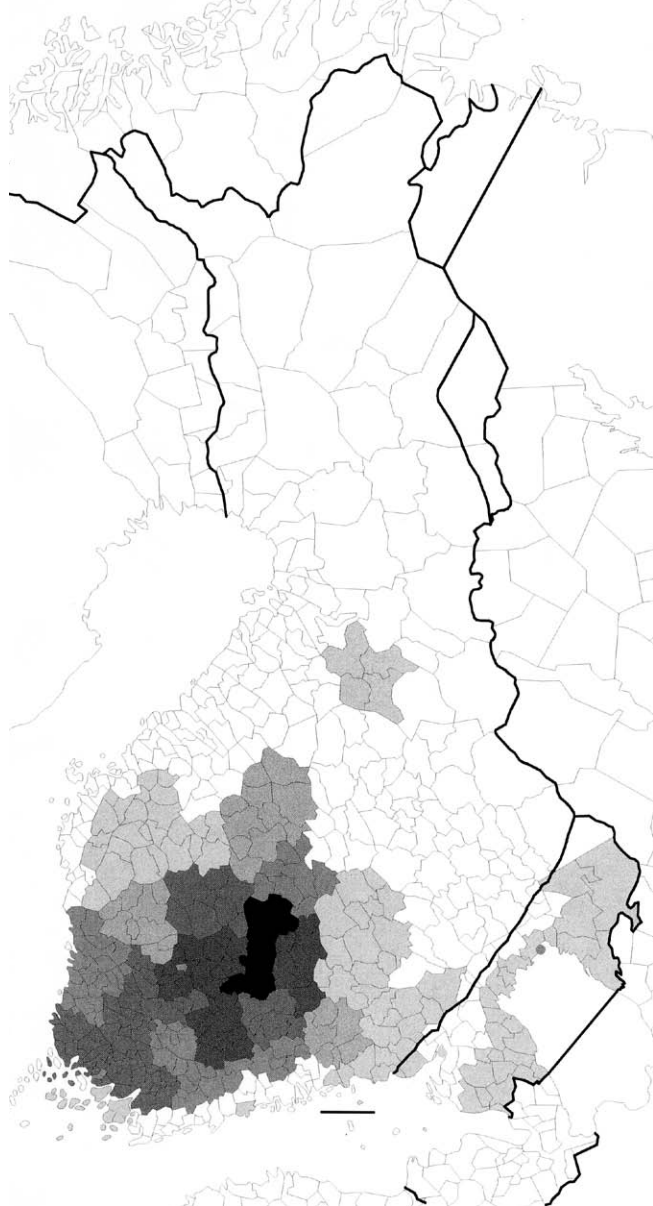
Voi arvioida, että 1800-luvun viimeisellä neljänneksellä *Virtanen*-tyypin nimeä omaksuneita oli noin 150 000 – 200 000. Tämä suuri muutos tapahtui kuitenkin vähin äänin: toisaalta talonnimiä ja joitakin muita entisiä lisänimiä omaksuttiin sukunimiksi, ja toisaalta

Virtanen-tyypin nimet ilmaantuivat lähes räjähdysenomaisesti suurten kansanjoukkojen nimiksi, kuten seurakuntien kirkonkirjoista voi havaita. Eniten tyyppin nimiä omaksuttiin hämäläis-satakuntalaisella alueella ja Lounais- ja Keski-Suomessa. Seuraavassa kartassa näkyy 113 erilaisen *Virtanen*-tyyppisen nimen levikki alueiden asukaslukuun suhteutettuna. Mitä tummempi alue, sitä enemmän nimenkantajia.

Nämä nimet yleistyivät aikana, jolloin sivistyneistön pioneerit vielä pohtivat, tulisiko suomenkielinen nimi ottaa vai ei. Kyse on siis huomattavasti suuremmasta sukunimistön käyttöönotto- ja suomalaistamisprosessista kuin myöhemmissä, vuosien 1906–1907 ja 1930-luvun suomalaistamiskampanjoissa. Vuosina 1906–1907 suomalaistettiin ehkä jopa 70 000:n ja yksistään Snellmanin päivänä 1906 yli 25 000 henkilön nimi. – Ruotsinkielisen kansanosan keskuudessa *Virtanen*-tyypin nimien nopeaan leviämistä vastaa samanaikaisesti tapahtunut *son*-loppuisten patronymien omaksumien henkilökohtaisiksi, periytyviksi sukunimiksi.

Vuoden 1906 Snellmanin päivän suurnimenmuutto oli ajan hengen mukainen poliittinen mielenilmaus, joka oli mahdollista toteuttaa vain sortokausien välillä suurlakon ja eduskuntauudistuksen vanavedessä. Se oli osa vuonna 1905 alkanutta poliittista kuohuntaa, jossa Suomen yhteiskunnallis-poliittinen elämä mullistui ja eri kansanluokat hakivat yhteistä voimaa demokratian toteuttamiseksi, sääty-yhteiskunnan murtamiseksi ja tsarin Venäjän sorron lievittämiseksi.

Sivistyneistölle suurnimenmuutto päätti nimi-identiteettiä koskevan jaakopinpainin: 1840-luvulta asti sitä oli sykhdyttänyt kansallinen mieli ja halu nostaa suomen kielen asemaa, mutta yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta sen suomenmielisellä osalla ei ollut rohkeutta laajaan nimien suomalaistamiseen. Siihen tarvittiin ensin edelläkävijöitä, joita

voitiin seurata. Siihen tarvittiin myös suurta, samanaikaista yhteistä mielenilmausta ja joukkovoiman mallia, jota saatiin suuren adressin keruussa, kutsunnoista kieltäytymisissä ja suurlakossa. Suurnimenmuutto oli samalla myös säätyläisten kädenojennus tavallisen kansan suuntaan: olemme omaksuneet kansan kielen, olemme mielettämme ja nyt myös nimitämme suomalaisia.

1800-luvun jälkipuoliskolla tapahtunut *Virtanen*-tyypin nimien omaksuminen oli pionee-

ritoimintaa, joka nojasi sukunimistymisen tarpeeseen ja osui kansallisen heräämisen organisoitumisvaiheeseen. Se oli seurausta kansalaisten oma-aloitteisuudesta – nimien ottamista ja antamista ei nimittäin määrännyt mikään viranomaistaho – ja tasa-arvopyrkimyksistä.

Ensimmäinen sukunimilaki

Nykyisen kaltaisen, yleisen ja yhtäläisen sukunimikäytännön sinetöi vasta ensimmäinen sukunimilaki, joka astui voimaan tammikuussa 1921. Sitä oli alettu valmistella vuonna 1911 samalla kun ehdotettiin lakia rangaistusrekisteristä. Senaatti esitti sukunimipakkoa eli jokaisen kansalaisen velvoittamista käyttämään jotain sukunimeä, jota ei voisi muuttaa kuin lain säätämässä järjestyksessä. Senaatti ilmaisi nimittäin olevansa tietoinen siitä, että ”on maassa vielä joukko henkilöitä, jopa kokonaisia perhekuntiakin, joilla ei ole varsinaista sukunimeä” ja että varsinkin maan länsi- ja keski-osissa tällainen nimi puuttui usealta etupäässä maalaistyöväestöön kuulavalta tai heihin verrattavalta henkilöltä.

Sukunimet ja nimenomaan suomalaiset sukunimet olivat yksi keino, jolla yksilö pystyi ilmentämään herännyttä tietoisuuttaan, itsenäisyyttään, yksilöllisyyttään, osallisuuttaan suomalaisena, Suomen kansaan kuuluvana jäsenenä. Itsestään tietoiseksi tulemisen, tasa-arvoiseksi kansakunnalliseksi yksilöksi julistautumisen voi nähdä spiraalin askelmana, askeleena kohti korkeampia yhteiskunnallisen ja henkisen tietoisuuden tasoja

Vaikka rikollisten rekisteröinti olikin lainsäädännön välitön ja lain säätämisvaiheessa helpoimmin esitettävä peruste, lain todellinen tarve kumpusi paljon kauempaa. Sen taustalla näkyvät modernin sukunimijärjestelmän hahmottumisen lisäksi ne yhteiskunnalliset muutokset, jotka olivat 1850-luvun lopulta lähtien mullistaneet ihmisten suhdetta yhteiskuntarakenteeseen. Niihin kuuluivat koulut, raha- ja pankkitalous, asevelvollisuusarmeija, elinkeino- ja liikkumisvapaus, uudenlaiset yhdistykset ja organisaatiot, eri tahoilla lisääntyvät rekisterit ja luettelot. Nimiä tarvittiin – ei vain arkisessa viestinnässä lähiympäristön kanssa – vaan myös yhä laajemmalle ja ennestään tuntemattomaan yhteiskunnalliseen ympäristöön ulottuvassa toiminnassa.

Ensimmäinen sukunimilaki määräsi siis sukunimet pakollisiksi kaikille. Sen, jolla ei vielä sukunimeä ollut, oli sellainen vuoden kulussa itselleen otettava. Ellei hän sitä tehnyt, sen määräsi pappi. Laissa kiteytyivät monet sukujen lisänimistöä koskevat mullistukset: Periytyvät sukunimet tulivat käyttöön koko maassa. Patronymien merkitseminen asiakirjoihin loppui. Sukunimi ja talonnimi alettiin kokea eri asioiksi. Suuri osa sukunimistöstä suomalaistui. Sukunimen valinnasta tuli henkilökohtainen asia: nimen sai valita itse. Myös naiset saattoivat ottaa uudisnimen. Naiset alkoivat yhä enemmän käyttää miestensä sukunimiä, vaikka laki ei siihen velvoittanut; vaimot määrättiin ottamaan miestensä sukunimet vasta vuoden 1930 avioliittolaissa ja tämä pakko poistettiin vuoden 1985 sukunimilaissa. Nimenmuutoksista tuli luvanvaraisia ja ne piti vahvistaa. Kaikille nimille tuli siis sama tehtävä, kun säätyjakoisista länsi- ja sukunimijärjestelmistä luovuttiin.

Kansallishenki ja kansallinen tietoisuus

1800-luku oli suomalaisille monenlaisen heräämisen aikaa. Se loi kansan keskuuteen myös uskonnollisia herätysliikkeitä, joiden vaikutusta

kansalliseen heräämiseen on selvitetty vasta vähän. Aika oli kansakunnan rakentamisen aikaa, valtiollisten rakenteiden luomista. Se merkitsi myös itse kansan heräämistä itsetietoisuuteen, sen jäsenten tajuamista itsensä kansakunnallisina yksilöinä, tasa-arvoisina toimijoina. Sukunimet ja nimenomaan suomalaiset sukunimet olivat yksi keino, jolla yksilö pystyi ilmentämään herännyttä tietoisuuttaan, itsenäisyyttään, yksilöllisyyttään, osallisuuttaan suomalaisena, Suomen kansaan kuuluvana jäsenenä.

Itsestään tietoiseksi tuleminen, tasa-arvoiseksi kansakunnalliseksi yksilöksi julistautumisen voi nähdä spiraalin askelmana, askeleena kohti korkeampia yhteiskunnallisen ja henkisen tietoisuuden tasoja. Kansan kannalta merkittävä askel on kansalliseen tietoisuuteen herääminen, se, mitä suomalaisille tapahtui 1800-luvulla. Suomen itsenäistyttyä tuo tietoisuus pääsi rakentumaan vielä selvemmin omin ehdoin, tietoisuutena valtion jäsenyydestä, johon osallistuivat niin yksilöt, yhteisöt kuin instituutiotkin. Se mikä reaalistui, oli kasvanut vahvaksi ihmisten mielissä, ensin ajatuksissa, sitten sanoissa ja teoissa.

Itsenäisyys on myös tasaveroisen liittymisen edellytys. Vasta itsenäinen yksilö ja itsenäinen kansakunta voivat toimia tasaveroisina toisten rinnalla. Itsenäinen yksilö, kansakunta ja valtio voivat parhaimmillaan lisätä tietonsa, taitonsa ja tietoisuutensa toisten vastaavaan perintöön ja rikastua vastavuoroisesti menettämättä ominta itseään, omaa luovuuttaan. Kun ymmärtää itsensä, ymmärtää myös muita. Nyt, 2000-luvun alkukymmenellä Suomen ja suomalaisuuden haasteet ovat toiset kuin 1800-luvulla. Yhdessä, muiden kanssa, Euroopan mitassa, maailmanlaajuisesti. Yhteiseksi hyväksi. ●

Lähde

Paikkala, Sirkka 2004: Se tavallinen Virtanen. Suomalaisen sukunimikäytännön modernisoituminen 1850-luvulta vuoteen 1921. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. SKST 959. Helsinki

FT Sirkka Paikkala on nimistön erikoistutkija. Hän on työskennellyt vuosina 1980-1995 nimistöntutkijana ja -suunnittelijana Espoon kaupunkisuunnitteluvirastossa ja vuodesta 1996 nimistön erikoistutkijana Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksessa. Hän on lukuisten nimiin liittyvien kotimaisten ja kansainvälisten asiantuntijaryhmien jäsen. Hän on kirjoittanut lukuisia artikkeleita ja julkaisuja, joista tunnetuimpia on teos Sukunimet (yhdessä Pirjo Mikkosen kanssa). Sirkka Paikkala väitteli Helsingin yliopistossa vuonna 2004 suomalaisen sukunimikäytännön modernisoitumisesta.

BÖRJE FRI

Kasveillakin on nimet

On huhtikuun alku, olen ajamassa kylätietä pitkin kotiin nauttien tien mutkittelusta maisemassa. Yhtäkkiä se tapahtuu! Eräässä törmässä tien vieressä on aurinko sulattanut lumen niin, että maa näkyy. Sen kohdalla lentää eteeni kevään ensimmäinen perhonen. Näyttää olevan sitruunaperhonen, *Gonepteryx rhamni*, ja voimakkaan keltaisesta väristä päätellen tämä yksilö on koiras. – Sitruunaperhosen naaras on vihertävänkeltainen, vaaleampi kuin koiras.

Ajattelen että onhan se hyvä kun tunnistan elävän sitruunaperhosen luonnossa ja onhan se loistavaa, että tällä perhosella on suomenkielinen nimi ja myös kaksiosainen tieteellinen nimi. Elämää helpottaa vallan tavattomasti, kun pystyy nimeämään ympäristön oliot niiden oikeilla nimillä.

Ammatissani käytän hyvin paljon erilaisten kasvien nimiä. Puutarhurikoulutukseen on perinteisesti kuulunut viljelykasvien eli kulttuurikasvien tunnistaminen ja nimien oppiminen. Ja niitä on melkoinen määrä.

Kävin puutarhurikouluni Turussa Kupittaalla. Koulun alueella oli siihen aikaan suuret ja monipuoliset koristekasvikokoelmat. Myöhemmin menin Sveitsiin töihin ja tutustuin tarkemmin laajempaan eurooppalaiseen koristekasvimaailmaan paikan päällä. Olen näin päässyt tutustumaan monenlaisiin mielenkiintoisiin kasveihin ja oppimaan niiden nimiä. Nimen tunteminen avaa uusia maailmoja – nimi kertoo paljon. Esoteerisesti katsottuna nimissä on maaginen puoli, se

mikä sanoilla on luotu. Sanojen merkitys ja tarkoitus voi avautua.

Herran ja armon vuonna 1753 julkaisi **Carl von Linné** teoksensa ”Species Plantarum”. Tässä kirjassa Linné johdonmukaisesti antaa jokaiselle kasville kaksiosaisen nimen: **sukunimi** ja oma **lajinimi**. Tämä nerokas systeemi poisti aikaisemman tarpeen kuvailla kasveja monisanaisesti ja kuitenkin aina vähän epämääräisesti. Samaa kasvia saattoivat eri kasvitieteilijät kuvata eri sanoin. Pitkät jopa kymmensanaiset kasvien nimet olivat selvästi epäkäytännöllisiä. Kaikesta huolimatta Linnén aikalaiset alkuun vastustivat uutta tapaa nimetä kasveja, mutta kohta järki kuitenkin voitti.

Kuten nyt tiedämme, on kaksininijärjestelmä tänä päivänä suorastaan itsestäänselvyys. Se on käytössä myös eläinten nimissä kuten perhosesimerkilläni osoitin.

Jokaisella kasvilla on siis kaksi nimeä. Esimerkiksi *Picea abies*, (metsä)kuusi. On mahdollista, että joku kuusi kasvaa erilaiseksi, ulkonäöltään selvästi poikkeavaksi. Kun tällainen poikkeava yksilö halutaan selvästi erottaa muista kuusista, sille annetaan lajikenimi, esim. *Picea abies* ’Tabuliformis’, tapionpöytä. Tämä kuusi on hyvin matalakasvuinen ja oksat kasvavat vaakatasoon joten se näyttää nimensä mukaisesti pöydältä.

Lajikenimi on tärkeä monissa suvuissa joissa on paljon erilaisia puutarhamuotoja. Tällaisia kasvisukuja ovat esim. ruusut *Rosa*, kärhöt eli klem-

tikset *Clematis*, perhoskämmevät *Phalaenopsis*, ja omenapuut *Malus*, sekä pionit *Paeonia*. Näissä suvuissa on suuri määrä lajeja ja tavaton määrä lajikkeita todisteena ihmisen kasveihin kohdistuvasta suuresta mielenkiinnosta. Ihmiset täyttävät kotinsa ja puutarhansa erilaisilla kasveilla. Monesti huomaa, että maku ja mieltymykset ovat ihmisissä hyvin selkeitä. Taustalla saattaa tietysti olla kaukainen elämä tietyinä kasvina. On sangen otaksuttava että moni ihminen on ollut esim. magnolia *Magnolia*, koska nämä kasvit ovat säilyneet maapallolla ainakin 100 miljoonaa vuotta. Ne ovat ilmeisesti olleet ensimmäiset kasvit joiden kukat ovat olleet poikkeavan suuria. Samoihin aikoihin maaplaneetalla elivät ja kukoistivat erilaiset dinosaurukset.

Lajikenenimi voi olla vaikka ihmisen nimi: on suorastaan aivan pakko antaa poliitikoille, taiteilijoille ja tiedemiehille nimilajikkeita. Monesti nämä nimetään henkilön poismenon jälkeen. Löytyy 'Mozart' - ja 'Kekkonen' -ruusu. Tuntuu siltä, että ihmisryhmänä filosofit ovat erittäin vähän edustettuina kasvilajikenenimillä. Lienevätkö hiukan etäisiä kasvien nimittäjille? Toinen mahdollisuus on tietysti, että filosofien mukaan nimettävät kasvit odottavat julkituloaan jollakin toisella tasolla. Aika näyttää. Kasvien nimien opiskelu saattaa hetkellisesti väsyttää, kun aivoihin tulee uutta tietoa.

Kasvitieteen opiskelu sellaisenaan parantaa aivojen verenkiertoa ja hyvää aivojumppaa on myös nimien muistaminen. ●

Lisää kasvien nimityksiä: Viljelykasvien nimitykset, 2004. Ella Rättyö ja Pentti Alanko. 1999. Puutarhaliitto.

Kaksikymmentä kaunista kevättä

*Kaksikymmentä kaunista kevättä
ovat lehdet tehneet
versoa puihin.*

*Sopiviin kohtiin elämänsykeessään
on noussut kukkia;
kaikuja menneestä naurusta,
menneestä puheesta,
kuin tähtiaalto toisensa jälkeen
rantaan löysi.*

*Kasvua keväästä kevääseen
puissa oksat, oksissa versot,
versojen lomassa liikkuu rauhan henki
yhdessä yletä, taiten kutsua kesä.*

*Kaksikymmentä kaunista kevättä
työ uudestisyntyy, työ virtaa,
työ nousee hyvin suuntiin
- ja jo pienistä pisaroista,
siunausmaljasta otetuista
kimmeltää tämä maa.
Työmme itää
työmme kasvaa
työmme pysyy*

*Työn kylväjä, on juhlamme aika.
Kristallimaljan läpi
jo hehkuvat hyvän elämän värit.
Kimppu ruusuja sylissä Sinulla
lämmössä sydämen alla:
siinä on sanaton laulu,
siinä on se tarkoittamamme.*

*Kaksikymmentä kaunista kevättä
kuin aforismikirja.
Säikeiden terälehdissä on aavistus
jostakin suuremmasta.*

Pirkko Viskari

Arkkityypit

- muinaistarujen jäljet
keskuudessamme

TUULA UUSITALO

Maailma on suuri ja käsitämätön. Ihmisellä taas on mielikuvitus ja taito sanallistaa sitäkin mistä ei voi puhua. Hänellä on ollut tarve kertoa jälkipolville miten maailma syntyi, mistä jumalolennoista oman heimon sukujuuret olivat lähtöisin, miten käydään kuolemanpuolella, miten initiaatioissa selviydytään, miten valaistutaan jne. sekä antaa nuoremmille tietoa oikeista toimintatavoista ja kehitysmahdollisuuksista.

A rkkityyppi merkitsee sananmukaisesti ”vanhaa mallia” ja sen nykymerkitys sisältää ajatuksen, että vanhat tarustot ja myytit, käsitykset Jumalasta ja jumalallisista esi-isistä, kertomukset, kansansadut, joiden avulla entisaikojen ihmiset hahmottivat ihmisen asemaa, syntymää, seksuaalisuutta, kasvua, ihmissuhteita, unta ja kuolemaa edelleen vaikuttavat mielissämme vaikkakin usein piilotajuisesti.

Arkkityyppien tutkijoita

1700-luvun italialainen sosiologi ja uskontotieteilijä Giambattista Vico puhuu muinaiskansojen poeettisesta luonteesta, siitä miten he tarustoisensa ilmaisivat heille tärkeitä asioita, elinkeinjensa syntyä, maailmankäsitystään ja ihmiskäsitystään jumal- ja sankarihahmojen kautta.

Yksi psykologian klassikoista, C. G. Jung, puhui kollektiivisesta tajunnasta, missä ark-

Kulttuurit saavat luonteensa omaksumistaan arkkityypeistä eli siitä, mistä ne katsovat alkuperänsä lähteneeksi ja mitä kertomuksia sen puitteissa tietoisesti tai piilotajuisesti toistetaan.

kityypit asuvat ja ohjaavat ihmisten psykologista käyttäytymistä ja joiden kautta ihmisellä on mahdollista ymmärtää itseään.

Uskontotieteilijä Mircea Eliade taas on osoittanut, kuinka tietynlaiset arkkityypit – kalendaaristen tapahtumien, esim. vuotuisten juhlien muodossa ohjasivat yleistä elämänmenoa. Vanhakantaiselle ymmärrykselle oli luonteenomaista ajatella, että ensimmäiset tapahtumat ovat tärkeimpiä – luomistapahtumia – ja että niiden säännöllinen rituaalinen toistaminen elvyttää aina jotain alkuperäisestä täydellisyydestä.

Uudelleen syntyvät kertomukset

Kertomukset ja kuvat muinaisista alkutapahtumista syntyvät uudelleen kulttuurikaudesta toiseen ja muovaavat nykyhetkessäkkin todellisuutta kuvaavia kertomuksiamme ja elämäämme. Tämäntapainen käsitys on löydettävissä mm. Jungilta ja Eliadelta.

On mahdollista viitata myös filosofi Daniel Dennett'in ajatuksiin siitä että kehityksemme varhaisemmat vaiheet ovat enemmän tai vähemmän latentteina kehollisissa systeemeissämme, aivoissa eritoten. Mikseivät siis myös kulttuuriemme vanhat kertomukset, arkkityypit hahmoineen. Ja jos jokin on latenttina, se voi myös aktivoitua tilaisuuden tullen.

Jungin käsityksen mukaan tietyt arkkityypit ovat yleismaailmallisia. Toisaalta erilaiset kulttuurit saavat luonteensa omaksumistaan arkkityypeistä eli siitä, mistä ne katsovat alkuperänsä lähteneeksi ja mitä kertomuksia niiden puitteissa tietoisesti tai piilotajuisesti toistetaan.

Rituaalinen toisto

Nykyajan länsimainen kulttuurimme on vähemmän ritualistinen kuin esim. muinaisessa Egyptissä, missä koko elämän ja ihmisten hy-

vinvoinnin katsottiin riippuvan rituaalien ja uhrimenojen oikeasta suorittamisesta.

Siitä huolimatta ei tarvitse kuin vilkais- ta kalenteriin huomatakseni, kuinka rituaa- lisen toiston perinne on edelleen olemassa. Vuosittaiset juhlat, erityisesti joulu ja pääsiäi- nen kirkonmenoineen, esityksineen ja erilai- sine tapoineen on arkkityyppien kulta-aikaa. Niissä kertomukset pyhistä tapahtumista siir- tävät meidät vuosituhantiseen kollektiiviseen todellisuuteen.

Pääsiäisenä ihmiset haluavat samaistua esim. Kristus Jeesuksen kärsimysnäytelmään ja joulu- na iloiseen syntymään. Ei ole väliä, kuka minä olen, jos voin esittää osaa pyhässä kertomuk- sessa. Eikä ole väliä, esitänkö Juudasta tai Jee- susta, kunhan tiedän, että kyse on juonenku- lusta, joka johtaa Jeesuksen ylösnousemukseen ja koko ihmiskunnan vapauttamiseen.

Nämä kertomukset alkavat sitten elää omaa elämäänsä tajunnassamme, ja löydämme niistä vertauskuvia eri elämäntilanteisiimme.

Tärkeintä on tarina – arkkityyppien kannalta

Usein emme kylläkään tiedosta arkkityyppisten ajatustemme vanhakantaista alkuperää, vaan pidämme niitä luonnollisina nykyhetken oi- valluksinamme.

Seuraa kysymys, kuinka paljon ja millä me- kanismeilla piilotajunnan arkkityypit hallitse- vat nykyihmistä ja kuinka paljon nykyihminen pystyy käyttämään niitä hyväkseen? Omana aikanamme, kun tarustoilla ja esi-isillä ei ole enää yhteisesti hyväksyttyä yhteiskunnallista perustaa, arkkityyppien olemassaoloa ja vai- kutusta on vaikeampi huomata.

Kuka tahansa voi kuitenkin havaita, että ih- misillä on taipumus pyrkiä saamaan merkit- täville tapahtumille paremminkin jonkin tie- tyn arkkityyppisen mallin mukainen jännite tai juoni kuin löytämään kertomusten eksak- ti todenperäisyys. Tai ehkä on niin, että asia

koetaan merkittäväksi ja tärkeäksi vasta kun se sisältää tunnistettavasti jonkin valmiin ”suu- ren tarinan” ainekset. Tätä käytetään hyväksi nimenomaisesti silloin, kun on kyse mediasta, jonka pitäisi tavoittaa suuret lukijamäärät ja siis myydä hyvin – kuten iltapäivälehtien löö- pit ja TV:n sarjafilmit – silloin asiat esitetään käyttämällä jo antiikissa syntyneitä dramaat- tisia malleja. Muinaiskreikkalainen draama la- keineen on ollut mm. tietokilpailun Haluat- ko miljonääriksi formaatin suunnittelijoiden ohjenuorana.

Arkkityyppisten kertomusten idea on siinä, että ne nousevat yli ja ohi historiallisten ta- pahtumien tai henkilöiden nousten sillä tavoin ihmiskohtaloiden yleisinhimillisiksi malleiksi, joihin ihmiset voivat samaistua ja joiden avul- la he pystyvät hahmottamaan elämäänsä. Täl- löin kertomukset valaisevat eri ihmistyyppien suhdetta yhteisössä vallitseviin lakeihin tai en- nakko-olettamuksiin ja heidän kehityskaartaan yhteisön jäsenenä.

Arkkityyppiin malleihin onkin sitoutunut runsain määrin ihmiskunnan/kulttuurin yhteis- tä energiaa. Arkkityypit luovat, käyttävät ja yllä- pitävät ennakkokäsityksiä sekä -luuloja, suuntaa- vat yhteisöjen toimintaa. Ne ovat samalla ikään kuin kulttuurisia draamoja, joihin ihmiset aset- tuivat näyttelemään oman luonteensa mukaista osaa, päätyen joko yhteisön ja sen jumalien hy- väksymiin tai niiden hylkäämiin tekoihin onnis- tuen elämässään tai kokien menetyksiä.

Uskonnot rakentuvat hyvin pitkälle arkki- tyyppisten kertomusten ja henkilöhahmojen varaan ja niiden toistaminen voimistaa sekä uskonnon että sen kertomusten valtaa ihmis- mieliin. Unen maailma, jota vielä kovin vä- hän ymmärrämme, koetaan myös arkkityyp- pien temmellyskenttänä.

Eepoksia ja pyhiä kirjoja

Vanhoina aikoina, kun luku- tai kirjoitustaito oli harvinainen, tai sitä ei ollut lainkaan, kuvat,

Asia koetaan merkittäväksi ja tärkeäksi vasta kun se sisältää tunnistettavasti jonkin valmiin "suuren tarinan" ainekset.

runot ym. suulliset kertomukset muodostivat ainoan tavan ylläpitää tietoa menneisyydestä ja ne olivat tärkeässä asemassa sukujen ja heimojen oman historian lähteinä. Usein heimot laskivat sukujuurensa suoraan maailman luomisesta tai jostain jumalolennosta. Näistä syntyneet eepokset, kuten Ilias ja Odysseia, kalevalaiset runot – vasta Lönnrothan teki Kalevalasta eepoksen – sekä yleensä muinaissankareiden elämää kuvaavat kertomukset ja näytelmät loivat käsityksiä elämästä yleisemmin kuin vain historiallisten ihmisten tekemisinä.

Kirjoitustaito toi mukanaan pyhät kirjat. ”Pyhä kirja” on jo sellaisenaankin eräänlainen arkkityyppi, johon on ladattu melkoisia taikavoimia, jo kirjoitusmerkit sinänsä olivat pyhiä, salaisia taikamerkkejä, joita vain harvat ja valitut ymmärsivät. Kirjoitettu tieto levitti kuitenkin kertomuksia laajemmalle ja säästi niitä joutumasta unohduksiin. Kulttuurit saattoivat käyttää yhteistä tietovarantoa.

Sellaiset teokset, kuin Raamattu, Koraani ym. uskontojen perusteokset antoivat Jumalaan liittyviä merkityksiä ihmisten elämälle ja

sisälsivät opetuksia – usein vertauskuvallises-
sa muodossa.

Jumalhahmot kielessämme

Sanoihin saattaa liittyä ajatuksia, mielikuvia, tunteita ja assosiaatioita, joiden lähde on aikojen takana, mutta jotka heräävät henkiin ja vaikuttavat meihin, kun ne yhdistetään aktuelleihin tapahtumiin. Katsokaamme vaikka taivaalle: tähtitaivaan nimistö on täynnä muinaisia taruolentoja. Taikka kalenteriin, viikonpäivät ovat varsinainen arkkityyppien varasto.

Viikonpäivät sisältävät useimmissa eurooppalaisissa kielissä runsaan määrän jumalia (latinalaiset nimet kursivoituina): sunnuntai, *dies Solis* Auringon, maanantai, *dies Lunae*, Kuun; tiistai, *dies Martis* sodanjumalan, roomalaisen Marsin tai skandinaavisen Thyrin; keskiviikko, *dies Mercurii* kaupankäynnin jumalan Merkuriuksen; jne.

Näillä kaikilla on jokin epämääräinen vaikutus asiaan, joka muuten olisi neutraali, esim. päivien ”paremmuus” toisiinsa nähden heijastuu suoraan jumaltarustoista. Se, että sunnuntai on pyhäpäivä ja loistavan, elämää antavan Auringonjumalan päivä, tekee sen jollakin tavoin paljon paremmaksi kuin arkisen maanantain, Kuunpäivän. Kuuhan viittaa yöhön, pimeään, kylmään jne. Tämä ero on institutionalisoitu mm. lukujärjestyksiin, bussiaikatauluihin ym. ja se säätelee vahvasti yleistä elämänmenoa.

Kun asioita lähtee pohtimaan arkkityyppisten ajatuskulkujen valossa, ne alkavat paljastaa ihmisen tajunnan arkaaisia piirteitä – joista toiset ovat korostuneestikin käsityksissämme ja reagoinneissamme ja toiset taas melko lailla unhon jääneitä. Tiistain ja keskiviikon eroa tuskin kukaan enää kokee kovin järisyttävänä.

Sanat jo sinänsä siis sisältävät arkkityyppistä aineistoa – ne ovat pääosin vanhoja tai ainakin vanhasta muokattuja, kuten jo edellä huomasimme. Samoin on fraasien laita, jotka usein ovatkin muistumia tarinoista. Puhutaan

vaikkapa Akilleen kantapäästä – alkuperäinen kantapään omistaja oli tällöin tarusankari Akilleus, jolla kantapää oli ainoa heikko kohta. Entäpä Jobin posti? Huonot uutiset palauttavat mieleen Vanhan testamentin Jobin, joka oli hurskas mies, mutta jota Jumala koetteli vastoinkäymisillä (mutta otti lopuksi Jobin jälleen suosionsa).

Subjektiivisuus ja tunteet

Arkkityyppi voidaan ymmärtää eräänlaisena hyvin paljon toistettuna ”ajatuskoostumana”, jossa on runsaasti omassa asiayhteydessään loogisesti yhteen liittyvää aineistoa. Arkkityyppien voima perustuukin toistoon, loogiseen yhteenkuuluvuuteen tarinan puitteissa, subjektiivisuuteen ja vieläpä kollektiiviseen subjektiivisuuteen, jossa tunteet ovat pääosassa.

Tunneperäisiä arkkityyppejä ovat esim. Isä, Äiti, Lapsi, Mies, Nainen ym. voimakkailla tunteilla ladatut ihmisyyhteyden perustoimijat oletuksineen. Ne saavat itse kunkin ajattelussa ja tunnemaailmassa suuremman voiman ja merkityksen kuin itse kunkin yksilöllinen isä äiti jne. todellisuudessa ansaitsisi.

On aina vaarana, että ennakkoluulo vie voiton tunteita herättävän arkkityypin ilmaantumisesta yhteisiin käsityksiin. Arkkityyppien avulla kun ihmisiä voi myös johdatella, saada unohdamaan reaalitodellisuus ja kiinnittämään huomiota tunteita herättävään myyttiseen maailmaan. Sen vuoksi on tärkeää ymmärtää miten arkkityypit malleina vaikuttavat ja miten niiden destruktiivisia tai jähmettäviä puolia voi välttää.

Arkkityyppiset mallit ja elävät ihmiset

Arkkityypit vaikuttavat tapaamme arvostella ihmisiä. Olkaamme tarkkoja minkä arkkityypin kautta lähimmäisiämme arvostelemme sillä saatamme joutua jossain elämämme vaiheessa saman arvostelun kohteeksi.

Ajatelkaamme esimerkiksi julkisuuden henkilöiden mies-naissuhteita. ”Julkkis” – vaikka onkin tavallinen ihminen – on erityisansioittensa, asemansa tai vaikkapa kauneutensa johdosta nostettu ”puolijumalien” luokkaan, häneen sopii kohdistaa arkkityypiset odotukset ja arkkityypiset arvosteluperusteet. Lehdet herkkuttelevat ensin rakkauden onnella ja sitten mustasukkaisuusdraamoilla, pettämisellä jne. Ne kaikki sisältävät vanhakantaisia tunnemalleja ja ennakkoluuloja, jotka myös siirtyvät näennäisesti velvoittavina myös lukijoiden ajatustapoihin.

Nyt kun oletusarvoisesti hurskaana pidettyä pappisväkeä on alettu ruotia tekemisistään, näemme myös arkkityypien vaikutuksen. Olemme huomanneet eräiden rikkovan esim. Pyhän miehen/naisen tai Uskollisen aviopuolison arkkityyppiä ja oikeutetusti paheksunne sitä. Samalla voimme kuitenkin peilata heitä Syntisen naisen tai Publikaanin arkkityyppiä vastaan, näillehän kuuluu armo ja anteeksianto syntisyydestä huolimatta, kunhan ensin katuva. Romanttinen taide ja kirjallisuus toisaalta hellivät Kielletyn rakkauden arkkityyppiä – siinä myötätunto on itsestään selvästi rakastavaisen puolella. Mutta mutta... jos löydämmekin esimerkeistämme tekohurskaan Suden lammasten vaatteissa, ei armoa ole odotettavissa ainakaan kovin pian.

Näin olemme löytäneet koko skaalan arkkityyppeistä eettisiä arvosteluperusteita, mutta emme niinkään omaa identiteettiään ja tietään etsivää ihmistä. Kun ajatus- ja tunnemalleja syötetään ihmisten tajuntaan jo etukäteen hyväksi tai pahoiksi tuomittujen henkilöiden avulla, aito tunne ja kertomusten kautta siirtyneet tunteet samoin kuin reagoinnit sekoittuvat toisiinsa. Ihmiset luule-

vat, että heidän tulee tuntee ja toimia opetetun mallin mukaisesti. Opittujen mallien käyttö on luonnollinen osa kulttuuria ja sosiaalisuutta, mutta ihmisenä olemisen aitous on kuitenkin se mikä vie eteenpäin.

Kuka on Jengin Kingi?

Elämä saa uusia virikkeitä, aikakaudet vaihtuvat. Vanhat kulttuurimallit eivät kuitenkaan ole poistuneet aikakausiensa mukana.

Arkaaiset ryhmät ovat olleet voimakkaan hierarkian sävyttämiä heimoja, joiden pääosassa on johtaja perheineen: Kuningas ja/tai Kuningatar, Prinsessat ja Prinssit, ja muut heimon jäsenet olivat ja elivät suhteessa heihin. Usein oli myös erillinen uskontoon sidottu hierarkia. Heimon sisällä oli turva, ulkopuoliset taas useimmiten vihollisia, joiden kanssa taisteltiin tai joita piti paeta. Toisaalta heimon sisälläkin oli omat valtataistelunsa ja konfliktinsa, joiden kanssa oli tultava toimeen.

Kaikki nämä kummittelevat edelleen siinä miten reagoim me toisiimme ryhmän jäsenenä tai miten reagoimme ryhmän kannalta ulkopuolisiin henkilöihin tai muihin ryhmiin. Ja niinpä ihmiset vieläkin suhtautuvat työ- harrastus- ym. ryhmiinsä ja jopa satunnaisiin ryhmiinsä ikään kuin vanhakantaisen heimon jäsenyydestä käsin. Kuka on Jengin Kingi? Ketkä koetaan vihollisiksi? Onko joukossa Prinssi ja saako hän Prinsessan – näiden keskinäistä rakkautta seurataan

tiivisti. Jne.

Se kaikki saattaa hallita ryhmää niin, että ryhmän varsinainen tarkoitus kärsii. Päästäkseen varsinaiseen tehtäväänsä, jäsenten onkin usein ensin löydettävä realistinen suhtautuminen ryhmään – muistettava, että esim. työryh-

Tunneperäisiä arkkityyppejä ovat esim. Isä, Äiti, Lapsi, Mies, Nainen ym. Ne saavat itse kunkin ajattelussa ja tunnemaailmassa suuremman voiman ja merkityksen kuin itse kunkin yksilöllinen isä, äiti jne. ansaitsivat.

mässä on kyse ihmisistä ja tehtävistä, ei arkkityyppisten olettamusten toteuttamisesta.

Toisaalta se, että ryhmä toistaa vanhaa heimokuviota, saattaa – järkevästi omaksuttuna – myös olla koossapitävä ja motivoiva voima: rakentava ”me-henki” on usein arkkityyppisen ryhmätunteen tulos. Arkkityyppi ja realismi ovat kuitenkin jatkuvasti tukkanuottasilla – ja hyvä niin, silloin ainakin tiedostetaan realismin tarve yhtä lailla kuin tiedostetaan tarve täyttää ikivanhojen mallien vaatimukset.

Politiikan palveluksessa?

Kansakuntien mittakaavassa ryhmäilmiöt ovat voimakkaita, otetaan kantaa puolesta tai vastaan. Isänmaallisuus vetää heti arkkityypit puheeseen. Isä, Maa, Isänmaa, Sankaruus, Pelastaminen. Talvisota. – Voiko vetoavampia arkkityyppejä olla olemassakaan!

Mm. johtajuus on tietyllä tavalla yhteisten arkkityyppien hallintaa toisin sanoen niiden käyttöön ottoa tai käytöstä pois jättämistä.

Arkkityypit pystyvät yhdistämään kansakunnan, mutta voivat tuoda esiin vanhoja vihostuuksia ja vinosuuntauksia vain siksi että ne kuuluvat osana käytettyyn ajatus- ja tunnemalliin. Historia on osoittanut myös, kuinka yleisinhimillistä arkkityyppien kaipuuta on käytetty hyväksi tuhoisalla tavalla, mm. motivoimaan sotia. Esim. suurvaltojen helmasyntinä on ollut kautta aikojen usko oman kansakunnan Suureen Tehtävään ja unohtaa, että myös muilla on omat arvonsa ja oikeutensa – ja kenties paljonkin annettavaa jos ja kun kehitys saadaan etenemään rauhallisesti ja vastavuoroisuus on kunniaassaan.

Historiassa valloittajat ovat usein tuoneet mukanaan aina omat arkkityyppinsä rituaaleineen ja uskomuksineen. Se koetaan ehkä suurempanakin väkivaltana kuin fyysinen pa-

kottaminen sen vuoksi, että se koskee ihmisen identiteettiä ja tärkeimpiin arvosteluperusteisiin.

Mm. nykyään niin pinnalla oleva islamilaisuuden ja länsimaiden välinen kriisi on yhdeltä osalta arkkityyppien ristiriitaa. Tunnettua sanonta mukaillen: ihminen ei elä pelkästään raakaöljystä ja leivästä vaan myös uskomuksistaan ja arkkityypeistään. Meidän länsimaisten itsestään selvänä pitämä demokratia näyttääkin

islamilaisen fundamentalistin silmissä pelkästään vieraisiin arvoihin perustuvalta arkkityypiltä vaalirituaaleineen, joita länsimaalaiset tyrkyttävät myös oikeaoppisille islamilaisille kansoille.

Voisivatko sovinnon ja rauhan arkkityypit tulla avuksi? Kaikissa kulttuureissa lienee kertomuksia, jotka tukevat sovinnollisuutta ja tukevat rauhanpyrkimyksiä.

Terapeuttinen vaikutus

Monet arkkityyppiset kertomukset henkilöineen ovat traagisia: sankari joutuu onnettomuuteen ja kuolee lopuksi. Antiikin maailmassa traagisuus kosketti jotakin jaloa ihmistä, sankaria tai sankaritarta, joka olosuhteiden tai huonojen valintojen vuoksi joutuu turmioon. Olemme siinä suhteessa antiikin perillisiä että käytämme joka päivä hyväksi muinaisen Kreikan kulttuurisia saavutuksia ja ideoita. Traagisuudessa on myös tietynlainen estetiikka, johon olemme tottuneet vuosituhansien kuluessa.

Psykologiassa antiikin traagisilla hahmoilla on vahva jalansija: puhutaan narsismista – taruhahmo Narkissoshan siinä elää meissä itserakkaissa nykyihmisissä, puhutaan Oidipuskompleksista, Eros ja Psykhé ovat luovuttaneet nimensä käyttöömme jne.

Antiikin Kreikassa tragedioiden pidettiin tar-

Opittujen mallien käyttö on luonnollinen osa kulttuuria ja sosiaalisuutta, mutta ihmisenä olemisen aitous on kuitenkin se mikä vie eteenpäin.

peellisena ihmisen mielenterveydelle. Aristoteleen taideteorian mukaan samaistuminen jaloön, mutta onnettomaan tarusankariin aiheuttaa katsojassa katharsiksen eli puhdistumisen. Tätä käytettiin mm. terapiana – mielenterveyden ongelmista kärsivät katsoivat näytelmäesityksen ja sen jälkeen nähdyt unet vaikuttivat parantavasti. Nykyäänkin arkkityypit ovat käypää tavaraa erilaisissa uniterapioissa, vaikka hieman eri tavoin käytettyinä.

Tulkinta

Arkkityyppien kulttuurinen olemassaolo ja toiminta ihmisen tajunnassa ohjailee suhtautumistapojamme enemmän kuin haluaisimme myöntää. Voimme myös ymmärtää arkkityyppien kerroksellisuuden ihmisen mielessä: osittain ne ovat aitoja, alkuperäisyydestämme lähteneitä psykologisia rakenteita. Ne ovat myös pinnallisemman samaistumisen kohteita – arkkityyppeihin on helppo tiedostamattaankin samaistua.

Kun kehitys menee eteenpäin ja ihmiset pyrkivät irtautumaan pakonomaisesta tietoisesta tai puolietoisesta perinnäismallien noudattamisesta sekä kertomusten fundamentalistisesta tulkinnasta, he myös löytävät suhtautumistapoja, joiden kautta pelottavatkin arkkityypit saadaan tukemaan yksilökehitystä ja mieluiten myös yhteisöjen kehitystä. Esimerkiksi. kansansadut – kantavat jo juonessaan yksilöitymistä eli individuaatiota, tukevia aineksia. Lapsia tutkinut psykoanalytikko Bruno Bettelheim tulkitsi kansansatuja lapsen kehityksen symbolisina kuvauksina.

Tulkitseminen onkin yksi tapa, jolla voidaan säädellä arkkityyppien vaikutuksia – teemme niistä symboleja sellaisesta kehityksestä, jota pidämme oikeana ja hyväksyttävänä. Se osoittaa myös arvontaa perittyä tajunnallista aineistoa kohtaan. Emme pyri hylkäämään sen elementtejä vaan aika ajoin päivitämme niihin liittyvät mielikuvamme.

Niinpä varsinkin teosofien piirissä tulkitaan muinaisia eepoksia. Esim. Kalevalaa tulkitaan

Narkissos

Ovidiuksen kertomuksen mukaan nymfi Liriopen äärimmäisen kaunis poika, Narkissos herätti rakkautta jokaisessa, joka hänet näki, mutta ei antanut vastarakkautta kenellekään.

Lopulta yksi rakastuneista rukoili kohottaen kätensä kohden taivasta: "Rakastakoon hän itse näin, saamatta rakastamaansa omakseen!" Jumalatar Nemesis kuuli hänen rukouksensa.

Niinpä Narkissos joutui kirkasvetiselle lähteelle, josta näki kuvansa rakastui kuvaansa ja jäähmettyi paikalleen itseään ihailemaan. Hän ei voinut irrottaa katsettaan täydellisestä kauneudestaan vaan riutui rakkaudesta, joka ei voinut saada tyydytystä. Onneton Narkissos kuoli kauneutensa lumoamana. Paikalle kasvoi myöhemmin narsisseja, jotka saivat nimensä Narkissoksen mukaan.

ajatellen, että sen kertomukset symboloivat jotain olennaista ihmisen ja maailmankaikkeuden henkisestä rakenteesta ja niinpä voimme rauhassa samaistua Kalevalan henkilöihin, kun ajattelemme heidän seikkailujaan olemassaolon henkisyttä symboloivina tarinoina. Joogaperinteessä erityisesti intialaiset tarustot tulkitaan henkisen kehityksen symbolisina kuva-

uksina, millaisiksi ne ehkä alun perinkin on tarkoitettu.

H. P. Blavatskyn esoteristisen ja tavallaan fundamentalistisen tulkinnan mukaisesti useimmat tarustot kuvaavat muinaisia ihmisrotuja, jotka olivat nykyihmistä paljon kehittyneempiä ja hallinneet maagisia taitoja ja sellaisina ovat olleet eräänlaisia jumalia. Oli se totta tai ei, sillä

saattaa olla merkitystä myös arkkityyppien henkisen kehittävyiden kannalta. Jos arkkityyppi ajatellaan pelkästään alkukantaisen mielen tuotteeksi, se vie taaksepäin, jos taas kertomukseksi nykyihmistä kehittyneemmistä olennoista, sillä on myös kehittävämpi vaikutus.

Onnellinen loppu

Traagisen symboliikan ja estetiikan ystävät eivät siitä ehkä pidä, mutta voisi kuitenkin tehdä hyvää kääntää joidenkin yleisimmin esiintyvien sankarien kohtalo paremmaksi aivan niin kuin unienkin vaikutusta pyritään parantamaan keksimällä niille onnellinen loppu.

Kyseessä on osaltaan korkean taiteen ja käyttötai-teen välinen kissanhännän veto. Tragediaan on totuttu liittämään syvällisyys, ja onnelliset loput ovat jääneet pinnallisempien esitysten käyttötarpeiksi.

Tragedian onnellinen loppu ei kuitenkaan ole uusi – ainakaan näyttämötaiteessa. ”Deus ex machina” eli ”Jumala koneesta” keksittiin jo antiikissa ja on jäänyt tätä kuvaavaksi termiksi. Se tarkoitti, että Jumala (ts. Jumalaa esittävä näyttelijä), saapui suoraan taivaasta (näyttämölaitteisiin kuuluvalla koneella) ja pelasti onnettomat rakastavaiset tai jonkun muun tuhoon tuomitun kuolemalta. Tämä hieman naivilta tuntuva ratkaisu piti kuitenkin mielen korkealla – mikään ei ollut lopullisesti menetetty. 1600-luvun ranskalaisissa draamoissa se oli erittäin suosittu päätös ja esim. Aurinkokuningas itse saattoi esittää kaikkivoipaa Jumalaa.

Satuin näkemään osan australialaisesta sarjafilmistä *Lentävät lääkärit*, jossa eräs lääkäri luki *Odysseian* tarinoita ääneen koomassa makaavalle miehelle. Mies tuli tajuihinsa, kun märkeä ylös kivilohkareta vierittävä Sisyfos oli muuttunut kottikärryjä työntäväksi mieheksi joka vihdoinkin viimein sai työnnettyä kottikärrynsä mäen päälle. Syntyi parantava arkkityyppi – alkuperäinen Sisyfos kun on ikuisesti tuomittu turhaan yrittämiseen. – Oliko

tämä vain käsikirjoittajan intuitiota vai käytetäänkö muinaistarinoita tällä tavoin ihmisten parantamiseen?

Uudistetut arkkityypit – tulevaisuuden mahdollisuus

Vaikka arkkityyppi tarkoittaa periaatteessa jotain hyvin vanhaa, myös uusia arkkityyppejä luodaan koko ajan lisää laulujen, animaatioiden ym. elokuvien, pelien, kirjallisuuden ym. helposti toistettavan välineen avulla. Sillä tavoin voi hyödyntää valmista arkkityypistä aineistoa luovasti.

Hyvän voitto pahasta kuuluu kaikkein yleisimpään arkkityyppiseen tarina-aineistoon dekkareista satumailmaan. Ja esimerkiksi maailma pelastetaan animaatioissa vähän väliä.

Tämä antaa myös mahdollisuuksia muokata yhteisiä tajunnan sisältöjämme. On mahdollista myös tietoisesti rakentaa kertomuksia ja taruhahmoja arkkityyppisistä aineksista ihmisen hyvän elämän kannalta ja jättää pois sellaista mitä ei missään nimessä haluta toteutuvaksi. – Ajatushan pyrkii toteuttamaan itseään varsin jos sitä toistetaan paljon.

Esimerkiksi voimme antaa Oidipuksen itseenäistystä ystävystymällä isänsä kanssa ja kohtaamalla tämä tasaveroisena mutta kunnioitettuna henkilönä ja myös Oidipuksen äidille/vaimolle varataan sopivampi osa ohi psykoanalyysin olettamusten. Niin kai symbolisessakin tulkinnassa lopulta ajatellaan tapahtuvaksi. Mutta miten käy ihmisen piilotajunnan – hyväksyykö se muutoksen, jos tarina aukikirjoitetaan nykyajan katsomusten mukaan? Ehkäpä ajan kanssa, jos muokattua tarinaa kerrotaan uudestaan ja uudestaan. Silloin siitä tulee ajatustasolla tosi, ja ainakin rinnakkainen mahdollisuus traagiselle kertomukselle.

Tony Dunderfelt kirjassaan *Irti tunnekoukuista* ehdottaa käytettäväksi ns. Apureita, jotka hän kuvailee ”eräänlaisiksi arkkityypeiksi”. Apurit, kuten Äiti, Asiantuntija, Vanha Vi-

sas Mentor, tukevat ihmistä ja auttavat häntä sisäisen keskustelun avulla ratkaisemaan ongelmansa.

Sellaisilla arkkityypeillä kuin Henkisen Tien kulkija, Tie, Polku jne. on henkisesti kohottava ja eteenpäin vievä merkitys. Ne symboloivat ihmisen kehitystä kohti jumaluutta, ne ovat henkisen perinteen mukaisia, mutta niiden merkitystä ei ole kiinnitetty mihinkään tiettyyn tarinaan vaan yksilöllisiin pyrkimyksiin. Valkea Veljeskunta on samoin hyvyttä säteilevä arkkityyppi – kun ajatellaan sitä, mieleemme tulee ensisijassa valoa loistavia viisaita hahmoja, ei ehkä niinkään tavallisia hyviä ihmisiä.

Positiivistakin arkkityypinä sopii hiukan varoa. Henki laskeutuu aineeseen ainoastaan, jos se todella laskeutuu aineeseen eli jokapäiväiseen ihmiselämään – todellisenä se saattaa näyttää paljon arksamalta kuin arkkityyppinen kuva antaisi ymmärtää.

Atman, Ikuinen Itse

Joogan filosofisia arkkityyppejä on ihmisen palaaminen jumaluuteen, josta hän on aikojen alussa lähtenyt. Tällainen jumaluus löytyy mm. Intian vanhasta filosofiasta nimellä Atman, johon samaistuminen on joogan äärimmäinen tavoite ja päämäärä, ja joka on samalla atman, ihmisen sielu.

Se on niin ihmisen kuin koko suuren olemassaolonkin ydin, maailmansielu, jota voi hyvällä syyllä sanoa Ikuiseksi Itseksi. Sillä ei ole mitään tiettyä taru- tai sankarihahmoa vaan jokainen ihminen kulkee kohti Ikuista Itseä oman Tien – eli kehityskaarensa puitteissa.

Myös Jung oli lähellä ajatusta Ikuisesta Itsensä pitäessään Itseä tärkeimpänä arkkityyppinä, jonka saattoi kohdata vasta myöhäisellä iällä kehityksen kruununa.

Hieman loppumietteitä

Koska ihminen on monessa suhteessa vanhakantainen olento, myös vanhakantaiset ajatusmallit tuntuvat usein paremmilta kuin uudet. Niissä on tietty kulttuurinen ja moraalinen pohja minkä vuoksi niitä on helppo ymmärtää ja omaksua. Toisaalta kehitys vaatii uusiin käsityksiin ja elämään eteenpäin ilman valmiiden mallien pakkopaitaa. Pääasiahan on, että elämä virtaa ja uudistuu kaiken aikaa

ja että ajattelu pysyy ympäröivän todellisuuden tasalla, arkkityypit eivät saisi estää uudistumista.

Koska tajunta on kuitenkin täynnä valmiita esikuvia ja ajatustottumuksia, on mahdollista luopua niistä vain pieneltä osin. Joudumme kuitenkin päättämään,

minkälaisia malleja haluamme noudattaa tai minkälaisiin tarinoihin uskoa. On aiheellista tiedostaa arkkityyppien olemassaolo, vapautua niiden pakonomaisesta toistamisesta mutta käyttää niiden sisältämät mahdollisuudet tavalla tai toisella hyödyksi.

Siihen tarvitaan samanlaista erottelukykystä ja eettisiä valmiuksia kuin muissakin tajunnan sisältöjen arvioinneissa. Arkkityypit, jos mitkä ovat niitä Patanjalin mainitsemia ”mielen muodostelmia”, joita ihmisen tulee hallita päästäkseen henkisesti eteenpäin. ●

Kirjallisuutta

Aristoteles, Runousoppi
Bettelheim Bruno, Satujen lumous
Blavatsky H. P., Hunnuton Isis
Dunderfelt, Tony, Irti tunnekoukuista
Eliade Mircea, Ikuisen paluun myytti
Henrikson Alf, Antiikin tarinoita
Matilainen Tyne ja Salonen Mirja, Kirjeopisto Vian raja-jooga, Opetuskirjeet I-X
Raamattu
Uusi Safiiri 2/04, Pajunen Sami, Korkeamman minän kohtaaminen psykosynteesin valossa
Uusi Safiiri 4/00, Uusitalo Tuula, Auringonjumalan ikuinen paluu.

Positiivisuuden pää-äänenkannattajasta
henkisen alan kulttuurilehdeksi

30-vuotias Uusi Safiiri

Kun ihmiset, joilla on paljon sanottavaa, kokoontuvat yhteen, syntyy väistämättä lehti. Usein hyvätkin lehdet vain tulevat ja menevät, mutta Uusi Safiiri tuli pysyäkseen. 30-vuotisen taipaleensa aikana se on pystynyt uusiutumaan kerta toisensa jälkeen ja kääntämään ongelmat voitokseen.

TUULA UUSITALO

Uusi Safiiri syntyi lähes suunnittelematta vuonna 1975 Kirjeopisto Vian Oppilasyhdistyksen Helsingin paikallisosaston lehtenä. Ensimmäinen lehti koottiin niistä esitelmistä, jotka Helsingin paikallisosastossa eivät mahtuneet piiriohjelmaan(!) ja muutamista runoista. Se kuten seuraavatkin numerot tehtiin melko alkeellisella monistustekniikalla. Lehden vastaavana päätoimittajana oli tuolloin Pertti Niskala, jonka aloitteesta lehti myös syntyi. Ajatuksenamme oli tehdä Safiirista positiivisuuden pää-äänenkannattaja.

Lehti haluttiin pian koko oppilasyhdistyksen jäsenlehteksi, ja sitä tehtiin täydet 12 numeroa vuodessa. Sen nimeä mietittiin piirissä ja monista ehdotuksista (esim. Viadukti) parhaaksi koettiin ”Safiiri”, koska Safiiri kivenä symboloi henkistä Tietä. Lehden kustantajaksi merkittiin tuolloin aina yksityishenkilö, koska Oppilasyhdistystä ei oltu rekisteröity.

Uuden Safiirin sisältö oli pääosin hyvin esoteerinen, mutta juuri se innosti lukijakuntaa, erityisesti silloisten Kirjeopisto Vian opettajien, Tyyne Matilaisen ja Mirja Salosen kysymys- ja vastauspalsta. Kirjoitukset käsitelivät unikoulua, deeevoja, parantamista jne. Runoja oli runsaasti. Koko oli A5, jollaisena se pysyi aina vuoteen 1996 saakka.

Hieno lehti, mutta kenelle sitä voisi myydä?

Kun Via ry rekisteröitiin v. 1977, siitä tuli lehden kustantaja. Muitakin muutoksia tapahtui: Safiirista tuli tuolloin Uusi Safiiri ja Tuula Uusitalosta vastaava päätoimittaja. Lehteä alettiin tehdä kirjapainotekniikalla. Mukana toimitustyössä oli jonkin aikaa pari Suuren Suomalaisen Kirjakerhon toimittajaa, Tuire Tukia ja Maria Ahlstedt, joiden ansiosta lehti selvisi muutosten yli.

Erkki Lehtirannan tultua mukaan lehdekseen, olimme ammattimaista suhtautumista rutiineihin, mm. aikatauluihin ja kirjapainotyöskentelyyn.

Lehti oli edelleen jäsenlehti, mutta sitä pyrittiin myymään myös kirjakaupoissa sekä mainostamaan tutuille. Esoteeris-filosofisten pohdiskelujen ohella Uuden Safiirin sisältönä oli yleissivistäviä artikkeleita tieteen ja kulttuurin alueelta ja joskus myös jopa ruokaohjeita. Tekstit saatiin jäsenistöltä. Kuvitus koostui lähinnä piirroksista. Ilmestymisaikataulua väljennettiin kuuteen numeroon vuodessa. Graafiseen puoleen perehtyneitä taittajia olivat Eila Hämäläinen ja Hely Leipold.

Toimitustyö oli monipolvista käsittäen mm. tekstien stilisoinnin ja oikoluvun päätyen saksitaittoon ja vielä tarkistukseen sinikopiosta. Kirjapainotyö käsitti tuolloin ladonnan ja lopullisen ulkoasun - jälki oli sen mukaisesti erittäin korkeatasoista. Materiaali kulki positse useaan kertaan Savonlinnan Kirjapainon ja Helsingin Uudenmaankadun välillä ennen kuin lehti oli valmis.

Vialaisten oma lehti

80-luvun puolivälissä Uusi Safiiri palautui pelkästään Kirjeopisto Vian Oppilaskunnan jäsenlehdeksi. Lehden arvostetuinta luettavaa oli edelleen Tyyne Matilaisen ja Mirja Salosen kysymys- ja vastauspalsta. Koska kirjapainotyö oli erittäin kallista, niin uuteen ATK-tekniikkaan siirryttiin heti kun se oli mahdollista ja painotyö korvattiin nyt jo huomattavan kehittyneellä kopiointitekniikalla. Lehteen tuli myös enemmän valokuvia, jotka piti erikseen rasteroida. Toimitustyötä kierrätettiin paikallisosastoissa, painopaikka oli kuitenkin Helsingissä.

80-luvun lopulla ja 90-luvun alussa lehdessä raportoitiin laajasti yhteisömme tapahtumista, ja artikkeleissa kuvailtiin henkiselä Tiellä kulkevan ihmisen tunteja. Yhteisön rakennusprojektien edistymisen Kerimäellä heijastui lehden

kirjoituksissa ja yhteisön jäseniä innostettiin talkootyöhön.

Ja taas pyritään maailmalle!

Vuonna 1997 Via-Akatemian säätiö alkoi kustantaa Uutta Safiiria ja se muutettiin taas yleisölehdeksi, kuka tahansa sai sitä tilata. Lehteä alettiin myydä kirjakaupoissa ja sitä myytiin sekä mainostettiin henkisen alan messuilla. Aluksi lehteä tehtiin pääosin Kerimäellä, ja mm. Via-Akatemian avoimen yliopiston filosofiankurssien opettajista tehtiin haastatteluja. Rahatilannetta pyrittiin kohentamaan julkaisemalla mainoksia.

Vähitellen kehkeytyi nykyisessä muodossa oleva Uusi Safiiri-lehti: lehden painoasua oli välttämätöntä kohentaa ja kirjoitusten tasoa muuttaa yleisölehdelle paremmin sopiviksi. Formaatti muutettiin B5-kokoon. Paperi parani. Lehden kannet tulivat värilliseksi ja sen taittoa pyrittiin yhdenmukaistamaan. Ilmestymisaikataulu harvennettiin neljään numeroon vuodessa.

Kun Kari Joutsimäestä 1998 tuli vastaava päätoimittaja, toimitus siirtyi Tampereelle. Tuolloin lehden sisältöön alkoi vaikuttaa yhteisömme pyrkimys päästä yhteyteen muiden teosofisten suuntien kanssa. Lehteä taittoi tuolloin mm. Sari Joutsimäki.

Uusi Safiiri sai myös lisämääreen: ”henkisen maailmankatsomuksen ja eettisen elämäntaidon lehti”, joka myöhemmin muuttui ”henkiseksi kulttuurilehdeksi”.

Uusi yleisö, uudet haasteet

Näin kertoo Kari Joutsimäki tuosta vaiheesta: -Kaikki mitä lehden tekemiseen liittyi, oli suurenmoinen haaste minulle ja koko pääosin Tampereelle siirtyneelle toimitukselle, sillä meillä ei monellakaan ollut kokemusta aivan tällaisen lehden tekemisestä.

-Ryhdyimme kehittämään lehteä entistä enemmän ulospäin suuntautuneeksi ja se mer-

kitsi lehtimaailman pelisääntöihin perehtymistä. Julkisessa myynnissä olevan henkisen aikakauslehden piti näyttää mahdollisimman edustavalta ja sen piti sisältää luettavia artikkeleita. Ehkä se suurin haaste oli saada riittävästi sellaisia kirjoituksia, jotka sopivat kunkin numeron kokonaisuuteen. Lehden aihepiiriin kuuluvista asioista kirjoittavia on varsin vähän. Eikä tämä ollut ainoastaan Uusi Safiiri -lehden ongelma. Suomi on varsin pieni maa ja hyviä ja tuoreita artikkeleita ei kirjoiteta riittävästi.

-Toinen sisällöllinen haaste oli usein kuvien puute, kuvat kuitenkin antavat lehden taitolle tilaa hengittää. Paitsi että laillisesti julkaistavia kuvia ylipäänsä oli vaikea saada pienlehden budjetilla, niin lehden teemat olivat niin abstrakteja, että niiden kuvittaminen sopivalla tavalla vaati luovuutta. Päätoimittajakauteni alussa oli menossa lehden ulkoasun uudistaminen, etsimme oikeaa painomenetelmää ja uutta ilmettä, joka sittemmin vakiintuikin. Opettelimme myös käyttämään uutta tietotekniikkaa ja pyrimme hankkimaan oikeat työkalut siihen.

-Varsin marginaaliselle lukijakunnalle tehtävän pienlehden markkinointi oli myös suuri haaste. Ihan kaikkiin haasteisiin ei aina pystytty vastaamaan, mutta välillä onnistuimme saamaan aikaan lehtiä, jotka ainakin silloin vaikuttivat varsin hyviltä.

-Lehteä toimitettiin käytännössä niin, että

kirjoituksia tilattiin eri tahoilta. Näitä olivat lehden taustayhteisön ihmiset tai sitten muut väljästi lehden teemojen ajatusmaailmaa edustavat henkilöt tai yhteisöt. Ideoista ei ollut koskaan pulaa, mutta tekijöistä oli.

-Muutamaa vakiokirjoittajaa lukuun ottamatta tekstejä ei juurikaan tarjottu, vaan niitä pyydettiin. Kun kirjoituksia sitten saapui, niitä pyrittiin hiomaan sopivaksi kokonaisuudeksi ja jos tekstejä ei ollut tarpeeksi, niin toimitus laati niitä lisää, joskus jopa painoon viennä edeltävänä yönä. Toisin sanoen aikataulut olivat varsin tiukkoja, tekstit tulivat pääasiasa viime tingassa. Taitto-osastolla oli siis kova kiire neljä kertaa vuodessa. Tämä kaikki varmaan on ihan normaalia pienten resurssien lehden tekemistä.

Rohkeutta ja valppautta

Tämän vuoden alusta päätoimittajaksi tuli Terttu Seppänen, joka Via-Akatemian rehtorina on muutenkin ollut viimeaikaisten kehityspyrkimyksen taustahahmona. Lehteä tehdään nyt kaksi numeroa vuodessa ja panostetaan artikkelien korkeaan tasoon. Uusi Safiiri -lehden toimintamottona on edelleen asiantuntevuus, valoisuus ja rakentavuus. Rohkeutta ja älyllistä valppautta tarvitaan liikuttaessa toisaalta tunnetun ja tutkitun ja toisaalta tuntemattoman ja mystisen rajapinnoilla. ●

Tänä vuonna, kun Kirjeopisto Via juhlii 50-vuotistaivaltaan, viettää kymmenvuotisjuhlaansa Via-Akatemia, Kirjeopisto Vian työn soveltamisen, tutkimisen ja kehittämisen foorumi.

Via-Akatemia

– 10 vuotta toimintaa

TERTTU SEPPÄNEN

Via-Akatemian säätiön perustivat vuonna 1995 Kirjeopisto Via ja Kirjeopisto Vian oppilasyhdistys, Via ry. 1990-luvun alkupuolella tapahtunut Kaukalinnan, Kerimäen entisen kappalaisen pappilan kunnostaminen kurssikeskustiloiksi herätti ajatuksen säätiöpohjaisesta akatemiasta kanavoimaan jäsenistön innostunutta toiminnan, kehittymisen ja opiskelun halua, vaikka oppilasyhdistys oli jo toiminutkin vuodesta 1975 lähtien aktiivisesti ja monipuolisesti.

Säätiön päätehtävät ovat Via-Akatemian yl-

läpitäminen sekä kustannus- ja julkaisutoiminta samoin kuin tilojen vuokraaminen majoitukseen, juhliin ja koulutustapahtumiin. Via-Akatemia kehittää Kirjeopisto Vian raja-jougan jatkokoulutusta, järjestää avointa yliopisto-opetusta ja muuta tarkoitustaan palvelevaa koulutusta.

Avoin yliopisto-opetus

Via-Akatemia aloitti toimintansa v. 1995 järjestämällä Joensuun yliopiston tutkintovaati-

musten mukaan psykologian perusopinnot (15 ov) ja heti perään seuraavina vuosina filosofian perus- ja aineopinnot (35 ov) sekä yrityksen taloustieteen perusopinnot (19 ov) ja yleisopinnoja eri aloilta (6 ov). Avoin yliopisto-opetus jatkui v. 2003 uskontotieteen perusopinnoilla (20 ov) Helsingin yliopiston tutkintovaatimusten mukaan. Uskontotieteen aineopinnot ovat tulossa lähivuosina.

Vialaiselle yhteisölle ainevalinnat olivat luonnollisia. Ovathan psykologia, filosofia ja uskontotiede lähimmät tieteenalat, joiden puitteissa raja-joogaan ja meditaatioon liittyvät pohdinnat luontevimmin tapahtuvat. Taideharrastusten ohella tietopuolinen opiskelu on ollut vahvasti mukana harrastuksissa läpi koko yhteisön historian.

Elämyksellisiä kursseja

Lyhytkurssien teemavalikoima on sivunnut ajassa liikkuvia yleisiä trendejä ja henkisyttä etsivien ihmisten mielenkiintoja. Kysynnän ja tarjonnan lain lisäksi kurssiteemojen valinnassa sekä niiden toteuttamisessa painotetaan asian-
tuntemusta ja eettisiä näkökohtia. Suosittuja teemoja ovat olleet Erkki Lehtirannan henkinen astrologia, Terttu Seppäsen ja Anneli Tiilikaisen NLP-kurssit, Elsa Kestin reikikoulutus, Sami Pajusen ryhmätyökurssit, David Wardin sielun psykologia, Jukka Hirvonsalon enkelit, Pia Skibdahlin meditatiivinen laulu, Anneli Pääkkösen kirjoittajakurssit ja monet muut teemat. Unohtaa ei sovi myöskään maanpäällisen paratiisin luomista eli puutarhanhoitoa Börje Frin ohjauksella säännöllisesti keväällä, kesällä ja syksyllä.

Huippuaktiivisten vuosien jälkeen on ollut pari rauhallisempaa vuotta. Tähän saumaan luontui hyvin retiriittitoiminnan aloittaminen. Näyttää siltä, että erilaiset retiriitit ja hiljaisuuden kokeminen ovat kysytyjä jatkossakin, samoin kirjoittamiseen ja yleensä itsensä kohtaamiseen ja eheyttämiseen liittyvät työskentely-

tavat. Via-Akatemian avoin yliopisto-opetus ja lyhytkurssit ovat avoimia kenelle tahansa.

Vialaisen raja-joogan jatko-opetus

Via-Akatemian ydintarkoitukseen liittyvä Kirjeopisto Vian raja-joogan opetus- ja ohjauskoulutus käynnistyi vuosituhannen vaihteessa syksyllä 1999. Tämän joogamuodon harjoittajille tarkoitettu työkauden pituinen täydennyskoulutustapahtuma toteutettiin kolme kertaa, jokaisessa ryhmässä oli 20 jooganharjoittajaa. Pääasialliset työskentelyn kohteet olivat Kirjeopisto Vian rajajoogan opetuskirjeiden syventävä tutkiminen, vialainen ajatustyö ja meditaatio sekä käytännöllinen toiminta seminaarien ja kurssien toteuttamiseksi eri puolille Suomea. Uudempana toimintamuotona tulivat opintopiirit, jotka tapahtuvat siellä, missä ovat kiinnostuneet henkilöt. Kerimäelle kun on pitkä matka. Via-Akatemia rakentaa pitkäjänteisempää suunnittelua vaativat tapahtumat ja oppilasyhdistyksen aktiivit toteuttavat ne.

Julkaisut

Oppilasyhdistyksen jäsenlehti Uusi Safiiri siirtyi vuodesta 1997 Via-Akatemian säätiön kustantamaksi ja julkaisemaksi. Samalla siitä tuli yleisölehti. Via ry perusti jäsenistöään varten uuden jäsenlehden Vialaisen.

Vapaaehtoistyöhön perustuva harrastaminen ja toiminta jaksaa ponnistaa isompiin tavoitteisiin aina, kun siihen on riittävän hyvä syy. Ensimmäinen säätiön kustantama kirja Eettisen synergian voima syntyi edesmenneen opettajan Mirja Salosen 70-vuotisjuhlakirjaksi vuonna 1995. Tänä vuonna on työn alla Juhlakirja Kirjeopisto Vian 50-vuotistoiminnan kunniaksi. Kirja ilmestyy syksyn aikana.

Kirjassa peilataan yhteisön historiaa, vialaisen raja-joogan metodiikkaa ja aatepohjaa sekä sen harjoittajien tunteja ja kokemuksia. Myös visiot tulevaan saavat osansa. ●

Arkistot avautuvat edes vähän

Pekka Ervast, Esoteerisia opetuksia.

Ruusu-Ristin kirjallisuusseura ry 2005. 198 sivua.

Ruusu-Ristillä ja ilmeisesti samalla myös sen Kirjallisuusseuralla on hallussaan valtava määrä materiaalia, pääasiassa Pekka Ervastian kirjoja, tekstejä ja muistiinmerkittyjä esitelmiä. Luonnollisesti Kirjallisuusseuran julkaisupolitiikka perustuu aatteelliselle työlle, ei niinkään taloudelliselle voitontavoittelulle. Ja vaikea olisikin nykyisessä henkisessä ilmastossa kuvitella rahaa tehtävän viime vuosisadan alkupuolen teosofisten tekstien pitkäjänteisellä julkaisemisella. Julkaisupolitiikalla voisi olla myös uskonhistoriallisia päämääriä, mutta se vaatisi lisää voimavaroja ja jonkun verran objektiivista otetta. Ulkopuolisen silmin vaikuttaa siltä, että joskus Kirjallisuusseura

on työstänyt uusintapainoksia teoksista, joiden uusintamisen syyt ovat sinänsä jo melkoisen esoteerisia.

Kuitenkin aina silloin tällöin Kirjallisuusseuran aivoriihestä kumpuaa sangen mielenkiintoisia valonpilkahduksia ja tällä kertaa ruusuristiläisestä työpajasta välähtää oikein kunnan leimahdus! Kaiken kansan nähtäville on nimittäin saatettu sarja Pekka Ervastian suurelta osin ennen julkaisemattomia opetuksia, jotka kokonaisuudessaan ovat tähän asti olleet vain Ruusu-Ristin sisäisen työmuodon käytössä.

Pekka Ervast perusti Ruusu-Ristin sisään esoteerisen koulun jo 1920-luvun alussa. Tämän koulun tarkoituksena oli opettaa itsekasvatusta, jossa myös ryhmänä opiskeltiin henkistä yhteistyötä. Toiminta oli luonteeltaan suljettua opiskelua ja Ervast toimi ryhmän itseorganisatorina johtajana ja opettajana.

Käsiteltävänä olevan kirjan tekstit ovat esoteerisen ryhmän opiskelukirjeiden eräänlainen teoreettinen osa, eli 24 "epistolaa". Näiden lisäksi opiskeluohjelmaan kuuluivat käytännön mietiskelyohjeet, joita ei Kirjallisuusseura ole toistaiseksi katsonut aiheelliseksi julkaista.

Koska koulun tavoitteena oli esoteerinen itsekasvatus, sen toimintaa ei juurikaan ole julkisesti dokumentoitu. Oppilaiden saavuttamat tulokset kuuluivat jokaisen sisäiseen kokemusmaailmaan, joita ei katsottu tarpeelliseksi julistaa toreilla.

Ervastian poismenon jälkeen esoteerinen koulu koki tulleen

sa tiensä päähän. Kirjan lopussa on julkaistu tammikuun kuudentena päivänä vuonna 1935 pidetyn esoteristien kokouksen pöytäkirja ja lisäksi kolme tuossa kokouksessa pidettyä puheenvuoroa. Loppusanoissa Hilda Pihlajamäki toteaa, että koska "meillä ei ole ulkonaista opettajaa ja johtajaa, niin emme voi ottaa pyrkijöitä vastaan". Näin siis päättyi yksi keskeinen osa suomalaista salatieteellistä historiaa.

Ervastin esoteristeille antamat opetukset kuitenkin jäivät elämään, mutta Ruusu-Risti varjeli tietoa ainoalla esoteeriselle opetukselle kuuluvalla tavalla: pitämällä sen salaisena. Tarina ei kuitenkaan aivan täysin pääty tähän, vaan se saa uusia ulottuvuuksia. Ruusu-Rististä erotetun ja Ervastian elämää ja henkilöä uudella ja radikaalilla (lue: Ruusu-Ristin tulkinnasta poikkeavalla) tavalla tulkinnut J. R. Hannula seuraajineen julkaisi vuonna 1949 Tampereella P. E:n Kannatusliiton nimissä kirjan "Eväitä matkalle", joka sisälsi 15 ensimmäistä epistolaa ja lisäksi myös kolmiosaisen "Pyrkijän päiväkirjan", eli Ervastian antaman käytännön mietiskelyohjelman. Eikä tässä vielä kaikki, sillä kirja sisälsi myös lisää aikaisemmin salattuja ohjeita otsikolla "Kokelaiden elämänohjeet" sekä kirjoituksen "Temppelin avaus".

Moisen teoksen julkaisu herätti tietenkin voimakasta närkästystä Ruusu-Ristissä. Erityisesti mietiskelyohjeiden julkaisua pidettiin edesvasuuttomana, sillä ilman asianmukaista opastusta niiden har-

joittaminen ei välttämättä ole tehokasta tai aivan turvallistakaan. Myös tekijänoikeuskysymykset nousivat esille, sillä Ruusu-Ristillä oli myötäsyntyinen yksinoikeus Ervastian tuotantoon. J. R. Hannula puolestaan koki kirjan julkaisemisen olevan tärkeä osa "tehtävän työn täydellistytymiseen". Kirjan kokoaminen kiristi Hannulan organisoiman kristosofisen työmuodon ja Ruusu-Ristin välejä entisestään. Eväitä matkalle –kirja poistettiin markkinoilta varsin pian ja siitä tuli asianharrastajille lähes legendaarinen keräilykappale, jonka lyhyestä elinkaaresta yleensä virallisesti vaiettiin.

P. E:n Kannatusliiton julkaisussa oli kuitenkin vain aikanaan Tampereelle asti ehtineet 15 ensimmäistä epistolaa. Loput 9 olivat ilmeisesti ainoastaan Ruusu-Ristin hallussa ja tämä antoiakin vuosikymmeniksi tietyn lisävärin näiden ryhmien väliseen henkiseen kilvoitteluun.

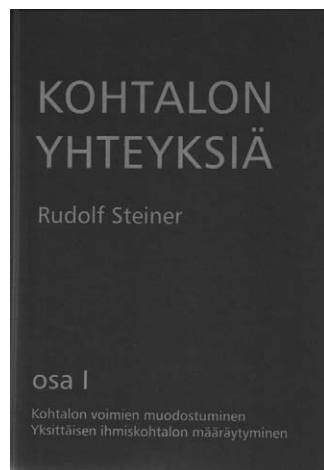
Kaikki, jotka tuntevat suomalaista teosofis-ruusuristiläis-kristosofista historiaa, tietävät miten kiistanalainen hahmo Pekka Ervast edelleenkin on. Niinpä tämän kirjan julkaisu lieenee pienimuotoinen myrsky Ervastian uskonnollisen perinnön maljassa. Kirjaa tullaan joissain kodeissa ja temppeleissä lukemaan suurennuslasin kanssa ja on myös mahdollista, että joissain kodeissa sitä ei lue- ta lainkaan.

Kahdenkymmenenneljän epistolan sisältö on tyypillisen monikerroksista Ervastia. Päälinjaisena on ervastiläisen etiikan läpikäyminen teoso-

finen maailman kalustaminen. Tekstin syvempien kerroksien omaksuminen vaatii avautumista ruusuristiläiselle mystiikalle ja/tai spekulatiivista vimmaa ja uskallusta. Monet käsiteltävistä teemoista ovat aikaisemmista julkaisuista tuttuja, mutta paikoitellen niihin avautuu uusia reittejä. Keskeisinä aiheina ovat Kristus-mystiikan syventäminen, Salaisen Veljeskunnan hierarkian selventäminen sekä monenlaiset kannanotot ja ohjeet teosofisella henkisellä Tiellä kulkemiseen. Tarkoituksena ei ole selittää kaikkea, vaan nostaa esille kulloinkin pinnalla olleita aiheita. Jotkut epistolat jatkavat siitä mihin edellisessä jäätin ja toiset taas käsittelevät jotain yksittäistä teemaa. Eräässä epistolassa Ervast kertoo omista jälleensyntymistään, joka puolestaan avaa Ervastian omaa kokemusmaailmaa mielenkiintoisella tavalla. Kaikissa teksteissä on läsnä opettajan ääni, kuten varmasti olikin tarkoitus.

2000-luvun kosmisten navien ympäröydykseen sanoilla pelaamiseen verrattuna teksti on suorastaan eleganttia sekä lukijan älyä kunnioittavaa ihmisen puhetta ihmiselle, vaikka sisältääkin paikoin haastavia ajatuskulkuja. Kirjan uskoisi olevan kaikille Ervastian seuraajille aivan välttämätön teos, suomalaista teosofista maailmankuvaa ja historiaa tutkiville se on tärkeä lähde ja kaikille henkisydestä kiinnostuneille varteenotettava inspiraation antaja.

Kari Joutsimäki

Millaiset teot sellaiset seuraukset

Rudolf Steiner,
Kohtalon yhteyksiä.

Suomen Antroposofinen liitto,
2004. 220 sivua.
Suom. Risto Suurla

16. helmikuuta 1924 Rudolf Steiner aloitti niin sanottujen karmaesitelmien sarjan. Siihen sisältyy kokonaisuutena 81 esitelmää, joista tämä kirja sisältää kaksitoista ajalta 16.2.-23.3.1924. Esitelmistä viimeinen pidettiin 23. syyskuuta.

Syy ja seurauksen laki on erään näkemyksen mukaan haitaksi harhaoppisuudellaan ja toisen mukaan juuri se tekee elämästä mielekkään ja ymmärrettävän. Steiner kirjassaan kertoo havainnointinsa tuloksista ja selittää ne järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti. Vaikka ihminen kertoo usko-

vansa karman lakiin, voi sen ymmärtäminen jäädä kuitenkin melko pinnalliseksi. Mikäli lukija on tottunut saamaan paljon ja nopeasti hän tarvitsee tämän kirjan lukemiseen toisenlaisen asenteen ja metodin – suosittelun nauttimaan pieninä annoksina, vaikkapa yksi esitelmä illassa. Kirja esittää syyn ja seurausten suhteesta universaalimman kuvan sekä paikoin tarkoin eriteltyä havaintoja jotka helpottavat ymmärtämistä.

Steinerin kerronnan tyyli on perinpohjaista ja sivupolkujaakin tarkkaan kuvailevaa mutta kuitenkin perusteltua. Hänen mukaan henkisessä maailmassa ilmenevää voidaan käsitellä, mutta logiikkaa täytyy laajentaa. "Sehän on myös välttämätöntä", sanoo Steiner "jos tahtoo käsittää jonkin musiikkikappaleen tai jonkin muun taideteoksen, että on edellytyksiä kohdata asiat. Jos näitä edellytyksiä ei ole, siitä ei käsitä mitään. Silloin musiikki menee hälyn tavoin ohi. Tai ei näe jossakin taideteoksessa mitään muuta kuin käsittelemättömän muodosteen. Näin täytyy kehittää henkisen maailman mukaista ajattelua myös siinä, mikä välittää henkisestä maailmasta. Mutta tämä ilmenee jo pelkässä loogisessa ajattelussa. Tutkittaessa syiden erilaisuutta voidaan myös menneet maanpäälliset elämät itse asiassa käsittää loogisena seurauksena." Viimeinen lause sisältää hyvän mitan tämänkin

kirjan ymmärtämiselle – punnita järjellään ja ymmärryksellään sekä tehdä niiden pohjalta itse johtopäätökset.

Vaikka liikutaan henkiselä alueella, Steiner lähestyy aihetta myös käytännön esimerkkien kautta kuvaillessaan vapauden ja kohtalon välistä näennäistä ristiriitaa. "Oletkaamme nyt, että teette päätöksen rakentaa talo. Tarvitaan vuosi, että talo saadaan rakennetuksi. Asutte vuoden päästä siinä. Koetteko sen rajoittavan vapauttanne, että teidän täytyy sitten sanoa: nyt talo on olemassa ja minun täytyy asua siinä. Tämähän on pakko! – Ette tunne sen rajoittavan vapauttanne, että olette rakentaneet talon." Hän toteaa myös: "Koskaan ei ilmene tapausta, ettei voisi olla yhtä mieltä kohtalon kanssa katsoessaan todella kohtaloa."

Mielenkiintoisin osa kirjasta alkaa seitsemännestä esitelmästä "yksittäisen ihmiskohdalon määrättyminen." Tunnettujen ihmisten kohtaloiden kautta kirja muuttuu jännittäväksi. Tässä liikutaan eri elämien ja niiden syiden ja seurausten välillä. Steiner kertoo millä tavalla kohtalonsa kutoivat esimerkiksi herrat, jotka seuraavassa elämässään tunnettiin nimeltä Franz Schubert ja Friedrich Nietzsche. Steinerin selitysten avulla ymmärtää – ainakin hiukan paremmin – Nietzschen elämää ja kirjoituksia.

Ajankohtainen aihe on arabismista kertova osa ja sen levittäytymisestä Eurooppaan

sekä niistä ihmistä, tiedemiehistä joiden kautta se on vaikuttanut ja vaikuttaa edelleen kulttuurissamme. Steiner kuitenkin valottaa arabismia hie-
man eri suunnalta kuin tänään on totuttu lukemaan. Arabeilla on hallussaan tämän hetken maailman suurin varallisuus öljyssä. Öljyn kautta heillä on myös suuri osuus maailman rahavirroista ja osakkeiden omistusten kautta koko länsimaisesta teollisuudesta. Jokainen on varmaan pohtinut mistä tällainen vauraus on tullut? Mikäli ei usko vain sattumaan ja sokeaan kohtaloon, voi ajatteleva ihminen löytää menneisyydestä syyt tämän päivän vaurauteen.

"Katsokaamme esimerkiksi aikaan jolloin Euroopassa, sanokaamme, Kaarle Suurella oli suurin vaikutus, niin löydämme silloin Aasiasta Bagdadin hovista suurenmoisen henkisen elämän. Samalla kun Kaarle Suuri niin sanoakseni yrittää yksinkertaisissa oloissa levittää tiettyä hyvin alkeellista koulutusta – hänhän oppii jopa kototarpeiksi kirjoittamaan – näemme toisaalla Aasiassa, Bagdadissa korkean henkisen kulttuurin. Näemme Harun al Rashidin, tämän runoilijoiden intensiivisesti ylistämän miehen, joka oli erään laajan tiedemiesten ja taiteilijoiden yhteisön keskipiste."

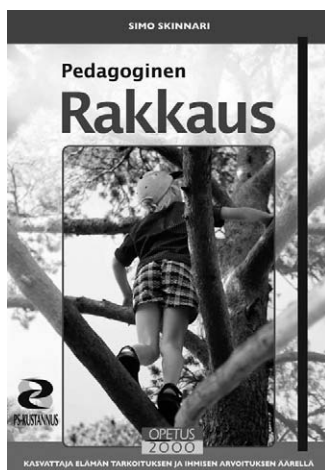
Tietosanakirjan mukaan tällainen henkilö on todella elänyt. Länsimainen sivistys, erityisesti matematiikka ja tietotekniikka pohjautuvat arabia-

lasiin numeroihin, roomalaisia numeroita laskimet ei kykene laskemaan. Steiner kertoo arabismien vaikutuksesta eurooppalaiseen kulttuuriin joka vaikutti Aristoteleen ja muiden eurooppalaisten filosofien ja tiedemiesten kautta.

Steinerin mukaan 763-809 elänyt Harun al Rashid syntyi renessanssiajalla lordi Baconiksi. Harun al Rashid oli siis myöhemmässä elämässään Francis Bacon Verulam (1561-1626). "Siitä elämänkäytännöstä, kulttuurillisesta elämän käytännöstä, joka valitsi Harun al Rashidin hovissa Bagdadissa ja jonka edessä itse Kaarle Suuri oikeutetusti kumarsi, on tullut se, mikä sitten eli abstraktina tiedemiehenä lordi Baconissa." Yllättävä ajatuskulku ja mielenkiintoinen asetelma! Tutkimalla kummankin kirjoituksia voi myös tehdä itse päätelmänsä.

Maailman ymmärtäminen paitsi yksilöiden myös kansojen ja erilaisten sivistysten kautta selittää elämää ja ihmisen historiaa paremmin. Silloin on mahdollista nähdä lainalaisuuksia ja ymmärtää kohtalojen yhteyksiä. "Näin voimme tarkastellessamme ihmisiä puhua myös ideoiden ruumiillisuudesta. Silloin vasta oikeastaan nähdään historian kehitys."

Jouko Palonen

Pedagoginen Rakkaus

**Simo Skinnari,
Pedagoginen rakkaus.**

PS-kustannus, Opetus 2000
WS Bookwell Oy, Juva 2004.

Simo Skinnari on kasvatustieteiden filosofian dosentti, joka on tehnyt väitöskirjansa Steinerpedagogiikasta. Antroposofinen elämäntarkastus tulee esiin ainakin sellaiselle, joka on itse siihen jonkun verran perehtynyt. Steinerpedagogiikalla on paljon annettavaa tämän hetkelle kasvatustieteiden ja koulutuksen maailmalle, silti Pedagoginen rakkaus ei perustu pelkästään antroposofiaan. Skinnari on laajalti perehtynyt mm. filosofiaan, psykologiaan ja kasvatustieteeseen ja hänellä on parikymmenen vuoden kokemus opetustyöstä eri yli-

opistoissa ja opettajainkoulutuslaitoksissa.

Silmäilyäni ensimmäisen kerran Simo Skinnarin kirjaa, se näytti lähinnä tutkimustyöltä tarkkoine lähdeviitteineen ja perusteluineen. Opettajan näkökulmasta kiinnitin huomiota siihen, että sana "rakkaus" toistui jatkuvasti ja mietin, että pelkästään tämän vuoksi osa opettajista jättäisi kirjan hyllyyn. Kirjassa on käytetty maailmoja sytleilevää, opettajan hektiseen arkeen huonosti istuvaa ilmaisu- ja lauseita. Paneutuessani tosissani kirjan lukemiseen, huomasin kuitenkin, että se oli todellinen aarreaitta henkisistä asioista ja henkisestä kehityksestä kiinnostuneelle opettajalle.

Koko kirjan perusta tuntuu olevan Platonin vanhoissa perusarvoissa: hyvyys, kauneus ja totuus, joihin Skinnari lisää rakkauden. Antiikin hyveitä sovelletaan nykyajan pedagogiikkaan siten, että ajattelun hyve on totuuden etsintä, kauneuden ja estetiikan tavoitteluun liittyy sydämen sivistys ja myös tunne. Hyvyyden ideaalissa taas tulee esiin eettinen toiminta ja tahto.

Kirja kritisoi lempeän voimakkaasti tämän ajan koulutuspolitiikkaa ja kasvatettavien sopeuttamista tehoyhteiskuntaan. Tietoyhteiskunta on Skinnarin mielestä liikaakin korostanut oppimista. Skinnari ei pidä erityisemmin sellaisista termeistä kuin opetus, oppiminen tai oppimaan

oppiminen ja ehdottaa tilalle "kasvamaan saattamisen", jossa ihminen itse saadaan innostumaan ja auttamaan itse itseään. Kasvattajan tehtävä ei olekaan kaataa tietoa tyhjään astiaan, vaan herättää kasvatettavassa kaikki se, mikä jo on olemassa – Pindaroksen sanoin: "Tule siksi, mikä olet". Jokaisessa on ainakin uinuvassa muodossa runsaasti potentiaalia ja mahdollisuuksia, joka vain odottaa esiin kutsumista. Kasvattaja käyttää paljon valtaa, hän voi sytyttää tulen, mutta myös sammuttaa sen.

Skinnari puuttuu ajankoh- taiseen ongelmaan, nimittäin siihen että kovassa opiskelu- vauhdissa osa ihmisistä syrjäytyy jo melko varhaisessa vaiheessa. Kasvattajalle olisi tärkeää ottaa huomioon jokainen lapsi ainutlaatuisena yksilönä, jossa on paljon mahdollisuuksia, vaikka älykkyyssomäärä ei olisikaan huipputasoa eikä lahjakkuutta näkyisi millään alueella. Aito, vasta- vuoroinen "Minä-Sinä" -suhde ja välittäminen voivat olla alkuna sille, että yksilö itse kiinnostuu omasta itses- tään ja tulevaisuudestaan. Juuri ne, jotka tällä hetkellä jäävät menestyjien ja huippu- suoriutujien varjoon, tarvitse- vat paljon rakkautta. Hän pe- räänkuuluttaakin vanhoja kun- non kutsumusopettajia, jotka toimivat pienissä kouluissa ja omistautuivat lasten koko- naisvaltaiselle kasvulle ja ke- hitykselle.

Skinnari kritisoi myös var- haiskasvatusta, jossa halutaan suoda kaikille lapsille tasa- arvoiset mahdollisuudet tieto- tekniikan oppimiseen. Hänen mielestään alle seitsemänvuotias ei vielä tarvitse ajattelun kehittymistä, vaan toiminnan ja tahdon. Lapsi tarvitsee kun- non satuja, joissa hyvä on hy- vää ja paha saa lopulta palk- kansa ja joissa symbolien muo- dossa opitaan elämäntaitoa ja viisautta. Lapsi nauttii toimin- nasta ja leikki on sitä mitä lap- si tarvitsee. Leikkikoulu onkin aivan oikea nimitys päiväko- dille. Tietotekniikan, televisi- on ja videopelien aika on vas- ta myöhemmin.

Kirja on hyvin optimistinen, se luo toivoa kaikille kasvatta- jille: niin vanhemmille ja opet- tajille kuin myös itsekasvatuk- seen pyrkiville aikuisopiskeli- joille, joille on tullut trauma- ja huonoista kokemuksistaan koulussa. Jokaisessa ihmises- sä on kasvun mahdollisuuksia ja uinuvaa potentiaalia, joka vain odottaa herättämistä ja tulen sytyttämistä. Kasvattaja voi olla todellinen ihmeidentekijä, joka ei näe missään kova- päisiä perässä vedettäviä, lais- koja ja toivottomia "luusereita" tai häiriköitä. Kun ihminen saadaan hereille ja löytämään oman todellisen itsensä, hän jatkaa maailmanvalloitustaan omin voimin.

Ihmiseksi kasvaminen on jatkuva elinikäinen prosessi. Kasvattajakaan ei ole koskaan valmis. Kasvatettava kasvat- ta myös sitä, jolla on nimet-

ty kasvatustehtävä. Skinnarin kirja kehottaa kasvattajaa jat- kuvaan itsekasvatukseen. Sel- lainen kasvattaja, joka on he- rättänyt oman ydinminuuten- sa, voi auttaa toista löytä- mään itsessään olevat mah- dollisuudet. Kasvattajan teh- täväksi Skinnari ehdottaakin kasvatettavansa ydinminuu- den herättämistä ja sen saat- tamista hallitsevaan asemaan. Opettaja, joka on itse lähtenyt henkisen kasvun tielle, on to- dellinen lottovoitto sellaiselle lapselle, joka ei ole saanut tar- peeksi rakkautta ja huolenpi- toa osakseen tai jolla on vä- hemmän näkyviä voimavaroja kuin muilla. Sydämen sivistyk- sellä varustettu opettaja löy- tää voimavaroja ja mahdolli- suuksia sieltä, missä kaikki toivo on jo menetetty.

Pedagoginen rakkaus antaa ajattelun virikkeitä sellaisille- kin, jotka muuten eivät henki- sistä asioista perusta. Valmiis- ta opettajista se tavoittaa ain- nakin ne, jotka ennestään ovat pehmeistä arvoista ja henki- sistä asioista kiinnostuneita. Vanhemmille ja kasvattajil- le, joiden lapsilla on jostakin syystä heikommat voimavarat tai muita vaikeuksia selviytyä elämässä ikätoveriensa tah- dissa, tämä kirja antaa uutta toivoa ja luottamusta.

Kaisa Pakkala

cityoffset oy

Avaruus ei ole painoton

Varastokatu 3, 3 krs, 33100 Tampere.
Puh. (03) 3138 1100
cityoffset@cityoffset.fi
www.cityoffset.fi

Anita Heiskasen

kirjoja saatavana
Akateemisesta
Kirjakaupasta
ja Suomalaisesta
Kirjakaupasta.

**TULOSSA
JUHLAKIRJA**

Kirjeopisto Via
50 vuotta

seuraa www.via.fi

Puutarhakonsertti

Picknic-konsertti Kaukalinnassa 30.7.05 klo 16.00

Opperalaulaja Juha Kotilainen ja säveltäjä
Timo-Juhani Kyllönen yllätysvieraineen.

Ohjelma ja kahvitarjoilu 10 euroa. Sateen sattuessa konsertti pidetään Kaukalinnan salissa.

Inspiratsiuni

*Ellei tullut innoitusta edes häivä,
joka pyrstötähden alla uinui,
tuli kevään ensimmäinen lämmin päivä.*

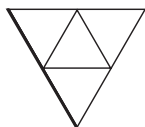
*Ikkunasta tynnyrin kourun alle,
maailmalle
lensi uneksujan ahne verkko;
josko jumalainen aihe siellä makaa
tulee jostain vanteen takaa.*

*Sanoi muusa ilkeästi:
Vapaa oon jatkuvasti;
vain höyhenellä ohimennen
avaan sulut kiinnimenneet.*

*Ja ken pyydystellen täällä käy
en koskaan lennä kohti;
työssä ahkerasti
pitää olla. Ei saa olla kesannolla.*

*Suuret aiheet lahjoittelen vähin erin,
ne laukussani makaa nurinperin.
Jos osaa kääntää kielen sujuvasti
tehdä muusapuheen kotoisaksi: Silloin
kiittää lankaa pitkin värähdys,
ja mikä "Tärähdys" päässä käy
- ja on ihme ellei tuloksia näy!*

Pirkko Viskari

VIA-AKATEMIA

KIRJEOPISTO VIAN RAJA-JOOGA

24.-29.6. Juhlakesäkurssit
25.6. Kirjeopisto Vian 50-vuotisjuhla
Kaukalinnassa Kerimäellä

AVOIN YLIOPISTO-OPETUS

Suunnitteilla on uskontotieteen aineopinto-
jen aloittaminen Helsingin yliopiston tutkin-
tovaatimusten mukaan vuonna 2006.

KONSERTIT

Puutarhakonsertti

Oopperalaulaja Juha Kotilaisen konsertti
Kaukalinnan puutarhassa lauantaina
30.7.05 klo 16-18.
Sateen sattuessa konsertti pidetään Kau-
kalinnan salissa.

LYHYTKURSSIT

Sippoin Itsehoito ja Kehöäly™ -peruskurssi

Aika: 2.-3.7.05, lauantaina klo 9 - 17
ja sunnuntaina klo 9 - 15.
Paikka: Kaukalinna, Viitämäentie 189,
Kerimäki
Ohjaaja: Tapio Sipponen,
menetelmän kehittäjä
Kurssimaksu: 110 euroa,
Via ry:n jäsenet 100 euroa

Kurssilla opitaan Sippoin Elävöittävä liike-
sarja, Sippoin meridiaanivennytely ja Kehö-
älyharjoituksia. Ikä ja kunto otetaan huomi-
oon. Harjoittelu tapahtuu jokaisen omilla eh-
doilla. Ota kurssille mukaan makuualusta,
mukavat vaatteet ja varvassukat (jos on).

Retriitti

Aika: 14.-17.7.05
Paikka: Kaukalinna, Viitämäentie 189,
Kerimäki
Ohjaajat: Terttu Seppänen ja Sirkka Aro
Kurssimaksu: 220 euroa,
Via ry:n jäsenet 200 euroa.

Kaukalinnan luonnonläheisessä ilmapiirissä
voit hiljentyä, rentoutua ja eheytyä mietiske-
lyn ja meditatiivisen laulun parissa

Tie, psykodraamakurssi

Aika: 21.-24.7.05
Paikka: Kaukalinna, Viitämäentie 189,
Kerimäki
Ohjaaja: psykodraamaohjaaja,
psykologi ja ryhmäanalyttikko
Sami Pajunen
Kurssimaksu: 220 euroa,
Via ry:n jäsenet 200 euroa.
Enintään 15 opiskelijaa.

Kurssilla opetellaan elämään tässä ja nyt.
Painopiste työskentelyssä on k urssilaisten
omien henkisen kasvun oppimiskokemusten
integroimisessa osaksi arjen voimavaroja.
Kurssilla sovelletaan työskentelyn viiteke-
hyksenä R. Assagiolin Psykosynteesiä.

Majoitus ja ruokailu

Majoitus ja ruokailu eivät sisälly kurssimak-
suun, vaan ne maksetaan erikseen.

- Via-Akatemian opiskelijoille majoitus
sisältäen täyshoidon on 27 euroa/vrk,
Via ry:n jäsenet 22 euroa/vrk.
- Lisämaksu liinavaatteista ja 1- 2 hengen
huoneesta.
- Kesäisin mahdollisuus aittamajoitukseen.

Lisätietoa ja
ilmoittautumiset
VIA-AKATEMIA

Puhelin: (015) 543 112 (ark klo 13 - 17), Telefax: (015) 533765
Postiosoite: PL 4, 58201 Kerimäki,
Käyntiosoite: Kaukalinna, Viitämäentie 189, Kerimäki
Sähköposti: via.akademia@via.fi Internet: www.via.fi

Uusi **SAFIIRI**

Ilmoitushinnat 2005

Mustavalkoinen/euroa

1/1 sisäsivut	134,60
1/2 sivua	84,10
1/4 sivua	50,45

Neliväri/euroa

1/1 takakansi	470,90
1/1 sisäkannet	420,50

Sivun koko 172 x 247 mm
Resoluutio 300 ppi

Palstat

1/3	43 mm
2/3	90 mm
3/3	137 mm
1/2	66 mm
2/2	137 mm

Ilmoitushintaesimerkkejä, euroa

1/2	66 x 50 mm	23,20
2/3	90 x 50 mm	31,70

Hintoihin lisätään alv 22 %.
Vuosisopimuslennus 15%

Lisätietoja

Kaukalinna/Via-Akatemia,
Sinikka Juntura 015 543112,
040 8255165
uusi.safiiri@via.fi

Uusi Safiiri
maksaa
postimaksun

UUSI SAFIIRI
Tunnus 5009982
58003 Vastauslähetys

TILAUSKORTTI

Uusi **SAFIIRI**

Teen Uusi Safiiri -lehden vuositilauksen 2005

11 euroa/2 numeroa
alkaen numerosta _____

Tilauksen hinta Suomen ulkopuolelle;
Eurooppaan 13 ja muualle 16 euroa.

☐ Suoritan ☐ Olen suorittanut

vuositilauksen maksun tilille

Uusi Safiiri, Kerimäen Op 513300 - 223577,
viite 550

Lehti postitetaan maksun tultua tilille.

Tilaan lehden itselleni ☐

Tilaan lehden lahjaksi ☐

Tilaan aiempia numeroita seuraavasti
Suoritan niiden maksun + postikulut
lehtien mukana tulevalla tilisiirtolomakkeella.

Maksaja/tilaaja

Nimi _____

Jakeluosoite _____

Postinumero ja postitoimipaikka _____

Allekirjoitus _____

Lahjatilauksen saaja

Nimi _____

Jakeluosoite _____

Postinumero ja postitoimipaikka _____

Uusi SAFIIRI

Tilaukikäytäntömme on uudistunut

Vuositilauksen teet maksamalla
vuosikerran hinnan lehden tilille
Kerimäen Osuuspankki
Uusi Safiiri
513300-223577, viite 550.

Tilaushinnat 2005

Vuositilaus 11 euroa/2 numeroa
Suomen ulkopuolelle; 13 euroa
Eurooppaan ja 16 euroa muualle.

Irtonumerohinnat/kpl

1999 - 2002
2,00 euroa/ kpl,
koko vuosikerta 7 euroa + posti-
maksu lähetyksen painon mukaan.

2003 - 2005
5,90 euroa/kpl + postimaksu
Koko vuosikerta (2003) 18 euroa
ja (2004) 11 euroa.

Vanhempia lehtiä on rajoitetusti
saatavilla.

Vuosikerrat 1997
ja 1998 loppuunmyyty.

Myyntipisteet

Tmi Aatma, Helsinki
Tmi Mirjam Aho, Helsinki
Akateeminen Kirjakauppa

Tilaukset

Uusi Safiiri
PL 4, 58201 Kerimäki
uusi.safiiri@via.fi
Via-Akatemia/Kaukalinna,
015 543112

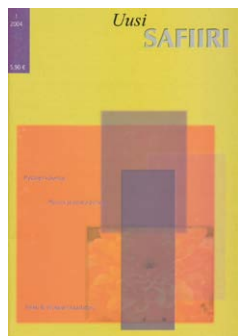
Uusi Safiiri -lehdet 1999-2004

Vuosien 2003-2004 lehdet 5,90 euroa/kpl.
Vuosien 1999-2002 lehdet 2,00 euroa/kpl.

Hintoihin lisätään postimaksu.
Lehtiä saatavilla rajoitetusti.

Lisätietoja www.via.fi/safiiri.htm

2004

1/2004

5,90e

2/2004

5,90e

2003

1/2003

5,90e

2/2003

5,90e

3/2003

5,90e

4/2003

5,90e

2002

1/2002

2,00e

2/2002

2,00e

3/2002

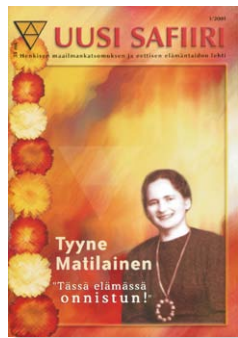
2,00e

4/2002

2,00e

2001

1/2001

2,00e

2/2001

2,00e

3/2001

2,00e

4/2001

2,00e

2000

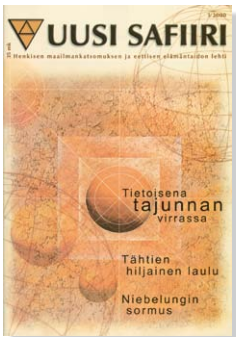
1/2000

2,00e

2/2000

2,00e

3/2000

2,00e

4/2000

2,00e

Sofianlehdosta löydät mm:

- Suunnittelu- ja istutusapua
- Perennoja, 400 erilaista
- Ruusuja, 130 erilaista
- Kärhjä, 170 erilaista
- Magnolioita: 5 erilaista
- Omenapuita, 40 erilaista
- Kesäkukat ja muut ajankohtaiset kasvit
- Kukkakauppapalvelut

Tervetuloa !

Palvelemme Sinua vuoden ympäri.

Puutarhakeskus Sofianlehto
Garden Center
Sofianlehdonkatu 12, 00610 Helsinki
Puh: 09-796 230
sofianlehto@sofianlehto.com
*** myyntilueet

www.sofianlehto.com***

